



# AGATHA CHRISTIEOVÁ ZAPOMENUTÁ VRAŽDA



# AGATHA CHRISTIEOVÁ ZAPOMENUTÁ VRAŽDA

PŘELOŽILA  
JARMILA SVOBODOVÁ

Sleeping murder  
Miss Marple's Last Case

© Agatha Christie  
Limited 1976

Translation

© Jarmila Svobodová, 1986

## • **KAPITOLA 1**

### • **DŮM**

Gwenda Reedová stála — trochu roztřesená — na přístavišti.

Doky, baráky celnice a všechno, co zatím z Anglie viděla, se lehce pohupovalo nahoru a dolů.

A právě v tomto okamžiku učinila ono rozhodnutí — rozhodnutí, které mělo vést k tak velmi závažným událostem.

Nepojede přistaveným vlakem do Londýna, jak původně zamýšlela.

Ostatně proč by tam měla jet? Nikdo na ni nečeká, nikdo nepočítá s jejím příjezdem. Právě vystoupila z houpavé a skřípající lodě

(byla to výjimečně rozbouřená třídní plavba zálivem a nahoru do Plymouthu), a tak nastoupit do houpavého a kymácivého vlaku bylo to poslední, co si přála. Odjede do hotelu, do nějakého pěkného bytelného hotelu na pevné zemi. A spočine v útulné posteli, která se nebude kymáčet a skřípat. A bude spát — a příští ráno — proč ne, to je báječný nápad! — si najme vůz a zvolna a beze spěchu si projede celou jižní Anglii a bude hledat dům — hezký dům — takový, o jakém se s Gilesem dohodli, že najde. Ano, to je výborný nápad.

Tak aspoň uvidí kus Anglie — té Anglie, o níž jí Giles vyprávěl a kterou zatím ještě neznala, ačkoli ji jako většina Novozéland'anů nazývala svou vlastí. V té chvíli však Anglie nevypadala zrovna lákavě. Byl šedý den s deštěm na spadnutí a fičel ostrý znervózňující vítr. Gwendu napadlo, jak se poslušně sunula ve frontě k celní a pasové prohlídce, že Plymouth není právě to nejhezčí, co je v Anglii k vidění.

A přece příští ráno už měla docela jiné pocity. Svítlo slunce. Vyhliídka z okna lákala. A celý svět se už nevlínil a nekymácel. Uklidnil se. Tak to byla konečně Anglie a v ní Gwenda Reedová, jednadvacetiletá novomanželka na cestách. Doba Gilesova příjezdu do Anglie byla zatím nejistá. Možná, že za ní přijede za několik týdnů, ale může to trvat i půl roku. Navrhl Gwendě, že by měla jet napřed a rozhlédnout se po nějakém vhodném domě. Oba se shodli, že by bylo hezké mít někde stálý domov. Gilesovo povolání bude vždycky po určitou dobu spojeno s cestováním. Někdy s ním Gwenda pojede, ale někdy k tomu nebudou příhodné podmínky. Oběma se zalíbila představa mít vlastní dům — místo, které by patřilo jenom jim. Giles nedávno zdědil po jedné tetě nábytek a tak jejich nápad vypadal rozumně a prakticky. A jelikož Gwenda a Giles byli dost zámožní, jejich plán nepředstavoval žádné komplikace.

Gwenda se napřed zdráhala vybírat dům sama. „Měli bychom to dělat společně,“ říkala. Ale Giles odpověděl s úsměvem: „Já domům nerozumím. Když se bude líbit *tobě*, *mně* také. Samozřejmě že by to neměla být nějaká děsná moderna ani nic moc velkého — ale měl by u něj být kus zahrady. Já bych si ho představoval někde na jižním pobřeží — rozhodně ne moc hluboko ve vnitrozemí.“

„Máš na mysli nějaké konkrétní místo?“ zeptala se Gwenda. Ale Giles odpověděl záporně. Už v mládí osiřel (oba byli sirotci), o prázdninách si ho předávali různí příbuzní, a proto k žádnému místu necítil nějaké zvláštní pouto. Měl to být dům Gwendy — a nač čekat, až ho budou moct vybírat společně, když se jeho příjezd třeba protáhne na půl roku? Co by si Gwenda celou tu dobu sama počala? Vysedávat v hotelích? Ne, ať si najde dům a zabydlí se v něm.

„To znamená, že budu všechno zařizovat sama?“ namítla Gwenda. Ale těšila ji představa, jak dům vyhledává a jak ho zařizuje, aby byl už připraven a zabydlen, až Giles přijede.

Vzali se teprve před třemi měsíci a ona ho velice milovala.

Po snídani objednané do postele Gwenda vstala a rozvrhla si program. Jeden, den strávila ke své spokojenosti prohlídkou Plymouthu, druhý den si najala pohodlného daimlera se šoférem a vyrazila na cestu po Anglii.

Počasí bylo. vlídné a tak si cestování s radostí vychutnávala. Prohlédla si několik usedlostí v Devonshiru, ale žádná z nich v ní nevyvolala pocit, že je ta pravá. Ostatně, vždyť neměla naspěch. Naučila se už číst mezi řádky nadšených popisů realitních agentur a tím si ušetřila pár zbytečných zastávek.

O týden později, v úterní podvečer, s ní vůz lehce sjel zatáčkami kopcovité silnice do Dillmouthu a na pokraji toho stále půvabného přímořského letoviska projel kolem tabule s nápisem Na prodej, kde za stromy Gwenda zahlédla malou viktoriánskou vilu.

V tu chvíli ucítila Gwenda záchvěv uspokojení — a téměř poznání. To je ten *její* dům! Už teď si tím byla jista. Uměla si představit zahradu, vysoká okna — byla přesvědčena, že je to ten pravý dům.

Den se už chýlil k večeru, a tak se ubytovala v hotelu Royal Clarence a nazítří se vypravila do realitní kanceláře podle adresy na tabuli.

A zakrátko — vyzbrojena povolením k prohlídce — už stála ve staromódním podlouhlém salónu se dvěma skleněnými dveřmi vedoucími na dlážděnou terasu, pod níž se příkře svažovala skalka, zpestřena několika kvetoucími keři. Na dolním konci zahrady bylo mezi stromy vidět moře.

To je *můj* dům, říkala si Gwenda. To je *domov*. Už teď mám pocit, jako bych tu znala každý kousek.

Otevřely se dveře a dovnitř vstoupila vysoká melancholická žena, pošňupávající rýmou. „Paní Hengraveová? Mám povolení od pánů Galbraithe a Penderleyho. Omlouvám se, že přicházím asi brzo...“

Paní Hengraveová se vysmrkala a smutným hlasem odpověděla, že to vůbec nevadí. Prohlídka domu započala.

A opravdu vypadal přesně tak, jak si Gwenda představovala. Nebyl příliš velký. Trochu staromódní, bude třeba přistavět jednu nebo dvě koupelny. A zmodernizovat kuchyň. Byl tu už naštěstí stáložárný sporák. A až tu přibude nový dřez a další moderní vybavení...

Do všech Gwendiných plánů a úvah tence bzučel hlas paní Hengraveové, která dopodrobna líčila poslední ochorení zesnulého majora Hengravea. Gwenda se jednou polovinou svého já na to snažila reagovat nezbytnými projevy soustrasti, sympatií a porozumění. Všichni příbuzní paní Hengraveové žili v Kentu — a ona teď toužila usadit se v jejich blízkosti... Major velice miloval Dillmouth, dělal tu mnoho let tajemníka Golf klubu, ale ona sama...

„Jistě... samozřejmě... jak je to pro vás těžké... To je docela přirozené ... Ovšem, v sanatoriích už to tak chodí... Ovšem, naprosto vás chápu...“

A druhá polovina Gwendiny mysli spřádala bleskové úvahy: tamhle asi postavím prádelník... Ano — ložnice pro dva... jaká rozkošná vyhlídka na moře — to se Gilesovi bude líbit. A tady je docela užitečný pokojík — ten by se Gilesovi mohl hodit jako oblékárna... Koupelna — zdá se, že obložení vany je z mahagonu — ano, opravdu! To je krása — a stojí uprostřed místnosti! *Tohle* měnit nebudu — to je historicky cenný kousek.

Taková obrovská vana!

Na okraj by se mohla odkládat jablka — a na vodě pouštět plachetničky — a malované kachničky. Člověk si mohl představovat, že je na moři... Už vím, co podniknu s tou tmavou temnou komorou — přestavíme ji na dvě opravdu moderní, zelené a chromované

koupelny — roury jistě vedou nahoře nad kuchyní — ale tuhle koupelnu nechám tak, jak je...

„Jeho zánět pohrudnice,“ říkala paní Hengraveová, „se třetí den rozšířil na oboustranný zánět plic —“

„To je strašné,“ poznamenala Gwenda. „Není tamhle na konci chodby ještě jeden pokoj?“

Opravdu tam byl — a právě takový, jak si ho představovala — téměř kruhový, s velikým arkýřovým oknem. Bude ho muset nechat upravit. Byl sice v dobrém stavu, ale proč lidé jako paní Hengraveová tak milují na stěnách hořčicově nahnědlou barvu?

Vracely se chodbou zpět a Gwenda si cestou v duchu soustředěně říkala: „Šest pokojů, ne, sedm, když do toho započtu ten malý pokojík a mansardu v podkroví.“

Prkna pod nohama slabě vrzala. Gwendě se už zdálo, že je to ona a nikoli paní Hengraveová, kdo tu bydlí. Paní Hengraveová je vetřelec — žena, co hyzdí pokoje hořčicově hnědou barvou a vlysem s motivem vistarií v salóň. Gwenda pohlédla na list v ruce popsaný strojopisem, na kterém byly poznamenány podrobnosti o celé nemovitosti a požadovaná cena.

Během těch několika dní se už obstojně obeznámila s cenou domů. Požadovaná suma nebyla velká — vila samozřejmě potřebovala určité moderní úpravy, ale i tak... A všimla si slov: „Možnost dohody.“ Paní Hengraveová zřejmě velice spěchá s přestěhováním do Kentu, do blízkosti „svých lidí“.

Začaly scházet ze schodů, když Gwendu náhle zaplavil příval nepochopitelné hrůzy. Byl to odporný pocit, který však pominul tak rychle, jak se objevil. Přesto však po sobě zanechal novou myšlenku.

„Nestraší tu v domě, že ne?“ zeptala se Gwenda.

Paní Hengraveová, která o schod níže dospěla ve svém vyprávění k době, kdy major Hengrave začal rychle chřadnout, zděšeně vzhlédla.

„O ničem takovém nevím, paní Reedová. Proč se ptáte — říkal vám snad někdo něco takového?“

„Vy jste tu nikdy nic podobného necítila nebo neviděla? *Nezemřel* tu někdo?“

Jaká nevhodná otázka, řekla si Gwenda o zlomek vteřiny později, vždyť jistě právě major Hengrave...

„Můj manžel zemřel v sanatoriu svaté Moniky,“ poznamenala paní Hengraveová upjatě.

„Ach ovšem, vždyť jste mi to říkala.“

Paní Hengraveová pokračovala stejným, poněkud zledovělým tónem. „V domě postaveném přibližně před sto lety se pochopitelně musela za tu dobu vyskytnout nějaká úmrtí. Slečna Elworthyová, od které můj drahý manžel tenhle dům koupil před sedmi roky, se ovšem těšila skvělému zdraví, a dokonce se chystala jet do ciziny a pracovat tam jako misionářka. A ta se o nějakých nedávných úmrtích v rodině vůbec nezmínila.“

Gwenda se snažila uklidnit melancholii paní Hengraveové. V tu chvíli se právě vracely do salónu. Byla to klidná a krásná místnost vyzařující právě takovou atmosféru, po jaké Gwenda toužila. Ten chvilkový pocit hrůzy jí teď připadal zcela nepochopitelný. Co se to s ní stalo? S domem je přece všechno naprosto v pořádku.

Požádala paní Hengraveovou, jestli si může prohlédnout zahradu, a vyšla zasklenými dveřmi na terasu.

Měly by tu být schody, pomyslela si Gwenda, jak scházela dolů k trávníku.

Všimla si, že místo schodů tu byla bujně vzrostlá forsythie, která jako by přerostla své dimenze a téměř úplně zakryla pohled na moře.

Gwenda pokývla hlavou. To všechno dá upravit.

Následovala paní Hengraveovou přes terasu a potom na zadním konci dolů po schůdkách k trávníku. Všimla si, že skalka je zanedbaná a zarostlá a většina kvetoucích keřů potřebuje prořezat.

Paní Hengraveová omluvně zamumlala, že zahrada je poněkud v nepořádku. Mohla si dovolit zahradníka jen dvakrát týdně, a *ten* se kolikrát stejně ani neobjevil.

Prohlédly si malou, ale zcela dostačující zeleninovou zahrádku a vrátily se do domu. Gwenda prohlásila, že si má prohlédnout ještě pár dalších vil, a třebaže se jí dům Na úbočí (jak všední název!) velice líbí, nechce se ještě napevno rozhodnout.

Paní Hengraveová se s ní rozloučila se zamyšleným pohledem a naposled popotáhla nosem.

Gwenda se vrátila do realitní kanceláře, přednesla závaznou nabídku k uzavření koupě podle znaleckého odhadu a zbytek dopoledne strávila procházkou po Dillmouthu. Bylo to půvabné staromódní přímořské městečko. V odlehlé „moderní“ části stálo několik na pohled nových hotelů a rozestavěných bungalovů, ale zeměpisná poloha na pobřeží s pahorky v pozadí ušetřila Dillmouth nežádoucího rozrůstání.

Po obědě přišla Gwendě telefonická zpráva z realitní kanceláře, že paní Hengraveová její nabídku přijala. S šibalským úsměvem na rtech se Gwenda vypravila na poštu a poslala Gilesovi telegram.

DUM ZAKOUPEN LIBA GWENDA.

„To ho potěší,“ řekla si přitom. „Aspoň uvidí, že tu neseďm s rukama v klíně.“

## • KAPITOLA 2

### • TAPETY

#### I

Uplynul měsíc a Gwenda se stěhovala do domu Na úbočí. Nábytek po Gilesově tetičce už přivezli ze skladiště a Gwenda jej rozmístila po domě. Byly to samé kvalitní staromódní kousky. Jeden dva příliš rozměrné šatníky Gwenda prodala, ale zbytek sem výborně zapadal a ladil se stylem domu. Do salónu postavila malé veselé stolečky z *papier-mâché* vykládané perletí a zdobené malbami hradů a růží, postavila sem i prostý pracovní stůl s nabíraným sáčkem z hnědorůžového hedvábí, připevněným pod vrchní deskou, psací stůl z růžového dřeva a mahagonový stůl s pohovkou.

Stará křesla přestěhovala do ložnic, pro sebe a Gilese koupila dva nové ušáky, které postavila po stranách u krbu. Pro velkou lenošku určila místo u oken. Na záclony vybrala Gwenda staromódní bleďěžlutý kreton zdobený motivy váz s květinami a žlutými ptáky. Potom — jak sama usoudila — byl konečně salón takový, jaký měl být.

Zatím se tu ještě nemohla v klidu zabydlet, protože v domě dosud pracovali řemeslníci. Měli už být hotovi, ale Gwenda správně odhadla, že se jich nezbaví, dokud se tu sama neusídlí.

Úpravy kuchyně i obou nových koupelen už byly hotové, s dalším zkrášlováním domu počká na pozdější dobu. Chtěla si vychutnat atmosféru nového domova a rozmyslet si, jaké souhry barev zvolí do ložnic. Dům byl opravdu ve velmi dobrém stavu a nebylo třeba provádět všechno naráz.

V kuchyni se usídlila paní Cockerová, dáma zdvořile příjemná, ale odtazité odmítavá vůči Gwendiným projevům příliš demokratické přívětivosti, která se však ochotně podřizovala, jakmile se Gwenda dala uspokojivě usměrnit do úlohy, jež jí tu příslušela.

Toho významného jitra položila paní Cockerová tác se snídaní Gwendě na kolena, když ta seděla ještě v posteli.

„Když v domě není žádný mužský,“ poznamenala přitom, „má si milostpaní dopřát snídani v posteli.“ A Gwenda ten zřejmě nepsaný anglický zákon přijala.

„Dneska vám nesu míchanky,“ ohlašovala paní Cockerová úpravu vajíček. „Říkala jste sice něco o uzené tresce, ale o tu byste v ložnici asi nestála. Je cejtit. Udělám vám ji k večeři, jako pomazánku na topinky.“

„Ach děkuji vám, paní Cockerová.“

Paní Cockerová se mile usmála a chystala se k odchodu.

Gwenda zatím nespala ve velké ložnici na manželské posteli. Na to bylo dost času, až přijede Giles. Vybrala si místo toho kruhový pokoj na konci chodby, s arkýřovým oknem. Tady se cítila šťastná a opravdu jako doma.

Rozhlédla se teď kolem sebe a spontánně zvolala: „Tenhle pokoj se mi tak líbí!“

Paní Cockerová se rozhlédla a shovívavě poznamenala: „Je to docela pěkný pokojík, milostpaní, i když kapánek malý! Podle těch mřížek v okně bych řekla, že tu dřív býval dětský pokojík.“

„To mě nenapadlo. Asi máte pravdu.“

„Inu, asi jo,“ přitakala paní Cockerová významně a měla se k odchodu.

„Až tu jednou bude v domě pán,“ jako by přitom naznačovala, „kdož ví? Dětský pokojík se pak může hodit.“

Gwenda se začervenala a rozhlédla se po pokoji. Dětský pokoj? Ovšem, byl by opravdu pěkný. A už ho začala v duchu zařizovat. U stěny velký domek pro panenky a nízké skříňky s hračkami, vesele plápolající oheň v krbu a před ním vysoká ochranná mřížka, na které se suší prádelko... Ale ty ohavné nažloutlé tapety tu nenechá. Sežene sem nějaké ve veselých barvách. Něco světlého a radostného — třeba s malými svazečky vlčích máků a chrp... To by bylo roztomilé. Po něčem takovém se musí podívat, něco takového už určitě někde viděla.

Pokoj nepotřeboval příliš mnoho nábytku. Byly tu už vestavěné skříně, ale jedna z nich, rohová, byla zamčená a klíč ztracený. Dveře skříně překrývala vrstva nátěru, což nasvědčovalo, že je nikdo už řadu let neotvíral. Musí říct řemeslníkům, aby je otevřeli, než tu skončí. Vždyť teď nemá kam uložit všechny šaty.

V domě Na úbočí se cítila den ode dne šťastnější. Když otevřeným oknem uslyšela, jak někdo hřmotně a suše pokašlává, rychle dojedla snídani. Měl by tu dnes být Foster, příležitostně najímaný temperamentní zahradník, na jehož sliby se však nedalo vždycky spolehnout.

Gwenda se vykoukala, oblékla si tvídovou sukni a svetr a spěchala do zahrady. Foster se už činil pod oknem salónu. Prvním příkazem, který od Gwendy obdržel, byla pěšinka dolů skalkou. Foster se k tomu neměl, namítal, že tím vezmou za své forsythie a weigelie a taky šeříky, ale Gwenda neústupně trvala na svém přání a tak se Foster nakonec toho úkolu ujal téměř s nadšením.

Na pozdrav se spokojeně zazubil.

„Tak to vypadá, jako byste se vracela ke starejm časům, slečinko.“ (Zatvrzele jí oslovoval slečinko).

„Ke starým časům? Jak to?“

Foster zabušil rýčem do země.

„Narazil jsem na starý schody — koukněte, tadyhle tudy šly dolů — zrovna jak to chcete. Potom je někdo zasypal a osázel.“

„To byla hloupost,“ řekla na to Gwenda. „Tady má být přece vista na trávník a na moře z okna salónu.“

Pro Fostera bylo slovo *vista* poněkud mlhavý pojem, ale přesto zabručel na souhlas.

„Já neříkám, že to nebude vylepšení... Budete tu mít vyhlídku, ty keře dělaly v salóne jenom tmu. Ale rostly už jedna radost — nikdy jsem neviděl tak vydařený druh *forsythií*. Ty šeríky sice za moc nestojí, ale *weigelié* jsou dost vzácný keře, jenže dejte na mě, na přesazení jsou už moc starý.“

„Já vím, ale takhle to bude mnohem, mnohem hezčí.“

„No dobrá,“ podrbal se. Foster na hlavě. „Asi jo.“

„Takhle to bude to *pravé*,“ řekla Gwenda s pokývnutím hlavy. A náhle se zeptala: „Kdo tu bydlel před“ *Hengraveovými*? Oni tu moc dlouho nebyli, že ne?“

„Tak asi šest roků, dýl určitě ne. A před nima? *Slečny Elworthyovic*. Moc pobožný dámy. Byly v jedny *anglikánský* církvi. Samá *misie* k pohanům. Jednou tu měly nějakýho černýho frátera, na mou duši *Bydlely* tu čtyři a měly ještě bratra — ale ten se tu mezi tolika ženskéjma nikdy moc nezdržel. A před nima tu byli — počkejte — paní *Findeysonová* — jo! To byla opravdu nóbl paní, to teda jo. Ta sem vopravdu patřila. Žila tu ještě předtím, než jsem se já narodil.“

„Zemřela tady?“ zeptala se Gwenda. „Ta zemřela v *Egyptě* nebo kde. Ale převezli ji domů. Je tu pochovaná na hřbitově. Ta zasadila tady tu *magnólii* a *štědřence*. Ona měla moc ráda keře.“ A Foster pokračoval: „Tenkrát tu ještě nebyly podle svahu postavený všechny tyhle nové domy. Byl tu pravej venkov. Žádnej biograf. A žádný ty nové obchody, ani ta promenáda podle moře.“ Z hlasu mu zaznívala nevole starých lidí vůči všem novotám. „Samý změny,“ řekl s chraplavým povzdechem. „Nic než změny.“

„Já si myslím, že změny jsou nezbytné,“ namítla Gwenda. „Ostatně dnešní doba přinesla i hodně zlepšení, ne?“

„Tak se to říká. Jenže já si toho nevším. Změny!“ Mávl rukou vlevo, směrem k živému plotu z *macrocarpy*, za nímž prosvítala nová budova. „Tamhle to bejval vesnickej špitál. Bejval,“ zavzpomínal si. „Na pěkným místě a po ruce. A teď si vystavějí velikánskej barák na míli za městem. Dvacet minut musíte šlapat, když se tam chcete dostat v návštěvní den, anebo vás to stojí tři pence za autobus.“ Znovu mávl rukou směrem k živému plotu. „A tamhle je teď dívčí internát.“

Nastěhovali ho sem před desíti roky. Samý změny. Celou tu dobu. Lidi si teď najmou dům, bydlej v něm dvanáct roků a zase jdou jinam. Samej neklid. K čemu je to dobrý? Člověk ani nemůže nic pořádnýho zasadit, když přitom nemůže myslet pár roků dopředu.“

Gwenda se se zalíbením zahleděla na magnólii. „Ta je jako paní Findeysonová,“ řekla.

„Jo, to byl ten správný druh lidí. Přišla sem jako nevěsta, vychovala tu své děti, oženila a provdala je, pochovala manžela, v létě se tu starala o vnoučata a odešla na věky, až když jí bylo skoro osmdesát.“

Fosterův hlas se proteplil sympatiemi.

Gwenda se vrátila do domu s lehkým úsměvem na rtech.

Pohovořila s řemeslníky, potom se vrátila do salónu a napsala pár dopisů. Mezi dosud nezodpověděnou korespondencí leželo psaní od Gilesových příbuzných, kteří bydleli v Londýně. Srdečně ji zvali, aby využila pohostinství jejich domu v Chelsea, kdykoli se jí zachce přijet do Londýna.

Raymond West byl známý (spíš než oblíbený) romanopisec, jeho manželka Joan, jak se Gwenda dozvěděla, byla malířka. Bylo by to zábavné vypravit se za nimi, i když si možná řeknou, že jsem ten nejhorší ignorant. Vždyť já ani Giles nejsme žádní intelektuálové, uvažovala Gwenda.

Z haly zazněl velebný hlas gongu z rámu bohatě vyřezávaného ebenového dřeva, který patřil k ceněným vzácnostem Gilesovy tetičky. I paní Cockerové působilo zřejmé potěšení, když ho mohla rozezvučet, což vždycky prováděla s plnou vehemencí. Gwenda si zacpala uši rukama a vstala.

Rychle prošla salónem ke stěně u zadního okna a tam se rozzlobeně zarazila. Už potřetí se jí stalo, že se rozběhla, jako by mohla projít pevnou zdí přímo do jídelny.

Prošla pokojem zpátky, vyšla ven do haly a kolem rohu zdi salónu zabočila do jídelny. Byla to zdlouhavá cesta, která bude zvlášť nepříjemná v zimě, protože v hale byl průvan a tělesa ústředního topení vyhřívala jedině salón, jídelnu a dvě ložnice nahoře.

Já vážně nechápu, říkala si Gwenda, jak usedala ke krásnému jídelnímu stolu (za který právě zaplatila spoustu peněz, aby jím nahra-

dila masivní čtvercový mahagonový stůl po tetičce), proč bych neměla dát prorazit dveře ze salónu přímo do jídelny. Promluví o tom se Simsem, až se tu odpoledne objeví.

Pan Sims byl stavitel a dekorátor, výmluvný muž středního věku s chraplavým hlasem a malým zápisníčkem, který měl vždycky po ruce, aby si mohl zaznamenávat všechny cenné nápady svých zákazníků.

Když se ho Gwenda zeptala na radu, horlivě souhlasil.

„To je ta nejjednodušší věc na světě, paní Reedová — a značné vylepšení, to si trůfám říct.“

„Bude to stát hodně peněz?“ zajímala se Gwenda, „ve které jeho nadšený souhlas, vyvolal určité pochybnosti. Kvůli některým dodatečným pracem, nezahrnutým do původního rozpočtu, už zažila s panem Simsem pár mrzutostí.

„Úplný pakatel,“ ujišťoval ji shovívavě pan Sims chraplavým hlasem, což Gwendiny pochybnosti ještě zešílilo. Pakatelům pana Simse se už naučila nedůvěřovat, jeho okamžité odhady byly nízké vždy jen na první pohled.

„Víte co, paní Reedová?“ pokračoval pan Sims úslužně, „řeknu Taylorovi, aby se na tu zeď mrknul, až dnes odpoledne skončí práci v salóně, a pak vám povím, nač by to přišlo. Záleží na tom, jaká ta stěna je.“

Gwenda souhlasila. Potom napsala Joan Westové děkovný dopis za pozvání, v němž ale sdělila, že v současné době nemůže odjet z Dillmouthu, protože musí dohlížet na řemeslníky. A pak si vyšla na procházku podél průčelí domu a vychutnávala vánek od moře. Když se vrátila do salónu, Taylor, políř pana Simse, se vztyčil v rohu a zašklebil se na pozdrav.

„S tím nebude žádná velká práce, paní Reedová,“ řekl. „Tady byly dveře už dřív, vážně. Někomu se to ale nelíbilo a tak je nechal zakrýt omítkou.“

Gwendu to příjemně překvapilo. Jak je to zvláštní, napadlo ji, že jsem měla vždycky pocit, jako by tam ty dveře musely být. Vzpomněla si, s jakou jistotou se k nim rozešla před obědem, a jak na to myslela, proběhlo jí najednou lehké, neklidné rozechvění. Když se to uváží, je to vlastně dost podivné... Proč s takovou jistotou cítila, že

tam byly dveře? Na vnější straně zdi po nich přece nebyla jediná stopa. Jak mohla uhádnout — vědět —, že ty dveře byly právě tam? Ovšemže by bylo pohodlné mít spojovací dveře přímo do jídelny, ale proč vždycky tak neomylně kráčela jediné k tomuhle místu? Dveře by přece byly příhodné v kterékoli části přepážky mezi salónem a jídelnou, ona však vždycky šla zcela automaticky — pohroužena v myšlenkách na docela jiné věci — přímo k tomu místu, kde dveře dříve opravdu bývaly.

Doufám, že nejsem nějaký jasnovidec, pomyslila si Gwenda zneklidněle.

Nikdy se u ní neprojevil žádné spiritistické vlohy. Nebyla přece médium. Nebo byla? A co ta cestička z terasy dolů skalkou přes vzrostlé keře k trávníku? Co když tušila, že tam také kdysi byla, a proto tak naléhala, aby ji zase měla na tomtéž místě?

Možná že *jsem* opravdu tak trochu médium, řekla si Gwenda znepokojeně. Anebo to nějak souvisí s tímhle domem?

Proč se onehdy ptala paní Hengraveové, jestli tu nestraší?

Jestli tu nestraší! V tak kouzelném domě! Tady přece musí být všechno v naprostém pořádku. Ostatně vždyť ten její dotaz paní Hengraveovou přímo ohromil.

Anebo byl v její odpovědi náznak ostražitosti, rezervovanosti?

Panebože, začínám už fantazírovat, povzdechla si Gwenda.

S námahou se přiměla k soustředění na rozhovor s Taylorem.

„Mám ještě jednu prosbu,“ dodala. „Jedna vestavěná skříň v mém pokoji nahoře se nedá otevřít. Byla bych ráda, kdybyste se na to podíval.“

Taylor vyšel nahoru s Gwendou a dveře si prohlédl.

„Ty dveře byly přemalovány víckrát než jednou,“ poznamenal. „Řeknu chlapcům, aby vám je zejtra otevřeli, jestli vám to bude stačit.“

Gwenda souhlasila a Taylor odešel.

Ten večer se Gwenda cítila podrážděná a nervózní. Když seděla v salóne a pokoušela se číst, vnímala přitom každé zapraskání nábytku. Párkrát se ohlédla a zachvěla se. Neustále si opakovala, že na té záležitosti s dveřmi a cestičkou vůbec nic není. Jde zkrátka jen o ná-

hodu. Každopádně byly vytvořeny z podnětu prostého zdravého rozumu.

Aniž si to připustila, zneklidňovalo ji pomýšlení, že by měla jít spát. Když konečně vstala, zhasla světla a otevřela dveře do haly, pocítila strach ze stoupání nahoru po schodech. Téměř po nich chvatně vyběhla, přeběhla chodbou a rozevřela dveře do svého pokoje. Uvnitř se okamžitě uklidnila. Se zalíbením se rozhlédla po místnosti. Tady se cítila v bezpečí, v bezpečí a šťastná. Ovšem, když je tady, je v bezpečí. (V bezpečí před čím, ty blázne? zeptala se sama sebe.) Podívala se na pyžamo rozložené na posteli a na trepky na zemi.

Ty vážně jednáš, jako by ti bylo šest let. Měla bys tu mít bačkůrky s králíčky.

Ulehla do postele s pocitem úlevy a brzy usnula.

Nazítří dopoledne musela ve městě zařídit několik věcí. Když se vrátila, byl už čas k obědu.

„Řemeslníci otevřeli tu skříň u vás v ložnici,“ hlásila paní Cockerová, když přinášela lehce opečeného platýze, bramborovou kaši a dušenou karotku.

„To je dobře,“ odpověděla Gwenda.

Měla už hlad a pochutnala si na obědě. Když si pak vypila kávu v salóně, vyšla nahoru do své ložnice. Přešla pokojem a rozevřela dveře rohové skříně.

A tu náhle polekaně vykřikla a strnula úžasem.

Vnitřek skříně odhalil původní tapety pokoje, které všude jinde byly pokryty novou nažloutlou vrstvou. Tento pokoj však měl kdysi veselé tapety s květinovým vzorem, na kterém se opravdu střídaly svazečky vlčích máků se svazečky modrých chrp...

## II

Gwenda dlouho vyjeveně zírala na staré tapety a potom celá rozechvělá přešla k posteli a usedla.

Usídlila se v domě, kde nikdy předtím nebyla, v zemi, kterou nikdy předtím nenavštívila — a teprve před dvěma dny ležela v posteli a představovala si, jaké by byly vhodné tapety pro tento pokoj

— a ty vysněné tapety vypadaly přesně tak jako ty staré, které tu kdysi zdobily stěny.

Hlavou jí divoce vířily útržky různých vysvětlení. Dunne, *Experiment s časem* — vidění do budoucna místo nazpět...

Zahradní cestičku skalkou a spojovací dveře — to si mohla vysvětlit jako souhru náhod — ale tohle rozhodně souhra náhod nebyla. Člověk si přece nedokáže nějakým pochopitelným způsobem představit tapety s tak výrazným vzorem a potom najít přesně takové, jaké si předtím vysnil... Ne, tady se nabízelo vysvětlení, které ji samotnou vylučovalo — a děsilo. Co chvíli viděla nikoli do budoucna, ale nazpět — nazpět do jakéhosi dřívějšího stavu tohoto domu. Kdykoli by mohla spatřit něco víc — něco, co by nechtěla vidět... Ten dům jí naháněl hrůzu... Anebo měla strach sama ze sebe? Nechtěla patřit k lidem, co mají *vidění*...

Zhluboka se nadechla, nasadila si klobouk, oblékla si plášť a rychle vyklouzla z domu. Na poště pak odeslala následující telegram:

WEST ADDWAY SQUARE 19 CHELSEA. LONDÝN ZMĚNILA JSEM ROZHODNUTI PŘIJEDU ZÍTRA GWENDA.

Telegram odeslala s placenou odpovědí.

## • KAPITOLA 3

### • „ZAKRYJTE JÍ TVÁŘ...”

Raymond West a jeho žena se všemožně snažili, aby Gilesově mladé manželce připravili vřelé uvítání. Nebylo to jejich vinou, že si Gwenda v skrytu duše musela přiznat, jak ji znervózňují. Raymond se svým zvláštním vzezřením, připomínající tak trochu havrana, co se vrhá na kořist, s poletující kšticí a náhlými crescendy nepochopitelné konverzace Gwendu udivoval i zneklidňoval. Měla dojem, jako by on i Joan hovořili nějakým svým vlastním zvláštním jazykem. Zatím se nikdy nesetkala s tak vysoce intelektuální atmosférou a téměř všechny výrazy, které používali, jí byly neznámé.

„Naplánovali jsme, že tě vezmeme párkrát do divadla,” řekl Raymond, zatímco Gwenda upíjela gin, a přitom by si byla po cestě raději řekla o šálek čaje.

Ta zpráva ji však hned rozveselila.

„Dnes večer půjdeme na balet do Sadler's Wells a zítra oslavíme narozeniny mojí fantastické tety Jane v divadle, na představení *Vévodkyně z Amalfi*, v hlavní roli s Gielgudem. A v pátek rozhodně musíš vidět hru *Chodili bez nohou*, která byla přeložena z ruštiny. Je to určitě ta nejpozoruhodnější hra posledních dvaceti let. Dávají ji na té malé scéně ve Witmore Theatre.

Gwenda projevila vděčnost za všechny ty plány uchystané k jejímu pobavení. Ostatně až Giles přijede domů, budou chodit na muzikály a podobné zábavy. Trochu se ošila při sdělení, že shlédne hru *Chodili bez nohou*, ale doufala, že ji to bude zajímat — poznámka, že půjde o „pozoruhodnou“ hru, v ní vzbudila obvyklé podezření, že to asi moc velká zábava zrovna nebude.

„Do mojí tety Jane se úplně zamiluješ,“ poznamenal Raymond. „Ona je prostě osobnost, kterou bych popsal jako dokonalý výtvar viktoriánské éry. Viktoriánská až do morku kostí. Všechny její toaletní stolky mají nohy obalené chintzem. Žije na vesnici, v takovém tom zapadákově, kde se jaktěživ nic neděje, ani pes tam neštěkne.“

„Něco se tam přece jen jednou stalo,“ ozvala se suše jeho manželka.

„To bylo jen takové drama vášně — docela hrubé — nic vynalézavého.“

„Jenže celou tu dobu tě to náramně zajímalo,“ připomněla mu Joan se zábleskem v očích.

„Na venkově si občas rád zahraju kriket,“ odpověděl na to Raymond důstojně.

„Ostatně teta Jane se v záležitosti té vraždy docela vyznamenala.“

„Však to není žádná husa. Ona zbožňuje problémy.“

„Problémy?“ zeptala se Gwenda a zaletěla přitom myšlenkami k aritmetice.

Raymond jen mávl rukou.

„Všechny možné problémy. Proč si manželka hokynáře vzala jednoho krásného večera deštník na jakousi církevní sešlost. Proč se našlo trochu nakládáných garnátů tam, kde se našly. Co se stalo s komží vikáře. To všechno je voda na mlýn mé tety Jane. Takže jestli

budeš mít, Gwendo, někdy v životě nějaké problémy, obrať se s nimi na ni. Ona ti je vyřeší.“

Rozesmál se a Gwenda také, ale ne zrovna od srdce. Příštího dne byla představena tetě Jane, jinak slečně Marplové. Slečna Marplová byla roztomilá stará dáma, vysoká a štíhlá, s růžovými tvářemi a modrýma očima, laskavého, poněkud neklidného chování. V modrých očích jí co chvíli lehce zajiskřilo.

Po časně večeři, při níž připili na zdraví tety Jane, se všichni vypravili do His Majesty's Theatre. Do společnosti byli přizváni ještě dva mužové, jeden postarší výtvarník a mladý právník. Postarší výtvarník věnoval pozornost Gwendě, právník se bavil střídavě s Joan a se slečnou Marplovou, jejíž poznámky ho zřejmě velice bavily. V divadle se toto společenské aranžmá však změnilo, Gwenda seděla uprostřed řady mezi Raymondem a právníkem.

Světla zhasla a představení začalo. Herci podávali vynikající výkony a Gwenda se znamenitě bavila. Zatím moc prvotřídních divadelních inscenací ještě neviděla.

Hra se chýlila k závěru, k vrcholnému okamžiku hrůzy. Hlas herce se nesl přes rampu v tragickém sevření pokřivené, psychicky narušené osoby:

*„Zakryjte jí tvář. Mé oči jsou oslněny, zemřela mladá...“*

Gwenda zaječela.

Vyskočila ze sedadla, poslepu se protlačila podél ostatních diváků do uličky a k východu a vyběhla po schodech na ulici. Ani tam se nezastavila a napůl šla, napůl běžela ve slepé hrůze ulicí až k Haymarket.

Teprve když dorazila na náměstí Piccadilly, všimla si taxíku, který tu objížděl, zamávala na něj, nastoupila a udala adresu domu v Chelsea. Roztřesenými prsty pak vyndala peníze, zaplatila za jízdné a vystoupila po schodech. Sluha, který ji pouštěl dovnitř, se na ni užasle zadíval.

„Vrátila jste se brzo, slečno. Není vám dobře?“

„Já — ne — ano, udělalo se mi nevolno.“

„Máte nějaké přání? Trochu brandy?“

„Ne, děkuji. Půjdu si hned lehnout.“

Vyběhla nahoru po schodech, aby se vyhnula dalším otázkám.

Svlékla se, šaty odhodila na podlahu a ulehla do postele. Ležela pak celá roztřesená, s tlukoucím srdcem a očima upřenýma do stropu.

Ani neslyšela hluk dalších příchozích zdola v přízemí, až se asi po pěti minutách otevřely dveře a vešla k ní slečna Marplová. Pod paží nesla dvě gumové zahřívací láhve a v ruce šálek čaje.

Gwenda se posadila a snažila se zarazit své chvění.

„Ach slečno Marplová, tak strašně mě to mrzí. Nevím, co se to se mnou stalo — bylo to ode mne hrozné. Moc jsem ostatní otrávilá?“

„Nedělejte si žádné starosti, milé dítě,“ řekla slečna Marplová. „Jenom si pěkně lehněte tadyhle na ty zahřívací láhve.“

„Já Je ale nepotřebuju.“

„Ale ano, potřebujete. Takhle bude všechno zase v pořádku. A teď si Ještě vypijte šálek čaje.“

Čaj byl horký, silný a přeslazený, ale Gwenda ho poslušně vypila. Její chvění se už zmírnilo.

„Teď si pěkně lehněte a spěte,“ řekla slečna Marplová. „Zažila jste šok. Zítra ráno si o tom popovídáme. Ale teď si už s ničím nelámejte hlavu. Jen spěte.“

Přetáhla přes Gwendu přikrývku, pohládila ji a zmizela.

Dole říkal zatím Raymond podrážděně své ženě: „Co se to s tím děvčetem proboha dělo? Copak onemocněla nebo co?“

„Milý Raymonde, to opravdu nevím. Prostě zaječela! Myslím, že ta hra na ni byla trochu moc ponurá.“

„No — Webster *je* tak trochu hrůzostrašný. Ale kdepak by mě bylo napadlo —“ Odmlčel se, když do pokoje vešla slečna Marplová. „Je už v pořádku?“

„Ano, myslím že ano. Zažila ošklivý šok.“

„Šok? Jen z toho, že se dívala na staré drama?“

„Myslím, že v tom musí být ještě něco jiného,“ odpověděla slečna Marplová zamyšleně.

Ráno poslali Gwendě snídani do postele. Vypila trochu kávy a ulomila si jen kousek topinky. Když vstala a sešla dolů, Joan už byla ve svém ateliéru a Raymond zavřen v pracovně. Jen slečna Marplová tu seděla u okna, odkud bylo vidět na řeku, a pilně pletla.

Když Gwenda vstoupila, pozvedla k ní oči s jasným úsměvem.

„Dobré jitro, má milá. Doufám, že je vám už lépe.“

„Ach ano, jsem už docela v pořádku. Jak jsem jen mohla včera večer tak bláznit, to vážně nechápu. Oni — oni se na mě moc zlobí?“

„Ale kdepak, má milá. Naprosto to chápou.“

„Co chápou?“

Slečna Marplová vzhlédla od pletení.

„Že jste včera večer zažila ošklivý šok.“ A jemně dodala: „Neměla byste mi raději všechno sama povědět?“

Gwenda začala neklidně přecházet sem a tam.

„Spíš bych asi měla zajít za nějakým psychiatrem.“

„V Londýně jsou samozřejmě vynikající odborníci na duševní poruchy. Ale myslíte, že je to opravdu zapotřebí?“

„Když já si myslím, že začínám bláznit... Musím ztrácet zdravý rozum.“

Do pokoje vstoupila postarší služebná s telegramem na tácku a předala ho Gwendě.

„Poslíček z pošty by rád věděl, jestli budete odesílat nějakou odpověď, madam.“

Gwenda roztrhla blanket, byl to telegram původně zaslaný do Dillmouthu, odkud ho poslali za ní. Chvíli na něj nechápavě hleděla a pak ho zmuchlala do kuličky.

„Žádnou odpověď posílat nebudu,“ odpověděla bezvýrazně.

Služebná odešla.

„Doufám, že to není nějaká špatná zpráva, má milá?“

„Je to od Gilese — mého manžela. Letí domů. Bude tu už za týden.“

Její hlas zněl vylekaně i nešťastně. Slečna Marplová si lehce odkašlala.

„Inu — na mou věru — to je přece moc hezká zpráva, že?“

„Opravdu? Když já ale nevím, jestli jsem blázen nebo ne. Jestli jsem blázen, nikdy jsem si Gilese neměla brát. A kupovat dům a tak dále. Nemůžu se tam vrátit. Ach — nevím, co mám dělat.“

Slečna Marplová s gestem pozvání poklepala rukou na pohovku.

„Tak si myslím, má milá, že byste se tu teď měla hezky posadit a prostě mi všechno povědět.“

Gwenda to pozvání přijala s pocitem úlevy. Vylila ze sebe celý svůj příběh, od prvního zahlédnutí domu Na úbočí až k zážitkům, které ji nejprve mátlý a potom tak zneklidněly.

„A tak mi to všechno nahnal strach,“ zakončila své vyprávění, „že jsem se rozhodla odejet do Londýna, abych tomu unikla. Jenomže — jak vidíte — uniknout nemůžu. Pronásleduje mě to až sem. Včera večer —“ Zavřela oči a s povzdechem se zamyslela.

„Včera večer?“ napovídala slečna Marplová.

„Vy tomu prostě nebudete věřit,“ pokračovala Gwenda prudce. „Budete si myslet, že jsem hysterka nebo cvok nebo něco takového. Stalo se to tak náhle, až docela na konci. Ta hra se mi tak líbila. Na náš dům jsem si přitom ani nevzpomněla. Až pak najednou — zčista jasná — když ten herec řekl tu větu —“

A tichým, roztřeseným hlasem opakovala: „*Zakryjte jí tvář, mé oči jsou oslněny, zemřela mladá.*“

„Najednou jsem tam byla — na schodech — a dívala se skrz zábradlí dolů do haly a viděla jsem ji tam ležet. Roztaženou na zemi — mrtvou. Měla zlaté vlasy a její obličej byl celý *modrý*. Byla mrtvá, uškrcená, a někdo říkal tahle slova právě takovým strašným tónem, jako když je vychutnává — a já viděla jeho ruce — šedivé, vráscité — ne ruce — opičí pracky... Bylo to hrozné, to mi věřte. Ona byla mrtvá ...“

Slečna Marplová se jemně zeptala: „Kdo byl mrtvý?“

Odpověď zazněla vzápětí a mechanicky: „Helena ...“

## • **KAPITOLA 4**

### • **HELENA?**

Gwenda chvíli zírala na slečnu Marplovou a potom si odhrnula vlasy z čela.

„Proč jsem to řekla?“ zeptala se. „Proč jsem řekla Helena? Já přece žádnou Helenu neznám!“

Svěsila zoufale a beznadějně ruce.

„Tak to vidíte,“ zvolala. „Jsem přece jen blázen. Vymýšlím si věci. Vidím věci, které neexistují. Napřed to byly ty tapety — ale teď už to jsou mrtvoly. Můj stav se zhoršuje.“

„Jen nedělejte, má milá, žádné ukvapené závěry—“

„Anebo to dělá ten *dům*. V tom domě straší — nebo je začarovaný nebo co... Vidím věci, které se tam staly — nebo věci, které se tam teprve odehrají — a to by bylo ještě horší. Třeba nějaká žena, co se jmenuje Helena, tam bude zavražděná... Jenom nechápu, jestli v tom *domě* opravdu straší, proč vidím tak děsivé věci, když jsem jinde. A tak si vážně myslím, že začínám bláznit já. A měla bych se raději *okamžitě* — ještě dnes dopoledne — vypravit k psychiatrovi.“

„Nu ovšem, má milá Gwendo, to vždycky můžete udělat, až vyčerpáte všechny jiné možnosti, jak to vyřešit. Ale já osobně si myslím, že bychom napřed měly začít s těmi nejjednoduššími a nejběžnějšími věcmi. Pořádně si vyjasníme všechna fakta. Vás rozčílily tři zážitky. Cestička v zahradě, která byla zasypána a osázena, ačkoli vy jste vycítila, že tam dříve existovala, dveře, které byly zazděny, a tapety, jejichž vzorek jste si dokázala přesně a do detailu vybavit, ačkoli jste ho neviděla. Je to tak?“

„Ano.“

„Potom by ovšem byl ten nejpřirozenější výklad, že jste to všechno už dříve opravdu *viděla*.“

„Myslíte v nějakém předchozím životě?“

„Ale kdepak, má milá. Myslím v *tomto* životě. Podle mě by to mohly být skutečné *vzpomínky*.“

„Ale já jsem, slečno Marplová, v Anglii nikdy předtím nebyla. Přijela jsem teprve před měsícem.“

„Jste si tím, má milá, tak docela jistá?“

„Samozřejmě, že jsem si tím jistá. Celý život jsem žila blízko Christchurchu na Novém Zélandě.“

„Vy jste se tam i narodila?“

„Ne, narodila jsem se v Indii. Můj otec byl důstojník britské armády. Maminka zemřela asi za rok nebo za dva po mém narození a otec mě poslal na výchovu ke svým příbuzným na Nový Zéland. Ale několik roků nato taky zemřel.“

„Vy se nemapatujete na cestu z Indie na Nový Zéland?“

„Moc ne. Vzpomínám si jen mlhavě na nějakou loď. Na kulaté okénko — zřejmě okénko kajuty. A na muže v bílé uniformě se zarudlým obličejem a modrýma očima, co měl na bradě jakési znaménko — myslím, že to byla jizva. Vyhazoval mě do vzduchu a pamatuju se, jak jsem z toho byla napůl vyjukaná, ale přitom se mi to líbilo. Ale to jsou všechno jen takové útržkovité vzpomínky.“

„Nevzpomínáte si na svou chůvu — na *ayah*?“

„Na *ayah* ne, ale na Nánu. Pamatuju si, že celou dobu byla se mnou — až do mých pěti let. Vystříhovala mi z papíru kachničky. Ano, byla se mnou i na lodi. Hubovala mě, když mi kapitán dal pusu a já se rozplakala, protože se mi nelíbily jeho vousy.“

„To je, má milá, opravdu zajímavé, protože se vám prolínají zřejmě dvě různé cesty. Na jedné měl kapitán vousy, na druhé měl zarudlou tvář a jizvu na bradě.“

„To je pravda,“ zamyslela se Gwenda.

„Mně se zdá pravděpodobné,“ uvažovala slečna Marplová, „že když vaše matka zemřela, vzal vás napřed otec s sebou do Anglie, takže jste opravdu bydlela v domě Na úbočí. Vyprávěla jste mi přece, že na vás ten dům působil jako váš domov, hned jak jste do něj vstoupila. A ten pokoj, který jste si vybrala jako svou ložnici, byl asi dříve vaším dětským pokojem.“

„Určitě to musel být dětský pokoj. Na okně byly mříže.“

„Tak vidíte. A na stěnách veselé tapety s chrpami a vlčími máky. Děti si moc dobře pamatují, jak vypadaly stěny jejich pokoje. Já si vždycky pamatovala, že v mém pokoji byly na stěnách světle fialové kosatce a myslím, že tam dali nové tapety, když mi byly tři roky.“

„A proto si myslíte, že jsem hned začala myslet na hračky, na domek pro panenky a skříňky s hračkami?“

„Ovšem. A co ta koupelna — s mahagonovým okrajem. Zmínila jste se, že to ve vás vyvolalo představu plovoucích kachniček, hned jak jste ji uviděla.“

Gwenda řekla zamyšleně: „To je pravda, že se mi hned od začátku zdálo, jako bych přesně věděla, co a jak kde bylo — kuchyň a prádelník. A že jsem si pořád představovala, že ze salónu vedou dve-

ře přímo do jídelny. Ale to je přece vyloučené, že bych mohla přijet do Anglie a koupit tentýž dům, kde jsem před tolika lety bydlela.“

„To není *nemožné*, má milá. Je to jenom velice zvláštní souhra náhod. Váš manžel toužil mít dům na jižním pobřeží, vy jste takový dům začala hledat, projížděla jste kolem domu, který ve vás vyvolal vzpomínky a upoutal váš zájem. Byl tak velký, jak jste potřebovala, vyhovovala vám i jeho cena, a tak jste ho tedy koupila. Na tom opravdu není nic tak úplně nemožného. Já si myslím, že kdyby v tom domě — jak se říká — jenom obyčejně strašilo, reagovala byste na to úplně jinak. Jenomže vy jste pocítila ten příval ošklivosti a hnusu, jak jste mi vyprávěla, teprve v jednom určitém okamžiku, když jste začala sestupovat po schodech a dívala se dolů do haly.“

Gwendě se v očích znovu objevil vyděšený výraz. „Vy si myslíte, že — že Helena — opravdu žila?“ zeptala se.

Slečna Marplová pronesla zvolna a jemně: „No — víte, má milá, myslím si, že musíme vyjít z předpokladu — jestli to vše ostatní jsou vzpomínky —, že i *tohle* je vzpomínka...“

„Že jsem opravdu viděla někoho ležet zabitého — zardoušeného — mrtvého?“

„Já si myslím, že jste si neuvědomovala, že ta žena byla uškrcena. To ve vás vyvolala až ta včerejší hra, a to také, souvisí s tím, že jste si teprve nyní v dospělém věku uvědomila, co musí znamenat zmodralá, křečí zkroucená tvář. Podle mě malé dítě sestupující po schodech si dokáže uvědomit násilí, smrt a zlo a spojit si to všechno s určitým seskupením slov — já si totiž myslím, že vrah nepochybně ta slova *řekl*. To musel být pro malé dítě velice zlý šok. Děti jsou zvláštní bytosti. Když je opravdu něco vyděsí, zvlášť něco, čemu nerozumí, pak o tom nemluví. Nechají si to samy pro sebe. Možná že na to zdánlivě i zapomenou. Ale vzpomínka v nich přece jen zůstane někde ukryta v hloubi duše.“

Gwenda se zhluboka nadechla.

„A vy si myslíte, že takhle se to stalo v mém případě? Ale proč si nedokážu všechno vybavit *ted*?“

„Nemůžete si vybavit věci na objednávku. Kolikrát se člověk snaží na něco si vzpomenout a paměť mu uniká. Já si ale myslím, že je tu pár věcí, které naznačují, že se to skutečně stalo. Tak například,

když jste mi vyprávěla o svém zážitku včera večer v divadle, užila jste velice zvláštní slovní obrat. Řekla jste, že jste se dívala ‚skrz zábradlí‘. Jenomže člověk se obvykle nedívá ‚skrz zábradlí‘, ale přes zábradlí. Jedině dítě se může koukat skrz ně.“

„To je bystrý postřeh,“ řekla Gwenda uznale.

„Takové maličkosti jsou velice důležité.“

„Kdo ale byla Helena?“ zeptala se Gwenda rozrušeně.

„Povězte mi, má milá, jste si tak úplně jistá, že to byla Helena?“

„Ano... Je to děsivě podivné, protože nemám ani zdání, kdo to byla ‚Helena‘ — ale celou tu dobu vím — totiž myslím si, že vím — že to byla ‚Helena‘, kdo tam ležel... Jak to ale můžu zjistit?“

„Víte, podle mě je třeba s určitostí zjistit, jestli jste opravdu byla jako malé dítě v Anglii, nebo jestli jste tu mohla být. Vaši příbuzní —“

Gwenda jí vpadla do řeči: „Teta Alison, ta by to zaručeně věděla.“

„Potom bych jí na vašem místě poslala letecký dopis. Vylíčila bych jí všechny okolnosti, které tu vznikly a kvůli kterým je pro vás nezbytně důležité se dozvědět, jestli jste už někdy byla v Anglii.“

Odpověď by tu mohla být do příjezdu vašeho manžela.“

„Děkuju vám, slečno Marplová. Jste tak nesmírně laskavá. A doufám, že to, co jste pověděla, je pravda. Protože v tom případě je všechno v pořádku. Myslím tím, že nepůjde o nic nadpřirozeného.“

Slečna Marplová se usmála.

„Doufám, že se to vyjasní tak, jak si myslíme. Pozítří odjízďím ke svým starým přátelům v severní Anglii. Přes Londýn se budu vracet asi za deset dní. Jestli tu v té době budete s manželem, anebo jestli mezitím dostanete odpověď na svůj dopis, moc by mě zajímalo dozvědět se výsledek.“

„Ale *samozřejmě*, drahá slečno Marplová. Každopádně bych chtěla, abyste se seznámila s Gilesem. Je to úplný drahoušek. A tu celou záležitost pak probereme na zvláštní sedánce.“

Gwendě se už zase vrátila dřívější dobrá nálada.

Slečna Marplová však vypadala ustaraně.

## • KAPITOLA 5

### • VRAŽDA V RETROSPEKTIVĚ

I

Asi o deset dní později se slečna Marplová objevila v malém hotelu v Maifairu, kde ji radostně uvítali mladí manželé Reedovi.

„To je můj muž, slečno Marplová. Gilesi, neumíš si vůbec představit, jak slečna Marplová byla ke mně laskavá.“

„Moc mě těší, že vás poznávám, slečno Marplová. Slyšel jsem, že Gwenda tak zpanikařila, že sama sebe div nedostala do blázince.“

Inteligentní modré oči slečny Marplové Gilese příznivě zhodnotily. Velice sympatický mladík, vysoký a plavovlasý, s odzbrojujícím sklonem občas z vrozené plachosti zamrkat. Zaznamenala však také energické rysy kolem úst a brady.

„Napijeme se čaje v malé písárně, v té temné,“ navrhla Gwenda. „Tam jaktěživ nikdo nechodí. A tam můžeme taky slečně Marplové ukázat dopis od tety Alison.“

Souhlasně přikývla, jak k ní slečna Marplová rychle vzhlédla. „Ano, právě jsme ho dostali a je to , skoro tak, jak jste si myslela.“

Po čaji byl letecký dopis otevřen a přečten.

*Nejdražší Gwendo, (psala teta Danbyová)*

*velice mne rozrušila zpráva, že jsi prodělala nějaké zneklidňující zážitky. Abych Ti řekla pravdu, úplně mi vypadlo z paměti, že jsi skutečně po určitou krátkou dobu jako malé dítě bydlela v Anglii.*

*Tvoje matka, má sestra Megan, se seznámila s Tvým otcem majorem Hallidayem, když byla na návštěvě u našich přátel, kteří tenkrát žili v Indii. Vzali se a Tys tam přišla na svět. Asi za dva roky po narození Ti matka zemřela. Ta zpráva námi otrásla, a tak jsme napsali Tvému otci, s kterým jsme byli v písemném styku, ačkoli jsme se osobně nikdy nesetkali, a prosili jsme ho, aby Tě svěřil do naší péče, že by nás Tvá přítomnost velice těšila a že armádní důstojník jistě neví, co si počít s malým dítětem. Tvůj otec ale odmítl, sdělil nám, že*

se místa v armádě vzdal, odveze si Tě s sebou do Anglie a doufá, že se tam někdy také podíváme a navštívíme ho.

Je mi známo, že během plavby domů se Tvůj otec setkal s jednou mladou ženou, zasnoubil se s ní, a jakmile přijel do Anglie, vzali se. Jejich manželství se však — jak jsem usoudila — nevydařilo, a tak se po roce rozešli. Tehdy nám Tvůj otec napsal, zda bychom ještě byli ochotni poskytnout Ti domov. Nemusím Ti říkat, má drahá, jak nás potěšilo, že jsme to mohli učinit. Poslali Tě k nám v doprovodu anglické chůvy a v téže době Tvůj otec převedl převážnou část svého majetku na Tebe a navrhl, že bys mohla přijmout naše rodinné jméno. Musím přiznat, že se nám to zdálo trochu zvláštní, ale usoudili jsme, že to zřejmě myslel v dobrém, aby Tě blíže připoutal k naší rodině jako jednoho z jejích členů. Jeho návrh jsme však nepřijali. Asi o rok později Tvůj otec zemřel v sanatoriu. Domnívám se, že se dozvěděl nepříznivé zprávy o svém zdravotním stavu už v době, kdy Tě k nám poslal.

Bohužel Ti nemohu sdělit, kde jsi bydlela, když jsi žila s otcem v Anglii. Na jeho dopise byla samozřejmě uvedena zpáteční adresa, ale od té doby uplynulo osmnáct roků a tak si na takové detaily bohužel už nevzpomínám. Bylo to někde na jihu Anglie, pokud se pamatuji — a mám dojem, že šlo opravdu o Dillmouth. Měla jsem taky nejasnou představu, že to mohl být i Dartmouth, vždyť tahle dvě jména jsou si tak podobná. Myslím, že Tvá nevlastní matka se znovu provdala, ale její jméno ani příjmení za svobodna si nedokážu vybavit, třebaže se o něm Tvůj otec zmínil v dopise, když nám oznamoval svůj druhý sňatek. Trochu nás mrzelo, že se tak záhy znovu oženil, ale samozřejmě jsme chápali, že na lodní palubě silně působí vzájemná blízkost, a on patrně usoudil, že to bude dobré rozhodnutí ve Tvůj prospěch.

Byla to ode mne hloupost, že jsem se nezmínila, že jsi už byla v Anglii, i když ses na to sama nepamatovala. Ale jak už jsem napsala, ta celá záležitost mi vypadla z hlavy. Za důležitá fakta jsme považovali úmrtí Tvé matky a Tvůj příjezd k nám.

Doufám, že je tím teď všechno vyjasněno?

Věřím, že Giles bude moci za Tebou brzo přijet, je to těžké, když hned po sňatku jste od sebe odloučení.

*Další zprávy Ti sdělím v příštím dopise, protože nyní spěchám s odepsáním odpovědi na Tvůj telegram.*

*Tvá milující teta*

*Alison Danbyová.*

*P. S. Nesdělilas mi, co je důvodem Tvých starostí.*

„Tak vidíte,“ řekla Gwenda, „je to skoro přesně tak, jak jste se domnívala.“

Slečna Marplová uhladila tenký list papíru.

„Ano — je to tak. Vysvětlení s pomocí zdravého rozumu bývá správné, to už jsem často zjistila.“

„Jsem vám za to moc vděčný, slečno Marplová,“ řekl Giles. „Chudinka Gwenda byla tak velice rozrušená a já se musím přiznat, že už jsem si sám dělal starosti, jestli není jasnovidec nebo médium nebo něco podobného.“

„To by mohla být u manželky dost zneklidňující vlastnost,“ poznamenala Gwenda, „kdybys ovšem nevedl tak úplně bezúhonný život.“

„Což tedy opravdu vedu,“ dodal Giles.

„A co váš dům? Co s ním?“ zajímala se slečna Marplová.

„Ach — to je naprosto v pořádku. Odjedem tam zítra. Giles se už nemůže dočkat, až ho uvidí.“

„Nevím, jestli si to uvědomujete, slečno Marplová,“ pravil Giles, „ale jak už to vypadá, spadla nám do klína prvotřídní tajemná vražda. Doslova na našem vlastním prahu — nebo přesněji řečeno v naší hale.“

„Ano — na to jsem právě *myslela*,“ přitakala zvolna slečna Marplová.

„A Giles tak zbožňuje detektivky,“ řekla Gwenda.

„No — já si myslím, že to je detektivní příběh. Mrtvola krásné zardoušené ženy v hale, o které neznáme nic víc než její křestní jméno. Samozřejmě je to záležitost, která se odehrála málem před dvaceti lety. Po tak dlouhé době se těžko dají objevit nějaké stopy, ale člověk aspoň může začít pátrat a snažit se najít nějaké nitky. I když se odvažují tvrdit, že takovou záhadu sotva jen tak hned rozluštíme.“

„Já si ale myslím, že by to bylo možné,“ ozvala se slečna Marplová, „i po osmnácti letech. Myslím, že ano.“

„Každopádně nemůžeme nic pokazit, když se o to pokusíme.“

Giles se odmlčel, tvář se mu vyjasnila úsměvem.

Slečna Marplová se neklidně zavrtěla, její tvář vypadala vážně — téměř ustaraně.

„Ba ne, to by mohlo způsobit spoustu zla,“ řekla. „Radím vám oběma — opravdu vám upřímně radím, abyste tu celou záležitost nechali na pokoji.“

„Nechat ji na pokoji? Naši vlastní vražednickou záhadu — jestli to *byla* vražda?“

„Myslím, že to vražda byla. A právě proto bych to nechala plavat. Vražda není — opravdu není nic, s čím si člověk může lehkomyšlně zahrávat.“

Giles namítl: „Ale slečno Marplová, kdyby to měl každý takhle brát —“

Slečna Marplová ho přerušila.

„Ach — já vím. Jsou situace, kdy je to lidská *povinnost* — nevinná osoba nařčena — řada dalších lidí v podezření — a nebezpečný zločinec, co může páchat na svobodě další zlo. Jenomže vy si musíte uvědomit, že tahle vražda se odehrála v dávné minulosti. Patrně se ani nepřišlo na to, že šlo o vraždu — kdyby ano, uslyšeli byste o tom od svého starého zahradníka nebo od někoho jiného z těch končin. Vražda, ať se stala bůhvíjak dávno, je vždycky senzace. Ne, to mrtvé tělo muselo být nějakým způsobem odstraněno a ta celá záležitost zřejmě nikdy žádné podezření nevyvolala. Jste si jisti — opravdu jisti, že je moudré všechno znovu vytahovat na světlo?“

„Slečno Marplová,“ zvolala Gwenda, „vy z toho snad máte strach.“

„To tedy mám, má milá. Vy dva jste takový milý, roztomilý párek (že si to tak dovoluji říct). Teprve nedávno jste se vzali a jste spolu šťastní. A proto vás prosím, neodkrývejte věci, které — jak bych to jen vyjádřila —, které vás mohou rozrušit a zarmoutit.“

Gwenda na ni upřeně pohlédla. „Vy máte na mysli něco zvláštního — vy na něco narážíte?“

„Na nic nenarážím, má milá. Jenom vám radím (protože už jsem na světě nějaký ten pátek a vím, jak snadno se lidská mysl může rozrušit), abyste to zkrátka nechali plavat. To je moje rada — nechte to plavat.“

„Ale to není možné jen tak to nechat plavat.“ V Gilesově hlase zazněl jiný, důraznější tón. „Dům Na úbočí je náš domov, patří Gwendě a mně a někdo tam byl zavražděn, nebo si to aspoň myslíme. Já nesnesu, aby v mém domě došlo k vraždě, a nic se s tím nedělalo, i když se to stalo před osmnácti roky.“

Slečna Marplová si povzdechla. „Bohužel mám dojem, že větší na mladých odvážných lidí by reagovala právě tak. Mně je to dokonce sympatické a obdivuji vás pro to. Ale přeji si — moc si přeji — abyste si s tím přesto nezačínali.“

## II

Příštího dne se obcí St. Mary Mead roznesla zpráva, že se slečna Marplová zase vrátila domů. V jedenáct hodin ji bylo vidět na High Street, deset minut před dvanáctou se zastavila na vikářství. Tentýž den odpoledne ji navštívily tři místní klevetnice, získaly od ní popis dojmů z veselého života v metropoli, a když tyto nezbytné zdvořilostní formality byly odbyty, rozhovořily se o podrobnostech blížící se bitvy kvůli stánku s ručními pracemi na chystané slavnosti a umístění stánku s čajem.

Navečer bylo slečnu Marplovou vidět jako obvykle v zahradě, ale tentokrát se její činnost soustřeďovala víc na likvidaci plevelů než na to, co se děje u sousedů. U střídme večere seděla roztržitě a sotva projevovala zájem o vtipný popis služebné Evelyn, co dělá zdejší drogistka. I následující den se slečna Marplová chovala roztržitě a dva tři lidé včetně manželky vikáře si toho povšimli. Večer pak slečna Marplová prohlásila, že se necítí dobře a půjde si lehnout. A nazítří ráno poslala pro dr. Haydocka.

Dr. Haydock byl už řadu let lékařem, přítelem i spojencem slečny Marplové. Vyslechl vyličení příznaků jejího onemocnění, prohlédl ji, potom se uvelebil v křesle a zakýval na ni stetoskopem.

„Na ženu vašeho věku,“ řekl, „a navzdory vašemu zdánlivě křehkému vzezření jste v pozoruhodně dobré formě.“

„Já vím, že můj celkový zdravotní stav je dobrý,“ odpověděla slečna Marplová, „ale musím se vám svěřit, že se cítím tak nějak dost unavená — jako vyčerpaná.“

„Oddávala jste se moc společenskému životu. Chodila jste v Londýně pozdě spát.“

„To ano, samozřejmě. Londýn považuji v dnešní době za dost únavný. A ten vzduch — tak vydýchaný. To není jako svěží vzduch u moře.“

„Vzduch v St Mary Mead je čistý a zdravý.“

„Ale taky často vlhký a dusný. Ne zrovna osvěžující.“

Dr. Haydock se na ní zahleděl se zábleskem zájmu.

„Pošlu vám sem něco na posílnění,“ řekl úslužně.“

„Díky, pane doktore. Eastonův sirup vždycky pomůže.“

„Není třeba, vážená, abyste mi radila, co vám mám předepsat.“

„Tak mě napadlo, co třeba změna vzduchu —?“

Slečna Marplová se na něho tázavě zahleděla, bezelstnými modrými očima.

„Vždyť jste právě byla pryč tři týdny.“

„Já vím. Jenomže v Londýně, který — jak sám říkáte — je tak enervující. A potom jsem byla na severu — v průmyslové oblasti. To nebyl žádný posilňující přímořský vzduch.“

Dr. Haydock si složil do brašny své nástroje a potom se s širokým úsměvem obrátil.

„Tak se na to podívejme, proč jste pro mě vlastně poslala,“ řekl.. „Jen proto, abyste mi pověřila, co s vámi mám dělat. A já to budu po vás opakovat. Vy chcete po mně odborné vyjádření, že to, co potřebujete, je přímořský vzduch —“

„Já věděla, že mě pochopíte,“ řekla slečna Marplová povděčně.

„To je znamenitá věc, takový přímořský vzduch. Nejlepší by bylo, kdybyste se rovnou rozjela do Eastbournu, jinak můžete utrpět vážnou úhonu na zdraví.“

„V Eastbournu je podle mě trochu chladno. To dělají ty kopce kolem, víte?“

„Tak teda do Bournemouthu anebo na ostrov Wight.“

Slečna Marplová na něho zamrkala. „Já si vždycky říkám, že nějaké menší místo je mnohem příjemnější.“ Dr. Haydock opět usedl.

„Vzbuzujete mou zvědavost. Jaké malé přímořské letoviště máte na mysli?“

„No — víte, napadl mě třeba Dillmouth.“

„Pěkný malý zapadákov. Dost nudný. Proč zrovna Dillmouth?“

Slečna Marplová dvě tři vteřiny mlčela. Do očí se jí vrátil ustaraný výraz. Řekla: „Dejme tomu, že jednoho dne — docela náhodou — padnete na fakt, který jako by naznačoval, že před mnoha lety — před devatenácti nebo dvaceti — byla spáchána vražda. Ten fakt znáte jenom vy sám, nikde se neobjevil ani stín podezření, ani žádná zpráva. Co byste v takovém případě dělal?“

„Vražda v retrospektivě?“

„Přesně tak.“

Dr. Haydock se na chvíli zamyslel. „Nedošlo k žádnému justičnímu omylu? Nikdo následky toho zločinu neutrpěl?“

„Pokud vím tak ne.“

„Hm. Vražda v retrospektivě. Zapomenutá vražda. Heleďte, já vám něco řeknu. Já bych tu zapomenutou vraždu nechal spát — tak bych to udělal. Zaplétat se do vraždy, to je nebezpečná věc. Mohlo by to být *velice* nebezpečné.“

„Toho se právě obávám.“

„Říká se, že zločinec své činy vždycky opakuje. To není pravda. Existuje typ člověka, který spáchá zločin, podaří se mu uniknout spravedlnosti, a pak si dá náramně pozor, aby už nic podobného neriskoval. Neříkám, že takoví lidé si potom v klidu a pokoji žijí — tomu nevěřím — existuje mnoho způsobů odplaty. Ale navenek všechno běží dál, jako by nic. Tak tomu bylo například v případě Madeleine Smithové nebo Lizzie Bordenové. Ani v jednom z těchto případů nebyl žádný zločin dokázán — a přece spousta lidí je přesvědčena, že obě ty ženy byly vinny. Mohl bych vám vyjmenovat i další případy, kdy zločinci nikdy svá provinění už neopakovali. Jedním zločinem docílili, co chtěli, a to jim stačí. Ale řekněme, že jim najednou hrozí nějaké nebezpečí. Já si myslím, že ten váš vrah, ať je to on nebo ona, patří k tomuhle druhu. Spáchal zločin, podařilo se mu uniknout a nikdo ho nepodezírá. Ale dejme tomu, že někdo začne slídit, vyhrabávat staré věci, převracet kameny a pátrat v ulicích, až se konečně — možná — strefí do cíle. Co s tím ten váš vrah podnik-

ne? Zůstane nehybně stát na místě, zatímco se honci víc a víc přibližují? Ne, jestli se v té věci nejedná o nějaké zásadní řešení, radil bych vám: Nechte to spát.“ A znovu opakoval svou dřívější větu: „Nechtě tu zapomenutou vraždu spát.“

„Mě samotné se to netýká, ale dvou roztomilých mladých lidí. Musím vám o nich povědět.“

A vyprávěla mu celou tu historku a Haydock poslouchal.

„To je zvláštní, velice zvláštní souhra náhod,“ poznamenal, když skončila. „Vůbec všechno je to velice podivné. Jistě chápete, jaké důsledky to s sebou nese?“

„Samozřejmě. Ale *jim* to myslím ještě nedošlo.“

„Přinese jim to spoustu trápení a budou litovat, že se do té záležitosti kdy zapletli. Mrtví se nemají vytahovat z hrobů. Ale přesto docela chápu, jak se na to dívá mladý Giles. Zatraceně, vždyť já sám bych tu věc taky nenechal jen tak plavat. Dokonce už teď jsem zvědavý...“

Odmlčel se a přísně pohlédl na slečnu Marplovou.

„Tak to je důvod těch vašich vytáček, proč se chcete dostat do Dillmouthu. Zaplést se tam do něčeho, co se vás netýká.“

„Ale vůbec ne, pane doktore. Dělán si jen starost o ty dva. Jsou tak mladí a nezkušení a až příliš důvěřiví a lehkověrní. Mám takový pocit, že bych se tam měla o ně postarat.“

„Tak proto se chystáte odjet. Abyste se o ně starala! Ženská, co-pak *nikdy* nedokážete nechat vraždy na pokoji? Ani ty zapomenuté?“

Slečna Marplová se na to jen pousmála.

„Ale uznáváte, že pár týdnů v Dillmouthu by mému zdraví prospělo, že?“

„Spíš to bude váš konec,“ usoudil dr. Haydock. „Jenže vy na má slova nedáte.“

### III

Když slečna Marplová kráčela na návštěvu ke svým přátelům plukovníku Bantryovi a jeho paní, potkala plukovníka s puškou v ruce a kokršpanělem v patách na příjezdové cestě k domu, kde ji srdečně uvítal.

„To jsem rád, že vás tu zase vidím. Co dělá Londýn?“

Slečna Marplová odvětila, že v Londýně bylo moc pěkně a její synovec ji tam vzal na několik divadelních her.

„Samá intelektuálština, co? To já si potrpím jedině na muzikály.“

Slečna Marplová na to, řekla, že viděla ruskou hru, která byla velice zajímavá, i když trochu moc dlouhá.

„Ti Rusové!“ vybuchl plukovník. Kdysi v sanatoriu mu někdo dal ke čtení Dostojevského.

Potom dodal, že slečna Marplová najde Dolly na zahradě.

Paní Bantryová byla téměř vždycky k nalezení na zahradě. Zahradničení byla její vášeň. Její oblíbenou literaturu tvořily zahradnické katalogy a konverzaci zapřádala o primulkách, cibulkách, kvetoucích keřích a novinkách ve skalničkách. Slečna Marplová z ní nejprve spatřila rozměrnou zadní část oděnou do vybledlého tvídu.

Jak paní Bantryová zaslechla blížící se kroky, zvedla se do vzpřímené pozice za několikerého doprovodu vrzání a bolestného natahování údů. Její koníček z ní udělal revmatika. Otřela si rozpálené čelo rukou umazanou od hlíny a uvítala svou přítelkyni.

„Už jsem slyšela, že ses vrátila, Jane,“ řekla. „Že se tu těm mým netřeskům daří znamenitě, co? A vidělas už ty nové hořce? Měla jsem s nimi dost starostí, ale myslím, že už se pěkně ujaly. Teď potřebujeme, aby zapršelo. Zatím bylo pořád strašné sucho.“ A pak dodala: „Esther mi říkala, že jsi musela ulehnout.“ Esther byla kuchařka paní Bantryové a vesnická informátorka. „To jsem ráda, že to není pravda.“

„Byla jsem jen trochu unavená,“ odpověděla slečna Marplová. „Doktor Haydock si myslí, že se potřebuji nadýchat mořského vzduchu. Jsem prostě přetažená.“

„Ale *ted'* přece nemůžeš odjet,“ zvolala paní Bantryová. „Teď je přece na zahradě ta nejkrásnější doba. Záhonky ti právě začínají rozkvétat.“

„Doktor Haydock si myslí, že by to bylo moudré.“

„No — doktor Haydock není takový blázen jako někteří jiní,“ připustila paní Bantryová mrzutě.

„Chtěla jsem se tě, Dolly, zeptat na tu vaši kuchařku.“

„Na kterou kuchařku? Copak sháníš kuchařku? Snad nemyslíš tu ženskou, co pila?“

„Ne ne, myslím tu, co pekla to báječné cukroví. A co měla za muže vašeho sluhu.“

„Aha, ty myslíš Želví polívku,“ vzpomněla si paní Bantryová okamžitě. „Tu ženskou s hlubokým plačtivým hlasem, co vždycky mluvila, jako když nabírá do breku. To *byla* opravdu dobrá kuchařka. Ale její muž byl takový líný tloušťík. Arthur vždycky říkal, že ředí whisky vodou, tak nevím. Škoda, že vždycky jeden ze sloužících nevyhovuje. Získali dědictví po jednom bývalém zaměstnavateli, odjeli a otevřeli si penzión někde na jižním pobřeží.“

„Na to jsem právě myslela. Nebylo to v Dillmouthu?“

„Správně, v Dillmouthu, Sea Parade číslo čtrnáct.“

„Napadlo mě, když mi doktor Haydock doporučil, že bych měla jet k moři — kde bych se tak asi ubytovala — Nejmenují se Saundersovi?“

„Jmenují. To je báječný nápad, Jane. Takhle to udělej. Paní Saundersová se o tebe bude dobře starat, a jelikož už je po sezóně, budou rádi, že tě tam mají, a nebudou ti tolik počítat. Dobrá kuchyně a mořský vzduch tě brzo postaví na nohy.“

„Děkuju ti, Dolly,“ řekla slečna Marplová. „Doufám, že ano.“

## • **KAPITOLA 6**

### • **HRA NA DETEKTIVY**

I

„Kde myslíš, že to tělo leželo? Asi tady?“ ptal se Giles.

Giles a Gwenda stáli v přední hale domu Na úbočí. Přijeli předešlého večera a Giles teď vyvíjel horlivou aktivitu. Bavilo ho to jako malého chlapce nová hračka.

„Přibližně tamhle,“ odpověděla Gwenda. Vystoupila znovu po schodech a kritickým zrakem hleděla dolů. „Ano — myslím, že to bylo asi tam.“

„Shýbni se,“ přikázal jí Giles. „Jsou ti přece jenom tři roky.“

Gwenda se poslušně shýbla.

„Tys přece toho člověka, který ta slova řekl, nemohla vidět.“

„Nevzpomínám si, že bych ho viděla. Stál zřejmě v pozadí. Ano — asi tam. Viděla jsem jenom jeho pracky.“

„Pracky.“ Giles se zamračil.

„Byly to pracky. Šedivé pracky — vůbec ne jako lidské.“

„Ale podívej, Gwendo, tady se přece nejedná o žádný příběh jako třeba *Vražda v ulici Morgue*. Muž přece pracky nemá.“

„No dobrá, ale on je *měl*.“

Giles se na ni zahleděl pochybovačně.

„Tohle sis musela dodatečně trochu přimyslet.“

Gwenda zvolna pronesla: „Nemyslíš si, že jsem si to všechno vymyslela? Víš, Gilesi, já jsem o tom přemýšlela. Zdá se mi mnohem pravděpodobnější, že ta celá záležitost byla jen *sen*. Mohl to být sen, jaký mívají malé děti, co je strašně vyděsí, že si ho potom stále pamatují. Co myslíš, není to rozumné vysvětlení? Vždyť v Dillmouthu se nikdo ani v nejmenším nedomnívá, že by tu někdy došlo k vraždě nebo k náhlému úmrtí nebo zmizení — nebo že by se v tomhle domě stalo *cokoli* podivného.“

Gilesův výraz tváře se teď změnil — vypadal jako malý chlapec, kterému vzali krásnou novou hračku.

„Dejme tomu, že šlo jenom o nějakou tvou noční můru,“ připouštěl mrzutě. Ale potom se mu obličej náhle vyjasnil.

„Ne, tomu nevěřím,“ řekl. „Mohlo by se ti zdát o opičích pracích a o nějaké mrtvole — ale ať visím, jestli by se ti mohl zdát ten citát z *Vévodkyně z Amalfi*.“

„Mohla jsem ho od někoho slyšet a potom se mi o něm zdálo.“

„Pochybuju, že by to nějaké dítě dokázalo. Leda že bys to zaslechla ve stavu velkého rozrušení — a kdyby tomu tak bylo, potom bychom byli zase tam, kde jsme byli na začátku — počkej, už to mám. Tobě se zdálo o *prackách*. Pak jsi uviděla to mrtvé tělo a uslyšela ta slova a k smrti tě to vyděsilo. A potom tě to strašilo jako noční můra a přidaly se k tomu ještě ty mávající pracky — možná že ses bála opic.“

Gwenda se zatvářila pochybovačně a zvolna řekla: „Dejme tomu, že se to takhle *mohlo* stát...“

„Škoda že si nepamatuješ víc... Pojd' sem dolů do haly. Zavři oči. Vzpomínej... Nevybavuje se ti ještě něco?“

„Ne, Gilesi... Čím víc na to myslím, tím dál mi to uniká... Víš, začínám teď pochybovat, jestli jsem vůbec doopravdy něco viděla. Možná že onehdy v divadle jsem zažila jen takový šok.“

„Ne, na tom něco *bylo*. Slečna Marplová si to taky myslí. A co to jméno ‚Helena‘? Určitě si něco pamatuješ o Heleně.“

„Nepamatuju si vůbec nic. Je to prostě jenom *jméno*.“

„Třeba to ani nebylo to pravé jméno.“

„Ale ano, bylo. *Byla* to Helena.“

Na Gwendě bylo patrné zatvrzelé přesvědčení.

„Když sis tedy tak jistá, že to byla Helena, musíš o ní něco vědět,“ uvažoval Giles věčně. „Znalas ji dobře? Bydlela tady v domě? Nebo tu byla jenom na návštěvě?“

„Říkám ti přece, že *nic nevím*.“ Gwenda začala vypadat vyčerpaně a podrážděně.

Giles to tedy zkoušel z jiného úhlu.

„Na koho jiného se ještě pamatuješ? Na otce?“

„Ne. Totiž, to nemůžu říct. Víš, vždycky jsem viděla jeho fotografii. Teta Alison říkala: ‚Tak tohle je tvůj tatínek‘. Nepamatuju se, že by byl tady, v tomhle domě...“

„A nepamatuješ se ani na služebnictvo — na chůvy — na nic podobného?“

„Ne — nepamatuju. Čím víc se snažím rozpomenout, tím víc vidím jen prázdnotu. To všechno, co vím, je někde pod tím — jako třeba když se automaticky rozejdu k těm dveřím. *Nepamatuju* se, že tam byly dveře. Možná kdybys na mě tak nenaléhal, Gilesi, že by se mi ty vzpomínky spíš vracely. Ostatně snažit se o tom něco vypátrat je stejně beznadějně. Je to už tak strašně dávno.“

„Ovšemže to není beznadějně — to dokonce připustila i slečna Marplová.“

„Jenže nám neřekla, jak bychom na to mohli jít,“ řekla Gwenda. „A přece mám takový pocit z toho, jak jí zajiskřily oči, že pár nápadů měla. Uvažuju, jak by na to šla ona.“

„Sotva by vymyslela něco víc než my,“ řekl Giles rozhodně. „Musíme už, Gwendo, přestat spekulovat a pustit se do toho syste-

matically. Začali jsme už tím, že jsem prošel záznamy o úmrtích ve zdejší farnosti. Není mezi nimi ani jedna ‚Helena‘ toho patřičného věku. Dokonce se tam v té dotyčné době vůbec žádná Helena nevy-skytuje. Jedině Ellen Puggová, čtyřidevadesátiletá. Ted’ musíme přemýšlet o dalším nejvhodnějším postupu. Jestli tvůj otec a předpo-kládejme i tvá nevlastní matka bydleli v tomhle domě, museli ho buď koupit, nebo si ho najali.“

„Podle zahradníka Fostera tu ještě před Hengraveovými bydleli nějací Elworthyovi a před nimi paní Findeysonová. A jinak už ni- kdo.“

„Tvůj tatínek ten dům možná koupil a bydlel v něm jenom veli- ce krátkou dobu — a potom ho zase prodal. Já si ale myslím, že je mnohem pravděpodobnější, že si ho jenom najal — třeba i s celým zařízením. Jestli tomu tak bylo, pak bychom měli obejít příslušné nájemní firmy.“

Obejít nájemní firmy nedalo moc práce, protože v Dillmouthu byly jen dvě. Bratři Wilkinsonové tu v této branži znamenali poměr- ně nedávný přírůstek. Otevřeli své kanceláře teprve před jedenácti roky. Pronajímali hlavně menší chaty a nové domy na vzdáleném konci města. Druhá firma — pánové Galbraith a Penderley — zpro- středkovali Gwendě zakoupení domu. Když je Giles navštívil, hned jim vypověděl celou záležitost. On i jeho paní jsou s domem Na úbo- čí velice spokojeni, stejně tak jako s celým Dillmouthem. Paní Ree- dová ale nyní zjistila, že tu zřejmě už kdysi žila jako malé dítě. „Má na to místo jen velmi nejasné vzpomínky a napadlo ji, že dům Na úbočí je vlastně tím místem, kde přímo bydlela, i když to už nemůže tvrdit s určitostí. Nemají náhodou zápisy nájemních smluv, že by ten dům byli pronajali majoru Hallidayovi? Mělo by to být tak asi před osmnácti nebo devatenácti lety. Pan Penderley omluvně rozmáchl paže. „Bohužel, pane Reede, to vám nepovíme. Naše zápisy nesahají do tak vzdálené minulosti, zvláště ne v případech, kdy se jednalo o kompletně zařízené a na krátkou dobu pronajímané domy. Moc lituji, že vám nemohu posloužit, pane Reede. To kdyby tak byl ještě naživu náš starý vedoucí úředník pan Narracott, co zemřel minulou zimu, ten by vám snad byl přece jen dokázal vyhovět. Měl úplně mimořád-

nou paměť, opravdu mimořádnou. Pracoval u naší firmy skoro třicet let.“

„A nikdo jiný už tu není, kdo by se na to mohl pamatovat?“

„Všichni naši zaměstnanci patří k poměrně mladší generaci. Je tu samozřejmě sám starý pan Galbraith. Ten šel do penze před několika roky.“

„Snad bych se ho na to mohla zeptat já?“ otázala se Gwenda.

„No — víte, to je těžká věc...“ Pan Penderley se zatvářil pochybovačně. „Loni ho postihl záchvat mrtvice a jeho stav se bohužel velmi zhoršil. Je mu už přes osmdesát let.“

„Žije v Dillmouthu?“

„Ano, ve vile Kalkata. Je to pěkná usedlost na Seaton Road. Ale já opravdu nevěřím, že by...“

## II

„Je to asi marné,“ řekl Giles Gwendě, „ale člověk nikdy neví. Myslím, že bychom ho o to neměli žádat písemně. Zajdeme tam osobně a zapůsobíme kouzlem osobnosti.“

Vilu Kalkatu obklopovala pečlivě upravená zahrada, a také obývací pokoj, kam byli uvedeni, působil stejnou úpravností, i když byl trochu přeplněný. Čpělo to tu pastou na parkety, všechna mosaz se jen leskla, okna zakrývaly těžké nabírané záclony.

Do pokoje vstoupila útlá žena středního věku s podezíravýma očima.

Giles rychle vysvětlili oč se jedná, a tvář slečny Galbraithové opustil výraz člověka, který čeká, že mu bude vnucována koupě vysavače.

„Lituji, ale opravdu vám nemohu pomoci,“ řekla. „Je to už tak dávno, že?“

„Člověk si ale občas přece jen na některé věci pamatuje,“ podotkla Gwenda.

„Já sama o tom pochopitelně vůbec nic nevím. S obchodními záležitostmi jsem nikdy neměla nic společného. Říkáte, že se jedná o nějakého majora Hallidaye? Opravdu si nevzpomínám, že bych se v Dillmouthu setkala s někým, kdo se tak jmenoval.“

„Třeba by si na něj vzpomněl váš otec,“ řekla Gwenda.

„Můj otec?“ Slečna Galbraithová zavrtěla hlavou. „Ten už teď sotva co vnímá, paměť mu hodně selhává.“

Gwendin pohled se zamyšleně zaměřil na mosazný stolec z Benaresu a přesunul se na řadu slonů z ebenového dřeva, krácejících po křbové římse.

„Já si myslím, že by se na něj možná upamatoval,“ řekla, „protože můj otec, tehdy právě přijel z Indie. A váš dům se jmenuje Kalkata?“ Tázavě se odmlčela.

„Ano,“ přitakala slečna Galbraithová. „Tatínek byl jeden čas v Kalkatě. Obchodně. Potom vypukla válka a v roce devatenáct set dvacet se tady ujal téhle firmy. Ale vždycky říkával, jak rád by se do Indie vrátil. Jenže moje matka nestála o cizí končiny — a samozřejmě se nedá tvrdit, že tamější klima je nějak obzvlášť zdravé. No — vy byste si s otcem asi ráda promluvila, jenom nevím, jestli právě dnes bude v lepší formě —“

Zavedla Gwendu do malé pracovny v zadní části domu. Tam seděl na velkém ošoupaném koženém křesle stařec s bílým mrozím knírem. Obličej se mu svíral trochu do strany. Se zřejmým zalíbením se zahleděl na Gwendu, zatímco mu ji jeho dcera představovala a vysvětlovala účel její návštěvy.

„Moje paměť už není taková, jak bývala,“ řekl dost nezřetelným hlasem. „Říkáte Halliday? Ne, na to jméno se nepamatuji. Znal jsem jednoho chlapce ve škole v Yorkshiru — ale to už je dobrých sedmdesát let.“

„My si myslíme, že si tu najal dům Na úbočí,“ řekl Giles.

„Na úbočí? Tomu se tenkrát říkalo Na úbočí?“ Jediné pohyblivé víčko pana Galbraitha se mrknutím zavřelo a zase otevřelo. „Tam bydlela paní Findeysonová. Taková noblesní žena.“

„Můj otec si možná ten dům najal zařízený. Přijel tehdy právě z Indie.“

„Z Indie říkáte? Já se pamatuju na jednoho chlapíka — byl to voják. Znal toho starého darebáka Mohameda Hassana, co mě ošidil na kobercích. A měl s sebou mladou manželku — a děcko — malou holčičku.“

„Tak to jsem byla já,“ prohlásila Gwenda pevným hlasem.

„No tohle — kdo by to řekl. Inu, čas běží. Ale jak se ten člověk jenom jmenoval? Hledal zařízený dům — a paní Findeysonová tehdy dostala příkaz, aby se vypravila přes zimu do Egypta — takové bláznovství. Jak že se jmenoval?“

„Halliday,“ odpověděla Gwenda.

„Máte pravdu, má milá — Halliday. Major Halliday. Milý člověk. A měl moc hezkou manželku — velice mladou — plavovlasou. Prý chtěla bydlet blízko svých příbuzných — nebo tak něco. Ano, byla moc hezká.“

„Kdo byli ti její příbuzní?“

„Nemám zdání. Ani trochu. Vy jí ale nejste podobná.“

Gwenda už na to málem řekla: „Ona byla moje macecha,“ ale zarazila se, aby tu záležitost nekomplikovala. Zeptala se jen: „Jak vypadala?“

Pan Galbraith nečekaně odpověděl: „Vypadala ustaraně. Ano, ustaraně. Byl to milý člověk, ten major. Zaujalo ho, že jsem byl v Kalkatě. Nechoval se jako ti chlápkové, co nikdy nevytáhli paty z Anglie — omezenci, tak je to s nimi — Já ale viděl kus světa. Jak že se jmenoval ten chlapík od armády, co chtěl zařízený dům?“

Připomínal prastarý gramofon, co opakuje obehnanou desku.

„Svatá Kateřina, tak se to tam jmenovalo. Najal si Svatou Kateřinu — za šest guineí týdně — po dobu, co paní Findeysonová byla v Egyptě. Zemřela tam, chudinka. Dům jsme potom dali do dražby — kdopak ho koupil? Elworthyovi — ti ho koupili — celý houf ženských — samé sestry. Změnily mu jméno — prý Svatá Kateřina je papeženský název. Měly spadeno na všechno papeženské. Rozesílaly traktáty. Hloupé ženské — jedna jako druhá. — Začaly se zajímat o negry — posílaly jim kalhoty a bible. Byly celé pryč do obracení pohanů na víru.“

Náhle si povzdechl a opřel se o opěradlo.

„Moc dávno je to,“ řekl popuzeně. „Nepamatuju si jména. Chlapík z Indie — milý chlapík... Jsem unavený, Gladys. Chtěl bych čaj.“

Giles a Gwenda mu poděkovali, poděkovali i jeho dceři a odešli.

„Tak je to pravda,“ řekla Gwenda. „Můj otec a já jsme bydleli Na úbočí. Co teď budeme dělat?“

„Byl jsem pitomec,“ prohlásil Giles. „Somerset House.“

„Co je to Somerset House?“ zeptala se Gwenda.

„To je registrační úřad, kde můžeš najít záznamy o sňatcích. Zajeď tam a vyhledej údaje o sňatku tvého otce. Podle tvé tetičky se oženil, hned jak přijel do Anglie. Gwendo, to nás mohlo napadnout už dřív — je docela dobře možné, že ‚Helena‘ byla nějaká příbuzná tvé nevlastní matky — třeba její mladší sestra. Ostatně, jen co budeme znát její příjmení, můžeme se dostat k někomu, kdo poměry v domě Na úbočí znal. Vzpomeň si, jak ten staroušek říkal, že chtěli najmout dům v Dillmouthu, aby paní Hallidayová byla poblíž svých příbuzných. Jestli její příbuzní ještě žijí někde v okolí, můžeme je vypátrat.“

„Gilesi, ty jsi ohromný,“ řekla Gwenda.

### III

Giles ale nakonec usoudil, že není nutné, aby jezdil až do Londýna. Ačkoli se svou energickou povahou měl vždycky sklon spěchat z místa na místo a snažit se vše zvládnout vlastními silami, uznal, že postačí zcela běžný telefonický dotaz.

Objednal si tedy dálkový hovor s registrační kanceláří.

„Už nám odpověděli,“ zvolal potom nadšeně, když zakrátko přišla písemná odpověď.

Z obálky dopisu vyjmul ověřenou kopii oddacího listu.

„Tak tady to máme, Gwendo. V pátek sedmnáctého srpna, matiční úřad v Kensingtonu. Kelvin James Halliday a Helena Spenlove Kennedyová.“

Gwenda ostře vykřikla.

„*Helena?*“

Pohlédli na sebe.

Giles zvolna řekl: „Ale — ale to nemůže být ona. Rozvedli se přece a ona se znovu provdala — a potom někam odešla.“

„My nevíme, že odešla,“ namítla Gwenda.

Znovu pohlédla na to jednoduše napsané jméno: *Helena Spenlove Kennedyová. Helena...*

## • KAPITOLA 7

### • Dr. KENNEDY

I

Za několik dnů nato procházela Gwenda korsem v ostrém větru a náhle se zastavila u jednoho ze skleněných přístřešků, které tu ohleduplná městská korporace dala postavit pro návštěvníky.

„Slečno Marplová,“ zvolala v upřímném překvapení.

A opravdu to byla slečna Marplová, ladně zahalena, do tlustého huňatého pláště a důkladně omotána šálami.

„To věřím, že je to pro vás překvapení, když mě tu vidíte,“ řekla na to slečna Marplová pohotově. „Ale můj lékař mě odvelel k moři, abych měla trochu změny, a váš popis Dillmouthu zněl tak lákavě, že jsem se rozhodla sem přijet — zvlášť když kuchařka a sluha jedné mé přítelkyně tu berou na byt a stravu hosty.“

„Ale proč jste nepřijela k nám?“ tázala se Gwenda.

„Staří lidé mohou být trochu na obtíž, má milá. A novomanželé mají být ponecháni sami sobě.“ Usmála se na Gwendin protest. „Já vím, že byste mě velice mile uvítali. A jak se vám oběma daří? A jak postupujete v luštění té vaší záhady?“

„Jsme už na stopě,“ odpověděla Gwenda, usedla vedle ní a dopodrobna jí vylíčila všechna dosavadní pátrání.

„A teď jsme dali do spousty novin inzerát—“ zakončila svou zprávu, „do místních plátků a do *Timesů* a do dalších velkých deníků. Píšeme v něm, že hledáme jakékoli zprávy o Heleně Spenlove Hallidayové rozené Kennedyové na níže uvedenou adresu, a tak dále. Myslím, že *nějaké* zprávy určitě dostaneme, co říkáte?“

„Taky si myslím, má milá, ovšemže ano.“

Hlas slečny Marplové zněl klidně jako vždycky, ale oči hleděly starostlivě. Přejela rychlým hodnotícím pohledem dívku usazenou vedle sebe. Ta odhodlaná srdečnost nezněla upřímně. Gwenda vypadá ustaraně, usoudila slečna Marplová. To, co říkal dr. Haydock — že zaplétat se do vraždy může být nebezpečné — se možná už začínalo projevovat. Ovšem nyní už bylo příliš pozdě na ústup.

Slečna Marplová řekla jemným, omluvným tónem: „Já jsem se o to všechno začala velice zajímat. V mém životě je — jak víte — tak *málo* vzruchu. Doufám, že mě nebudete považovat za příliš zvědavou, když vás poprosím, abyste mi dala vědět, jak ta záležitost pokračuje?“

„Ovšemže vám dáme vědět,“ řekla Gwenda srdečně“

„Budeme vás informovat úplně o všem. Vždyť nebýt vás, naléhala bych na lékaře, aby mě zavřeli do cvokárny. Dejte mi teď svou adresu a potom k nám musíte přijít a napít se s námi — tedy myslím popít s námi čaje — a prohlédnete si náš dům. Musíte se přece podívat na scénu, kde se odehrál zločin, ne?“

Zasmála se, ale její smích byl znervózněle zostřený.

Když potom slečna Marplová pokračovala v procházce, pokývala si lehce hlavou a sraštila čelo.

## II

Giles a Gwenda každý den zvědavě prohlíželi poštu, ale zpočátku jejich naděje zůstávaly nesplněny. Dostali jedině dva dopisy od soukromých informačních kanceláří, které jim nabízely, že pro ně s radostí odborně provedou příslušné pátrání.

„Na to máme dost času později,“ usoudil Giles. „A jestli přece jen bude nutné najmout služby podobné agentury, pak to musí být naprosto prvotřídní firma, a ne obejdové, co shánějí kšefty poštou. Ale stejně nevím, co jiného by mohli navíc podnikat.“

Jeho optimismus (či sebevědomí) došel oprávnění o několik dní později. Přišel dopis napsaný vyrovnaným, a přece poněkud nečitelným rukopisem, jakým se vyznačují lidé sběhlí v psaní.

Galls Hill  
Woodleigh Bolton

Vážený pane,

*v odpověď na Váš inzerát v Timesech Vám sděluji, že Helena Spenlove Kennedyová je moje sestra. Ztratil jsem s ní kontakt už před mnoha lety a byl bych velmi rád, kdybych o ní získal nějaké zprávy.*

*S upřímným pozdravem*

*MUDr. James Kennedy*

„Woodleigh Bolton,“ řekl Giles, „to odtud není daleko. Do Woodleighské obory se jezdí na pikniky. Je to nahoře na vřesovištích, asi třicet mil od nás. Napíšeme mu a zeptáme se, jestli bychom ho mohli navštívit, anebo jestli by raději zajel k nám.“

Nato obdrželi odpověď, že je dr. Kennedy bude očekávat příští středu; a tak se tedy vydali na cestu.

Woodleigh Bolton byla obec roztroušená po svahu kopce. Galls Hill byl nejvýš položený dům na samém vršku úbočí, s vyhlídkou na Woodleighskou oboru a vřesoviště táhnoucí se až k moři.

„Dost ponuré místo,“ poznamenala Gwenda se zachvěním.

Také dům vypadal ponuře a bylo zřejmé, že dr. Kennedy opovrhne takovými moderními vymoženostmi jako ústřední topení. Žena, která jim otevřela dveře, byla tmavovlasá a nevlídná. Vedla je poloprázdnou halou do pracovny, kde dr. Kennedy povstal, aby je přivítal. Byla to dlouhá, vysoká místnost, lemovaná zaplněnými přihrádkami s knihami.

Dr. Kennedy byl šedovlasý postarší muž s bystrými očima pod chomáčky obočí. Pronikavým pohledem rychle přelétl z jednoho na druhého.

„Manželé Reedovi? Posad'te se, prosím, tady, paní Reedová. To je myslím to nejpohodlnější místo. A teď — oč se vlastně jedná?“

Giles se plynule rozhovořil o jejich záležitosti, jak si to předem promyslel.

On a jeho žena se nedávno vzali na Novém Zélandě. Přijeli do Anglie, kde manželka kdysi žila krátkou dobu jako dítě, a nyní se snaží najít staré rodinné přátele a známé.

Dr. Kennedy zachovával odstup. Tvářil se zdvořile, ale ten koloniální důraz na udržování sentimentálních rodinných svazků ho zřejmě podráždil.

„A vy si myslíte, že moje sestra — moje nevlastní sestra — a možná i já sám — jsme vaši příbuzní?“ zeptal se Gwendy běžným konverzačním tónem, ale s nádechem nevraživosti.

„Ona byla moje nevlastní matka,“ odpověděla Gwenda. „Druhá manželka mého otce. Už se na ni samozřejmě moc nepamatuji. Byla jsem ještě moc malá. Za svobodna jsem se jmenovala Hallidayová.“

Upřeně se na ni zahleděl — a náhle mu obličej prozářil úsměv. Rázem se z něj stal docela jiný člověk, zmizela odtážitá povznese-  
nost.

„No tohle,“ zvolal, „snad nejste Gwennie?“

Dávno zapomenutá zdobnělina jejího jména pro ni zněla s povzbuzující srdečností.

„Ano,“ odpověděla. „Jsem Gwennie.“

„Panebože, kdo by to řekl,“ podivil se. „Tolik jste vyrostla a už jste vdaná. Musí to být tak asi patnáct roků — ne, mnohem víc. Vy se na mě asi nepamatujete?“

Gwenda zavrtěla hlavou.

„Nepamatuji se ani na svého otce. Mám na to všechno jen mlhavé vzpomínky.“

„Jak by ne — Hallidayova první žena pocházela z Nového Zélandu — vzpomínám si, že mi o tom vyprávěl. To musí být krásná země.“

„Je to nejkrásnější země na světě — ale v Anglii se mí už taky docela líbí.“

„Přijeli jste sem na návštěvu — nebo se tu usadíte?“ Zazvonil na zvonek. „Musíme se napít čaje.“

Když se objevila vyčouhlá hospodyně, řekl: „Čaj prosím — a — hm — horké topinky s máslem nebo — nebo koláč — nebo něco takového.“

Vznešená hospodyně se zatvářila jedovatě, ale řekla jen „Ano, pane,“ a zmizela.

„Já obyčejně nesvačím,“ poznamenal dr. Kennedy nevýrazně, „ale musíme to oslavit.“

„To je od vás milé,“ řekla Gwenda. „Nepřijeli jsme na návštěvu. Koupili jsme si tady dům.“ Odmlčela se a dodala: „Dům Na úbočí.“

Dr. Kennedy nezúčastněně poznamenal: „Ach ovšem, v Dillmouthu. Odtamtud jste mi napsali.“

„Je to velice zvláštní shoda okolností,“ pokračovala Gwenda, „vid', Gilesi?“

„To si myslím,“ přitakal Giles. „Přímo ohromující.“

„Byl na prodej, víte,“ vysvětlovala Gwenda, a když viděla, že dr. Kennedy zřejmě nepochopil, oč se jedná, dodala: „Je to tentýž dům, kde jsme tenkrát bydleli.“

Dr. Kennedy sraštil čelo. „Dům Na úbočí? No ovšem — slyšel jsem, že ho přejmenovali. Dřív se mu říkalo po nějaké svaté — pokud si to nepletu s něčím jiným. Je to na silnici do Leahamptonu, směrem k městu po pravé straně?“

„Ano.“

„Tak to je on. Je to směšné, jak člověku vypadnou jména z hlavy. Ale počkejte — U svaté Kateřiny — tak se to dřív jmenovalo.“

„A já tam bydlela, že?“ zeptala se Gwenda.

„Ano, ovšem.“ Pobaveně se na ni podíval. „Proč jste se tam rozhodla vrátit? Vždyť se na něj přece nemůžete tak moc pamatovat, ne?“

„To nemůžu. Ale tak nějak mi připomněl domov.“

„Domov,“ opakoval si doktor. Jeho slova zněla bezvýrazně, ale Giles najednou zauvažoval, nač asi přitom myslí.

„Tak vidíte,“ pokračovala Gwenda, „doufala jsem, že mi povíte všechno možné — o mém otci a o Heleně —“ A neurčitě dokončila: „A vůbec všechno...“

Zamyšleně se na ni zahleděl.

„Tam na Novém Zélandu toho o nich moc nevěděli — a proč taky? No — vlastně toho není moc k vyprávění. Helena — moje sestra — se vracela z Indie stejnou lodí jako váš otec. On byl vdovec s malým dítětem. Heleně ho bylo líto, nebo se do něj zamilovala. On se cítil opuštěný — nebo se do ní také zamiloval. Těžko říct, jak se takové věci stávají. Hned po příjezdu se v Londýně vzali a přijeli za mnou do Dillmouthu. Měl jsem tam tehdy ordinaci. Kelvin Halliday mi připadal jako milý člověk, trochu nervózní a unavený — ale vypadali spolu docela šťastně — tehdy.“

Na chvíli se odmlčel, než pokračoval: „A přesto — ani ne za rok — od něj utekla s někým jiným. To asi víte, ne?“

„S kým utekla?“ zeptala se Gwenda.

Obrátil k ní své bystré oči.

„To mi nesvěřila,“ odpověděl. „Nebyl jsem její zpovědník. Všiml jsem si — nemohl jsem si nevšimnout —, že mezi ní a Kelvi-

nem docházelo k nesvárům. Nevěděl jsem proč. Já byl vždycky člověk přísných zásad — věřil jsem na manželskou věrnost. Helena nestála o to, abych věděl, co se děje. Slyšel jsem všelijaké řeči — to člověku neujde —, ale o žádné konkrétní osobě nepadlo ani slovo. Často u nich pobývali hosté, z Londýna i odjinud z Anglie. Napadlo mě, že to asi byl někdo z nich.“

„Nedošlo k rozvodu?“

„Helena se nechtěla rozvádět. To mi řekl Kelvin. Proto jsem si myslel, možná nesprávně, že jde o nějakého ženatého muže, který má třeba za ženu římskou katoličku.“

„A co můj otec?“

„Ten se taky nechtěl rozvádět.“

Dr. Kennedy odpovídal dost stručně.

„Povězte mi o mém otci,“ prosila Gwenda. „Proč se tak najednou rozhodl, že mě pošle na Nový Zéland?“ :

Dr. Kennedy se na chvíli odmlčel, než odpověděl: „Domnívám se, že vaší příbuzní na něj naléhali. Když se jeho druhé manželství rozpadlo, myslel si možná, že to tak bude nejlepší.“

„Proč mě tam neodvezl sám?“

Dr. Kennedy se rozhlédl po křbové římse, snad hledal čistič dýmků.

„Ach — to nevím... Nebyl dvakrát zdravý.“

„Co mu bylo? Nač zemřel?“

Otevřely se dveře a objevila se podmračená hospodyně s obtížným tácem.

Byly na něm topinky s máslem a trochu džemu, ne však koláč. Nevýrazným pokynem ruky naznačil dr. Kennedy Gwendě, aby nalila čaj, což učinila. Když byly šálky naplněné a rozdané a Gwenda si vzala topinku, dr. Kennedy promluvil s poněkud nucenou veselostí: „Povězte mi, co jste udělali s domem? Provedli jste tam hodně změn a úprav? Teď bych ho už asi ani nepoznal, když jste se do něj pustili vy dva.“

„Máme tam trochu problémů s koupelnami,“ připustil Giles.

Gwenda s očima upřenýma na doktora se zeptala: „Nač zemřel můj otec?“

„To vám, má milá, už opravdu nepovím. Jak jsem řekl, nějaký čas churavěl, až nakonec odejel do sanatoria — někam na východní pobřeží. Zemřel tam asi za dva roky.“

„Kde přesně to sanatorium bylo?“

„Na to se bohužel už nepamatuji. Jak říkám, mám dojem, že to bylo někde na východním pobřeží.“

Z jeho odpovědi teď zněla zřejmá vyhýbavost Giles a Gwenda se na sebe na zlomek vteřiny podívali.

Giles řekl: „Snad byste nám, pane, aspoň mohl povědět, kde je pohřbený. Gwenda velice touží — což je přirozené — navštívit jeho hrob.“

Dr. Kennedy se sehnul nad krbem a perořízkem si čistil dýmku.

„Víte,“ pronesl dost nezřetelně, „já si myslím, že se člověk nemá tolik obírat minulostí. To uctívání předků — to je pochybné. Záleží přece na budoucnosti. Jste dva mladí a zdraví lidé a život máte před sebou. Myslete dopředu. Nemá cenu chodit klást květiny na hrob někomu — ať už z jakéhokoli důvodu —, koho jste sotva znala.“

Gwenda vzdorně prohlásila: „Já bych ráda viděla hrob svého otce.“

„Obávám se, že vám v tom nepomohu.“ Hlas dr. Kennedyho zněl příjemně, ale chladně. „Je to tak dávno a paměť mi už neslouží jako dřív. S vaším otcem jsem ztratil kontakt, když odejel z Dillmouthu. Mám dojem, že mi jednou napsal ze sanatoria, a jak říkám, domnívám se, že to bylo na východním pobřeží, ale s jistotou to nevím. A kde je pohřben — o tom nemám vůbec ponětí.“

„To je velice podivné,“ řekl Giles. „Ani bych neřekl. Víte, pouto mezi námi tvořila Helena. Já ji měl vždycky velice rád. Byla to moje nevlastní sestra a o hodně roků mladší než já, ale snažil jsem se ji vychovat, jak nejlíp jsem uměl. Dobré školy a tak dále. Ale nemůžu to popřít, Helena neměla moc pevný charakter. Už když byla docela mladá, byly s ní potíže kvůli jednomu velice nežádoucímu mladíkovi. Z toho jsem ji dostal. Nato se rozhodla odejet do Indie a vzít si Waltera Fanea. No — to by bylo docela v pořádku, byl to sympatický mládenec, syn jednoho předního právníka z Dillmouthu. Jenže — upřímně řečeno — nudný k ukousání. Vždycky ji zbožňoval, ale ona se na něj ani nekoukla. A přece si to nakonec rozmyslela, odejela do

Indie, a že si ho vezme. Ale jen ho znovu uviděla, už ji to přešlo. Telegrafovala mi pro peníze na cestu domů. Poslal jsem jí je. Na zpáteční cestě poznala Kelvina. Vzali se dřív, než jsem se to dozvěděl. Musím přiznat, že jsem se pro svou sestru snažil najít omluvu. To také vysvětluje, proč jsem se s Kelvinem už nestýkal, když odešla.“ Náhle dodal: „Kde je teď Helena? Můžete mi to povědět? Rád bych se s ní spojil.“

„To my ale nevíme. Nevíme o ní vůbec nic.“

„A já myslel podle vašeho inzerátu —“ Podíval se na ně s probuzenou zvědavostí. „Povězte mi, proč jste ten inzerát vlastně uveřejnili?“

Gwenda nakousla: „Chtěla jsem navázat styk...“ A tu se zarazila.

„S někým, na koho se stěží pamatujete?“ Dr. Kennedy se zatvářil zmateně.

Gwenda rychle dodala: „Já myslela — kdybych se s ní domluvila — že by mi pověděla — o mém otci.“

„Ach tak — chápu. Mrzí mě, že vám nepomůžu.

Moje paměť už není jako bývala. A je to tak dávno.“

„Víte aspoň, jaké to bylo sanatorium?“ zeptal se Giles. „Pro nemocné s tuberkulózou?“

Obličej dr. Kennedyho náhle znovu zkameněl: „Ano — ano, myslím, že ano.“

„Potom bychom to mohli vypátrat *docela* snadno,“ řekl Giles. „Moc vám děkujeme, pane, za všechno, co jste nám řekl.“

Vstal a Gwenda ho následovala.

„Mockrát vám děkuju,“ řekla, „a přijďte nás navštívit Na úbočí.“

Vyšli z pokoje a Gwenda s pohledem přes rameno se naposledy podívala na dr. Kennedyho, jak stojí u krbu, popotahuje si prošedivělý knírek a vypadá ustaraně.

„Ten ví něco, co nám nechce povědět,“ poznamenala Gwenda, když nastupovala do vozu. „V tom *něco* je — ach, Gilesi, kéž bychom si s tím nikdy nezačali...“

Pohlédli na sebe a v duchu oba — aniž si to řekli — pocítili stejné obavy.

„Slečna Marplová měla pravdu,“ ozvala se Gwenda. „Měli jsme minulost nechat na pokoji.“

„Nemusíme v tom pokračovat,“ řekl Giles nejistě. „Gwendo, miláčku, já si myslím, že bychom raději neměli.“

Gwenda zavrtěla hlavou.

„Ne, Gilesi, teď se už nemůžeme zastavit. Pořád bychom o tom dumali a představovali si bůhví co. Ne, musíme pokračovat... Dr. Kennedy nám nic neřekl, protože chtěl být laskavý — ale taková laskavost není na místě. Budeme muset pokračovat a zjistit, co se vlastně stalo. I kdyby — i kdyby to byl můj otec, kdo...“ Ale pokračovat nemohla.

## • **KAPITOLA 8**

### • **UTKVĚLÉ PŘEDSTAVY**

#### **KELVINA HALLIDAYE**

Příští dopoledne byli na zahradě, když se objevila paní Cockerová a řekla: „Promiňte, pane, telefonuje nějaký pan doktor Kennedy.“

Giles zanechal Gwendu na poradě se starým Fosterem, vešel do domu a zvedl sluchátko. „Haló — Giles Reed.“

„Tady doktor Kennedy. Přemýšlel jsem, pane Reede, o naší včerejší rozmluvě. Existuje několik faktů, které byste vy a vaše paní snad přece jen měli vědět. Budete doma, kdybych k vám zajel dnes odpoledne?“

„Určitě budeme. V kolik hodin?“

„Což asi ve tři?“

„Výborně.“

V zahradě se starý Poster zeptal Gwendy: „Je to ten doktor Kennedy, co bydlel na West Cliff?“

„Myslím, že ano. Vy jste ho znal?“

„Všichni jsme si tu říkali, že je to nejlepší doktor, ale doktor Lazenby byl oblíbenější. Vždycky řekl pár slov a nějakou tu legraci pro

zasmání. Doktor Kennedy nikdá moc řečí nenadělal a byl tak kapku suchar. Ale svému řemeslu rozuměl.“

„Kdy přestal ordinovat?“

„To je už dlouho. Asi tak patnáct roků. Říkalo se, že mu přestalo sloužit zdraví.“

Giles vyšel ze skleněných dveří a odpověděl na Gwendinu nevyřčenou otázku: „Zajede k nám dnes odpoledne.“

„Ach.“ Znovu se obrátila k Fosterovi: „Znal jste sestru doktora Kennedyho?“

„Sestru? Pokavad se pamatuju, tak ne. Byla to tenkrát malá žába. Odjela někam do školy, pak do ciziny, i když jsem slyšel, že se sem na nějaké čásek vrátila po svatbě. Jenže mám takovej dojem, že pak s nějakým chlápkiem foukla — říkalo se o ní, že byla vždycky divoká. Já sám to říct nemůžu, poněvác jsem ji vlastně nikdá ani neviděl. Já tenkrát dělal nějaké čásek v Plymouthu, víte?“

Když docházeli na konec terasy, zeptala se Gwenda Gilese: „Proč sem přijede?“

„To se dozvíme ve tři odpoledne.“

Dr. Kennedy se objevil přesně. Rozhlédl se po salóně a řekl: „Je to tak zvláštní být zase tady.“

A potom přešel k věci bez dalšího úvodu.

„Jak jsem to pochopil, vy dva jste se pevně rozhodli vypátrat, ve kterém sanatoriu Kelvin Halliday zemřel, a dozvědět se všechny podrobnosti o jeho nemoci a smrti, že?“

„Ano,“ odpověděla Gwenda.

„To se můžete samozřejmě snadno dozvědět, takže jsem dospěl k názoru, že to bude pro vás menší šok, když uslyšíte pravdu ode mne. Mrzí mě, že vám to musím povědět, protože vám ani nikomu jinému to nijak neprospěje, a vám, Gwennie, to patrně způsobí dost bolesti. Ale chtěli jste to. Váš otec netrpěl tuberkulózou, to dotyčné sanatorium byl ústav pro duševně choré.“

„Blázinec? Copak on se tehdy zbláznil?“

Gwendina tvář zbledla.

„Oficiálně to nikdo nepotvrdil. Podle mého názoru nebyl duševně chorý v běžném slova smyslu. Prodělal velice vážný nervový otřes a trpěl určitými utkvělými představami. Odjel do ústavu z vlastní

iniciativy a rozhodnutí a mohl samozřejmě odtamtud odejít, kdykoli chtěl. Jeho stav se ale nezlepšil a zemřel tam.“

„Utkvělé představy?“ tázavě opakoval Giles. „Jaké utkvělé představy?“

Dr. Kennedy suše odpověděl: „Představoval si, že uškrtil svou ženu.“

Gwenda zdušeně vykřikla. Giles rychle natáhl ruku a sevřel do dlaně její chladné prsty.

Zeptal se: „A on to — udělal?“

„Cože?“ dr. Kennedy se na něj upřeně zahleděl. „Ne, ovšemže ne. To vůbec nepřichází v úvahu.“

„Ale — ale jak to víte?“ zeptala se Gwenda nejistým hlasem.

„Mé drahé dítě, něco takového je naprosto nemyslitelné. Helena přece od něj odešla za jiným mužem. On se kvůli tomu dostal do velmi špatného nervového stavu. Nervózní sny, chorobné myšlenky. Ten konečný šok ho zřejmě dorazil. Já sám nejsem psychiatr. Ti mají pro takové případy svá speciální vysvětlení. Jestli nějaký člověk spíš snese smrt své ženy než její nevěru, pak dokáže sám sebe přesvědčit, že ta žena je mrtvá —, ba dokonce, že ji sám zabil.“

Giles a Gwenda si vyměnili ostražitě varovné pohledy.

Giles pak tiše řekl: „Vy jste tedy naprosto přesvědčený, že vůbec nepadá v úvahu, že by byl opravdu udělal to, co tvrdil?“

„Ano, naprosto. Dostal jsem od Heleny dva dopisy. První přišel z Francie asi za týden potom, co odešla, druhý asi za půl roku. Ne, ta celá záležitost byla prostě a jednoduše dílem klamně představy.“ Gwenda se zhluboka nadechla. „Prosím vás, řekl byste mi o tom všechno?“

„Řeknu vám všechno, co mohu, má milá. Abych to vzal po pořádku, Kelvin trpěl nějaký čas zvláštní neurózou. Přišel kvůli tomu za mnou. Sdělil mi, že ho pronásledují všelijaké zneklidňující sny. Ty sny, říkal, se opakují a vždycky končí stejně — zardoušením Heleny. Snažil jsem se proniknout ke kořeni jeho problémů — myslím, že v dětství musel prožít nějaký otřes. Jeho otec a matka netvořili zřejmě šťastný pár... Ne, nebudu to všechno detailně rozebírat. To může zajímat jenom lékaře. Já sám jsem Kelvinovi navrhl, aby se

poradil s psychiatrem — máme přece několik vynikajících odborníků —, ale nechtěl o tom ani slyšet, prý je to všechno hloupost.

Tušil jsem, že s Helenou moc dobře nevycházejí, ale nikdy o tom nemluvil a nechtěl jsem se vyptávat. Ta celá záležitost vyvrcholila, když jednoho večera přišel ke mně domů — vzpomínám si, že to bylo v pátek. Právě jsem se vrátil z nemocnice a našel ho, jak na mě čeká v ordinaci — byl tam už čtvrt hodiny. Hned jak jsem přišel, se na mě podíval a řekl: ‚Zabil jsem Helenu.‘

Chvilí jsem nevěděl, co si o tom mám myslet. Sdělil mi to tak chladným a věcným způsobem. Řekl jsem mu: ‚Chcete říct, že jste měl zase další sen?‘ Odpověděl: ‚Tentokrát to není sen. Je to pravda. Leží tam zardoušená. Já ji uškrtil.‘

A nato řekl — zcela chladně a rozumně: ‚Měl byste se mnou zajet do našeho domu. Potom můžete odtamtud zatelefonovat na policii.‘ Nevěděl jsem, co si o tom myslet. Znovu jsem vyjel s vozem a jeli jsme k němu. Dům byl tichý a temný. Vyšli jsme do ložnice —“

Gwenda ho přerušila: „Do ložnice?“ Z hlasu jí znělo čiré zděšení.

Na tváři dr. Kennedyho se objevilo lehké překvapení.

„Ano, ano, tam prý se to všechno odehrálo. Ale když jsme tam přišli, samozřejmě jsme neviděli vůbec nic! Žádná mrtvá žena tam na posteli neležela. Nic nebylo v nepořádku — ani přikrývky nebyly pomačkané. Ta celá věc byla pouhá halucinace.“

„Ale co na to řekl můj otec?“

„Ach — ten trval na té své historce. Víte — on tomu opravdu věřil. Přiměl jsem ho, aby si ode mne vzal sedativum a uložil jsem ho na lůžko v oblékárně. Potom jsem všechno důkladně prohlédl. V salóně jsem našel Helenin lístek zmačkaný a odhozený do koše na papíry. Bylo to zcela jasné. Napsala přibližně tohle: ‚Píšu na rozloučenou. Mrzí mě to, ale naše manželství bylo omylem hned od samého začátku. Odcházím s jediným mužem, kterého jsem kdy milovala. Promiň mi to, můžeš-li. Helena.‘

Kelvin zřejmě přišel dovnitř, přečetl si její lístek, vyšel nahoru, utrpěl hluboký emocionální otřes a pak se vydal za mnou, přesvědčen, že Helenu zabil.

Nato jsem se vyptával služebné. Měla ten večer volno a přišla domů až pozdě. Vzal jsem ji do Helenina pokoje a ona prohlédla všechny její šaty a další věci. Bylo to jasné. Helena si sbalila kufr a tašku a odnesla je s sebou. Prohledal jsem celý dům, ale nikde nebyla ani stopa po něčem neobvyklém — rozhodně ne po zardoušené ženě.

Ráno jsem prožil s Kelvinem velice svízelné chvíle, ale uznal nakonec, že to všechno byla halucinace — protože prohlásil, že to uznává, a souhlasit s odjezdem do sanatoria na léčení.

O týden později, jak už jsem řekl, jsem dostal dopis od Heleny. Odeslala ho z Biaritzu, ale psala, že se chystá do Španělska. Měl jsem vyřídit Kelvinovi, že si nepřeje rozvod. Ať na ni raději co nejdříve zapomene.

Ukázal jsem ten dopis Kelvinovi. Skoro nic neřekl. Promýšlel si své vlastní plány. Telegrafoval příbuzným své první manželky na Nový Zéland a požádal je, jestli by se ujali jeho dítěte. Uspořádal všechny své záležitosti a potom se odebral do velmi dobrého ústavu pro duševně choré a souhlasil s tím, že se podrobí příslušné léčbě. Léčba mu ale nepomohla. Zemřel tam o dva roky později. Mohu vám dát adresu toho ústavu. Je to v Norfolku. Dnešní primář byl tenkrát mladým lékařem a bude vám možná moci povědět všechny podrobnosti o případu vašeho otce.“

Gwenda se zeptala: „A vy jste potom dostal ještě jeden dopis od své sestry?“

„Ach — ano. Asi za půl roku nato. Poslala ho z Florencie — udala adresu poste restante jako slečna Kennedyová. Psala mi, že si uvědomila, že by to nebylo fér vůči Kelvinovi, kdyby se nedala rozvést — i když si sama rozvod nepřeje. Kdyby se ale on chtěl dát rozvést, abych jí dal vědět, že by zařídila, aby měl k dispozici patřičné důkazy. Vzal jsem ten dopis za Kelvinem. Hned řekl, že se rozvádět nechce. Napsal jsem Heleně a vyřídil jí to. Od té doby jsem už o ní nic neslyšel. Nevím, kde teď žije, ani jestli je naživu nebo ne. Proto mě tak zaujal váš inzerát a doufal jsem, že se o ní něco dozvím.“

Jemně dodal: „Moc mě to všechno mrzí, Gwennie. Ale musela jste se to dozvědět. Jenom lituji, že jste tu záležitost nenechala na pokoji...“

## • KAPITOLA 9

### • NEZNÁMÝ FAKTOR?

I

Když Giles vyprovodil dr. Kennedyho a vrátil se ke Gwendě, zastihl jí sedět bez pohnutí tak, jak ji opustil. Na tvářích jí naskočily výrazné červené skvrny a oči jí horečně žhnuly. Když promluvila, hlas se jí roztřeseně lámal.

„Jak zní ta známá věta — smrt nebo šílenství vyjde nastejno? Takhle to je — smrt nebo šílenství.“

„Gwendo — miláčku!“ Giles k ní přistoupil a objal ji. Cítil, jak jí tělo ztuhlo napětím.

„Proč jsme to nenechali plavat? Proč? Můj vlastní otec — a on ji uškrtil. Ta slova, co jsem slyšela, říkal můj vlastní otec! Už se nedivím, že se to všechno vrátilo — nedivím se, že mě to tak vyděsilo. Můj vlastní otec!“

„Ale Gwendo — počkej. My přece doopravdy nevíme —“

„Samozřejmě že víme. Řekl přece doktoru Kennedymu, že ji uškrtil, ne?“

„Ale Kennedy je naprosto přesvědčený, že to neudělal...“

„Protože nenašel její tělo. Ale ono tam *bylo* — a já je *viděla*.“

„Jenže tys je viděla v hale, ne v ložnici.“

„Jaký je v tom rozdíl?“

„Je to zkrátka divné, ne? Proč by Halliday tvrdil, že uškrtil svou ženu v ložnici, kdyby to ve skutečnosti udělal v hale?“

„Ach — to nevím. To je jen malý detail.“

„Tím si nejsem tak jistý. Vezmi rozum do hrsti, miláčku. V celé záležitosti je několik podivných věcí. Předpokládejme, když jinak nedáš, že tvůj otec opravdu Helenu uškrtil. V hale. A co se stalo potom?“

„Šel za doktorem Kennedym.“

„A řekl mu, že svou ženu uškrtil v ložnici, vrátil se s ním zpátky a v hale žádné mrtvé tělo nebylo — totiž ani v ložnici. Panebože, přece nemůže dojít k vraždě *bez* mrtvol. Co s tím tělem provedl?“

„Možná že tu bylo a doktor Kennedy otci pomohl, aby to všechno ututlali — jenže tohle *nám* pochopitelně říct nemohl.“

Giles zavrtěl hlavou.

„Ne, Gwendo — nevidím žádný důvod, proč by to Kennedy dělal. Je to věčný, chladnokrevný Skot, co nepodléhá emocím. Ty myslíš, že by byl ochotný vystavit se riziku spoluviny na spáchaném zločinu? Tomu nevěřím. Udělal by jistě všechno, aby Hallidayovi pomohl svědectvím, co se týče jeho duševního stavu — to ano. Ale proč by si měl pálit prsty, aby tu celou věc ututlal? Kelvin Halliday přece nebyl jeho příbuzný ani blízký přítel. A byla zabita jeho sestra, kterou měl zřejmě rád — i když tak trochu starosvětsky odsuzoval její volné mravy. Nezavíral oči proto, aby utajil vraždu. Kdyby to byl chtěl udělat, pak mohl zvolit jediný způsob jak to narafičit: promyšleně vystavit úmrtní list, že Helena zemřela na srdeční slabost nebo něco podobného. Možná, že takhle by mu to asi prošlo. Jenže my s určitostí víme, že nic takového neprovedl. Ve farních záznamech přece není žádný zápis o její smrti, a kdyby to byl *udělal*, řekl by nám, že jeho sestra zemřela. Když ale vyjdeme z tohoto faktu, tak mi, prosím tě, vysvětlí, co se stalo s mrtvým tělem.“

„Možná že je můj otec někam zakopal — třeba v zahradě?“

„A *potom* šel za doktorem Kennedym a řekl mu, že zavraždil svou ženu? Proč raději nezůstat u historky, že ho ‚opustila‘ “?

Gwenda si odhrnula z čela pramen vlasů. Už nebyla tak strnule napjatá a rudé skvrny na tvářích bledly.

„Já nevím,“ připustila. „Jak to teď vysvětluješ, zdá se mi to být moc zamotané. Ty věříš, že nám doktor Kennedy řekl pravdu?“

„Ale ano — tím jsem si jistý. Z jeho hlediska je to naprosto logický výklad. Sny, představy — a nakonec ta hlavní utkvělá představa. On vůbec nepochybuje, že to byla halucinace, protože — jak jsme si právě řekli — nemohlo dojít k vraždě bez mrtvého těla. A v tomhle bodě se s ním rozcházejí. My víme, že mrtvé tělo existovalo.“

Odmlčel se a pak pokračoval: „Z jeho hlediska všechno do sebe přesně zapadá. Chybějí šaty a zavazadlo, je tu vzkaz na rozloučenou. A později se objeví dva dopisy od jeho sestry.“ Gwenda se neklidně zavrtěla. „Ty dopisy. Jak ty si vysvětlíme?“

„Nevím — ale nějak musíme. Když budeme předpokládat, že nám Kennedy pověděl pravdu, a já jsem naprosto přesvědčený, že ano, potom pro ty dopisy musíme najít nějaké vysvětlení.“

„Myslíš, že byly opravdu napsané rukou jeho sestry? Že její rukopis poznal?“

„Víš, Gwendo, já nevěřím, že by ho něco takového napadlo. To není jako s podpisem na pochybném šeku. Jestli ty dopisy byly napsané věrohodně napodobeným rukopisem jeho sestry, vůbec by ho nenapadlo, aby o nich pochyboval. Přijal už apriorní myšlenku, že s někým odešla. Ty dopisy jen potvrdily, čemu věřil. Kdyby od ní už nikdy nebyl dostal žádnou zprávu — potom by mu to mohlo být podezřelé. Ale stejně je kolem těch dopisů pár zvláštností, které jemu nejsou nápadné, ale mně ano. Jsou tak podivně anonymní. Žádná konkrétní adresa, kromě poste restante. Žádný náznak, o jakého muže se vlastně jednalo. Jenom docela jasně vyjádřené rozhodnutí naprosto skoncovat se všemi starými pouty. Já si myslím, že je to přesně takový druh dopisů, jaké by si vymyslel *vrah*, kdyby chtěl utlumit veškerá podezření ze strany příbuzenstva své oběti. To je starý trik. A odeslat dopisy z ciziny mohla být docela snadná záležitost.“

„Ty si myslíš, že můj vlastní otec —“

„*Ne* — to je právě ta věc — já si to *nemyslím*. Představ si člověka, který se s chladnou rozvahou odhodlá zbavit své ženy. Rozšíří zprávy o její možné nevěře. Inscenuje odjezd — lístek na rozloučenou, sbalené a zmizelé šaty. Dopisy od ní přijdou v pečlivě rozvržených intervalech odněkud z ciziny. A přitom ve skutečnosti ji v tichosti zabil a odklidil — řekněme pod podlahu ve sklepě. To je jeden způsob vraždy — takhle se to často stává. Jenže takový typ vraha *nepoběží* honem za svým švagrem a neřekne mu, že zavraždil svou ženu a měl by jít na policii. Na druhé straně, jestli tvůj otec byl emotivní typ vraha, jestli svou ženu nesmírně miloval a uškrtil ji v záchvatu šílené žárlivosti — na způsob Othella — (což by souhlasilo se slovy, která jsi zaslechla), pak určitě nesbalí šaty a nezařídí odeslání dopisů, než vyrazí, aby ohlásil svou vraždu člověku, který není zrovna ten typ, co by takovou věc ututlal. To všechno je pochybené, Gwendo. To všechno prostě nejde dohromady.“

„Co tím, Gilesi, vlastně myslíš?“

„Nevím... Jenom mám takový dojem, jako by se tím vším táhl jakýsi neznámý faktor — říkejme mu X. Někdo, kdo se ještě neobjevil. Ale už jsme trochu pronikli do jeho techniky.“

„X?“ podivila se Gwenda. Potom jí oči potemněly. „Ty si to, Gilesi, jen tak vymýšlíš, abys mě utěšil.“

„Přisahám, že ne. Copak sama nevidíš, že nemůžeme dát dohromady žádný uspokojivý výklad tak, aby všechna fakta do sebe zapadala? My víme, že Helena Hallidayová byla uškrcena, protože jsi viděla —“ Tu se zarazil.

„Panebože, jsem to ale hlupák! Ted' už tomu rozumím. Všechno už je jasné. Ty máš pravdu. A Kennedy má také pravdu. Poslouchej, Gwendo. Helena se chystá odejít se svým milencem — kdo to byl, to nevíme.“

„X?“

Giles její přerušení netrpělivě přešel. „Napsala vzkaz manželovi — ale on se v té chvíli objeví, přečte si, co napsala, a ztratí nervy. Zmačká lístek, mrští jím do koše a spěchá za ní. Ona se vyděsí, vyběhne z haly — on ji chytí, škrtí ji — ona bezvládně klesne — a tu ji upustí. A potom — jak od ní trochu odstoupí, vysloví ten citát z *Věvodkyně z Amalfi* právě ve chvíli, kdy dítě nahoře dojde k zábradlí a nakoukne dolů.“

„A co dál?“

„Vtip je v tom, že *ona není mrtvá*. On si asi myslel, že je mrtvá —, ale ona je jen napůl udušená. Možná, že se objeví její milenec — nato, co šílící manžel vyrazil k domu lékaře na opačné straně města —, anebo Helena sama od sebe nabyla vědomí. V každém případě, jakmile se vzpamatovala, zmizí. A zmizí rychle. Tím se vše vysvětluje. Kelvinovo přesvědčení, že ji zabil. Zmizení jejích šatů, které si sbalila a odnesla pryč už možná předchozí den. A potom ty následovně dopisy, *které jsou naprosto autentické*. Tak vidíš — takhle je to všechno logické.“

Gwenda zvolna pronesla: „To ale nevysvětluje, proč Kelvin prohlásil, že ji uškrtil v ložnici.“

„Byl tak šíleně rozrušený, že si nedokázal přesně upamatovat, kde se to všechno odehrálo.“

„Ráda bych ti věřila. Chci tomu věřit...“, řekla Gwenda. „Ale přesto s naprostou jistotou cítím — s naprostou jistotou —, že když jsem se dívala dolů, byla mrtvá — zaručeně mrtvá.“

„Jak to ale můžeš tvrdit? Byly ti teprve tři roky.“

„Já myslím, že malé dítě může leccos poznat — lip než když je starší. Je to jako se psy — vycítí smrt, zvrátí hlavu nazad a začnou výt. Já si myslím, že děti — vycítí smrt...“

„Ale to je nesmysl — bujná fantazie.“

Gilese přerušil zvonek u dveří. „Kdo to může být?“ zauvažoval.

Gwenda se zatvářila ustaraně.

„Úplně jsem zapomněla. To je slečna Marplová. Pozvala jsem ji dnes na čaj. Ale o tomhle všem jí raději nic neřekneme.“

## II

Gwenda se obávala, že se odpolední čaj nevydaří, ale zdálo se, že slečna Marplová nevnímá, jak hostitelka až příliš rychle a vzrušeně hovoří a její veselá nálada je poněkud nucená. Slečna Marplová byla sama mírně upovídaná — pobyt v Dillmouthu se jí moc líbí — a není to báječné? — někteří z jejích přátel napsali svým přátelům do Dillmouthu a výsledkem toho je, že dostala několik velice příjemných pozvání od místních usedlíků.

„Člověk si hned připadá mnohem méně cizí — jestli mi, má milá, rozumíte —, když pozná pár lidí, co tady už řadu let žijí. Například půjdu na čaj k pani Faneové — to je vdova po starším společníku zdejší nejlepší advokátní kanceláře. Dost staromódní rodinný podnik. Její syn ho teď vede dál.“ Tichý klábosivý hlas slečny Marplové zněl dál a dál. Její bytná je tak laskavá — a tak se jí postarala o pohodlí — „A vaří tak báječně. Byla pár roků u mé dávné přítelkyně paní Bantryové — ačkoli sama z těchhle končin nepochází — její teta tu žila mnoho let a ona se svým manželem sem za ní jezdili na dovolenou — takže ví všechno, co se tu kde povídá. Mimochodem, jste spokojená se svým zahradníkem? Já slyšela, že ho tu považují tak trochu za ulejšáka, co nadělá víc řečí než práce.“

„Povídání a čaj, to je jeho specialita,“ ozval se Giles. „Za den vypije nejméně pět šálků čaje. Ale pracuje náramně, když se na něj díváme.“

„Pojďte se podívat na zahradu,“ vybídla jí Gwenda. Ukázali slečně Marplové dům a zahradu a ona to provázela vhodným komentářem. Gwenda se mýlila, když se obávala, že se svým bystrým pozorovacím talentem vycítí, že něco není v pořádku. Na slečně Marplové vůbec nebylo znát, že by zaznamenala něco neobvyklého.

A přece — kupodivu — právě sama Gwenda provedla cosi zcela nečekaného. Přerušila slečnu Marplovou uprostřed jakési historiky o dítěti a mořské mušli a jedním dechem zašeptala Gilesovi: „Mně už na tom nezáleží — já jí to povím.“ Slečna Marplová pozorně obrátila hlavu. Giles se chystal promluvit, ale pak se zarazil. Konečně řekl: „No dobrá, Gwendo, to je tvoje věc.“

A tak Gwenda všechno vyklopila. Návštěvu u dr. Kennedyho a jeho následovnou návštěvu u nich a co jim pověděl.

„Tak tohle jste naznačila tehdy v Londýně, že?“ zeptala se Gwenda jedním dechem. „Myslela jste si, že — že můj otec by s tím mohl mít něco společného?\*

Slečna Marplová řekla měkce: „Napadlo mě to jako jedna z možností — ano. Helena mohla být velice mladá macecha — a v případě, že — že byla uškrcena, se často stává, že je do toho zapletený manžel.“

Slečna Marplová hovořila jako člověk, který pozoruje nějaký přirozený jev bez překvapení nebo vzrušení.

„Teď chápu, proč jste na nás tak naléhala, abychom tu záležitost nechali na pokoji,“ řekla Gwenda. „Ach — kdybychom vás byli poslechli. Ale to už nejde vzít zpět.“

„Ne,“ souhlasila slečna Marplová, „to už nejde.“

„A teď byste si měla poslechnout Gilese. On má k tomu své poznámky a nápady.“

„Říkám jenom, že to nezapadá dohromady,“ řekl Giles.

A jasně a zřetelně rozvedl jednotlivé body, jak je předtím nastínil Gwendě.

Potom upřesnil svou konečnou teorii.

„Kdybyste tak jen přesvědčila Gwendu, že je to ten jediný způsob, jak se to mohlo stát.“

Oči slečny Marplové přelétly z Gilese na Gwendu a zase zpět.

„Je to naprosto rozumná hypotéza,“ přisvědčila. „Ale vždycky, pane Reede, existuje ještě možnost X, jak jste sám zdůraznil.“

„X!“ zvolala Gwenda.

„Neznámý faktor,“ dodala slečna Marplová. „Řekněme někdo, kdo se ještě neobjevil — ale jehož přítomnost ze zřejmých fakt může být odvozena.“

„Zajedeme do sanatoria v Norfolku, kde můj otec zemřel,“ řekla Gwenda. „Tam snad něco zjistíme.“

## • **KAPITOLA 10**

## • **HISTORIE PŘÍPADU**

### I

Sanatorium Saltmarsh mělo hezkou polohu asi šest mil od pobřeží a dobré vlakové spojení s Londýnem přes South Benham, vzdálený pět mil.

Giles a Gwenda byli uvedeni do velké vzdušné přijímací místnosti s kretonovými květovanými potahy na křeslech. Vstoupila sem roztomilá bělovlasá stará dáma se sklenicí mléka v ruce. Pokývla hlavou na pozdrav a usedla poblíž krbu. Oči zamyšleně upřela na Gwendu a hned se k ní předklonila a téměř šeptem promluvila:

„*To je vaše, to ubohé dítě, má milá?*“

Gwenda se zatvářila málem zděšeně a pochybovačně odpověděla: „Ne — ne, není.“

„Ach — napadlo mě to.“ Stará dáma pokývala hlavou a usrkávala mléko. Potom pronesla konverzačním tónem: „Půl jedenácté — to je jeho doba. Vždycky v půl jedenácté. Velice zvláštní věc.“ Ztišila hlas a opět se nahnula dopředu.

„Za krbem,“ vydechla, „Ale neprozradte, že jsem vám to pověděla já.“

V tu chvíli vstoupila do místností dívka v bílé uniformě a požádala Gilese a Gwendu, aby ji následovali.

Uvedla je do pracovny dr. Penrose, který povstal, aby je uvítal.

Gwenda se neubránila pocitu, že dr. Penrose sám vypadá také jako blázen. Působil mnohem pomateněji než ta milá stará dáma v přijímacím pokoji — ale psychiatři patrně všichni vypadají trochu vyšínutě.

„Dostal jsem váš dopis a dopis od doktora Kennedyho,“ řekl dr. Penrose. „Podíval jsem se na historii případu vašeho otce, paní Reedová. Samozřejmě jsem se na něj pamatoval docela dobře, ale chtěl jsem si osvěžit paměť, abych vám mohl povědět všechno, co byste chtěla vědět. Jak tomu rozumím, ta fakta jste se dozvěděla teprve nedávno?“

Gwenda vysvětlila, že byla vychována na Novém Zélandě u příbuzných své matky a o svém otci nevěděla nic víc, než že zemřel v sanatoriu v Anglii.

Dr. Penrose přikývl. „Správně. Případ vašeho otce, paní Reedová, měl několik zvláštních rysů.“

„Například jakých?“ zeptal se Giles.

„Víte, ta posedlost — nebo utkvělá představa — byla velice silná. Major Halliday byl zcela jasně ve velmi rozrušeném stavu, a přitom nesmírně důrazně a kategoricky tvrdil, že uškrtil svou ženu v záchvatu žárlivosti. Značná část obvyklých příznaků v těchto případech se však u něj nevyskytovala, a tak vám docela na rovinu řeknu, paní Reedová, že nebýt ujištění doktora Kennedyho, že je paní Hallidayová naživu, už jsem tehdy málem považoval tvrzení vašeho otce za pravdivé.“

„Vzniklo ve vás přesvědčení, že ji opravdu zabil?“ zeptal se Giles.

„Řekl jsem ,tehdy‘. Později jsem měl důvod svůj názor zrevidovat, protože jsem blíž poznal jeho charakter a duševní rozpoložení. Váš otec, paní Reedová, zcela rozhodně *nebyl* paranoický typ. Netrpěl utkvělými představami, že je pronásledován, ani záchvaty násilností. Byl to jemný, laskavý, disciplinovaný člověk. Nebyl ani tím, čemu se říká šílenec, ani nebyl nebezpečný svému okolí. Ale přesto ho ovládala ta utkvělá myšlenka o smrti paní Hallidayové, kterou připisoval na vrub sám sobě, a tak jsem přesvědčen, že musíme jít hodně nazpět — k nějakému jeho zážitku v dětství. Ale přiznávám, že při hledání toho správného klíče k rozluštění nám všechny metody

analýzy selhaly. Zlomit odpor pacienta vůči analýze je často velice zdlouhavá záležitost. Může to trvat i několik let. V případě vašeho otce čas nestačil.“

Odmlčel se a potom rychle vzhlédl. „Víte, já předpokládám, že major Halliday spáchal sebevraždu.“

„Ach *ne!*“ zvolala Gwenda.

„Promiňte, paní Reedová, myslel jsem, že to víte. Snad máte proto právo přičíst nám určitý podíl viny. Připouštím, že při patřičné ostrážitosti by se tomu bylo mohlo zabránit. Ale upřímně řečeno, na majoru Hallidayovi jsem neviděl žádné příznaky, že by byl sebevražedný typ. Nebyl na něm patrný žádný sklon k melancholii — žádná trudnomyslná zamyšlenost ani malomyslnost. Stěžoval si na nespavost a můj kolega mu povolil určitou dávku tablet na spaní. Zatímco předstíral, že je bere, ve skutečnosti si je schovával, až si nastřádal dostatečnou dávku a —“

Rozpřáhl ruce.

„Byl tak strašně nešťastný?“

„Ne, myslím, že ne. Byl to podle mne spíš komplex viny, přání vymoci si trest. Napřed trval na tom, abychom zavolali policii, a třebaže jsme mu to rozmlouvali a ujišťovali ho, že ve skutečnosti žádný zločin nespáchal, zatvrzele odmítal dát se úplně přesvědčit. A přesto jsme mu to stále znovu a znovu dokazovali a on musel přiznat, že se na vlastní provedení toho činu nemůže rozpomenout.“ Dr. Penrose prohrábl papíry před sebou. „Jeho popis toho osudného večera se nikdy neměnil. Když prý přišel domů, byla tma. Služebnictvo mělo volno. Šel do jídelny jako obvykle, nalil si něco k pití, napil se, potom prošel spojovacími dveřmi do salónu. A dál už se na nic nepamatoval — vůbec na nic, až stál v ložnici a hleděl na svou ženu, která byla mrtvá — uškrcená. Věděl, že to udělal on“

Giles ho přerušil: „Dovolte, doktore, ale *jak* mohl vědět, že to udělal?“

„Vůbec o tom nepochyboval. Několik měsíců předtím se potýkal s šílenými, melodramatickými podezřeními. Řekl mi, že byl přesvědčený, že mu jeho žena tajně podává nějaké drogy. Žil předtím v Indii a tam se často u místních soudů řešily případy, kdy manželky dovedly své muže k šílenství otravou datury. Major Halliday dost často

trpěl halucinacemi s pomatením pojmů času a místa... Urputně popíral, že svou ženu podezíral z nevěry, já si však myslím, že právě tohle byl ten pravý motiv jeho jednání. Vypadá to tak, že ve skutečnosti šel asi do salónu, přečetl si vzkaz od manželky, že ho opouští, a jako způsob úniku před tímto faktem zvolil raději myšlenku, že ji zabil. Odtud ta halucinace.“

„Myslíte, že o ni tak velice moc stál?“ zeptala se Gwenda.

„Zřejmě ano, paní Reedová.“

„A on — nikdy nepoznal, že šlo o halucinaci?“

„Musel připustit, že to tak *musí* být — ale jeho vnitřní přesvědčení zůstalo neotřeseno. Jeho utkvělá představa byla příliš silná, než aby ustoupila rozumu. Kdyby se nám bylo podařilo odhalit spojitosti s fixací na zážitek z dětství —“

Gwenda ho přerušila. Fixace na zážitky z dětství ji nezajímaly.

„Ale vy — jak říkáte — jste si docela jistý, že — že to neudělal?“

„Ach — jestli vás tohle trápí, paní Reedová, pak to klidně můžete pustit z hlavy. Kelvin Halliday, ať jakkoli žárlil na svou ženu, zcela rozhodně nebyl vrahem.“

Dr. Penrose si odkášlal a zvedl malou ošoupanou černou knížku.

„Kdybyste chtěla, paní Reedová, pak jste tou nejpovolanější osobou, které by tohle mělo patřit Jsou zde různé poznámky, které si váš otec zapisoval během doby, co tu byl. Když jsme předali jeho věci vykonavateli poslední vůle (bylo to jedno notářství), dr. McGuire, který je tehdy vedl, si to ponechal jako součást toho případu. Jméno vašeho otce se samozřejmě vyskytuje v zápisech dr. McGuire jenom pod iniciálami pan K. H. Kdybyste chtěla ten deník—“ Gwenda dychtivě napřáhla ruku.

„Děkuju vám,“ řekla. „Moc ráda bych si ho vzala.“

## II

Ve vlaku na zpáteční cestě do Londýna si Gwenda vyndala tu ošoupanou malou černou knížku a začala číst.

Rozevřela ji nazdařbůh.

Kelvin Halliday si zapsal:

*Předpokládám, že zdejší ranhojiči rozumí svému řemeslu... ale všechno je to taková pitomina. Miloval jsem svou matku? Nenáviděl jsem svého otce? Nevěřím tomu ani trochu... Nemohu se ubránit pocitu, že je to prostě případ pro policii — pro trestní soud — a žádná záležitost pro blázinec. A přece — někteří lidé, co tu jsou, vypadají tak přirozeně, tak rozumně — zrovna tak,, jako každý jiný... kromě okamžiků, kdy jim najednou přeskočí v hlavě. No dobrá, zdá se, že i mně to přeskakuje...*

*Napsal jsem Jamesovi... Naléhal jsem, aby se spojil s Helenou... ať přijede, abych ji uviděl před sebou živou na vlastní oči... On říká, že nemá ponětí, kde je... to proto, že ví, že je mrtvá a já jí zabil... on je dobrák, ale já se nedám ošálit... Helena je mrtvá...*

*Kdy jsem ji začal podezírat? Už před dlouhou dobou... Brzy nato, co jsme přijeli do Dillmouthu... Její jednání se změnilo... Něco tajila... Pozoroval jsem ji... ano — a ona pozorovala mne...*

*Nedávala mi do jídla drogy? Ty podivné, strašné noční můry! To nebyly obyčejné sny... živé noční můry... Vím, že v tom byly drogy... Jen ona něco takového mohla udělat... Proč?... Byl v tom nějaký muž... Někdy muž, kterého se bála...*

*Abych byl upřímný, cožpak jsem ji nepodezíral, že má milence? Někdo tu byl — vím, že tu někdo byl — Totéž mi řekla na lodi... Někdo, koho milovala a nemohla si ho vzít... Byli jsme na tom oba stejné ... Já nemohl zapomenout na Megan... Malá Gwennie někdy vypadá jako Megan. Helena si s Gwennie tak roztomile hrála na lodi... Helena... Jak jsi krásná, Heleno...*

*Je Helena naživu? Anebo jsem jí sevřel hrdlo rukama a udusil v ní život? Prošel jsem dveřmi z jídelny a uviděl její lístek podepřený na psacím stole, a potom — a potom — jen samá tma — jen černá temnota. Ale není o tom pochyb... Já ji zabil... Díky bohu, že Gwennie je v pořádku na Novém Zélandě. Jsou to tak hodní lidé. Budou ji mít rádi kvůli Megan. Megan — Megan, kdybys tu tak byla...*

*Takhle to bude nejlepší... Žádný skandál...*

*Nejlepší pro to dítě. Nemohu dál. Ne rok za rokem... Musím s tím rychle skoncovat... Gwennie se o tom nikdy nedozví. Nikdy se nedozví, že její otec je vrah...*

Gwendiny oči oslepily slzy. Pohlédla na Gilese usazeného naproti, Giles se však díval do protějšího rohu.

Když si uvědomil Gwendin upřený pohled, slabě pokývnul hlavou.

Jejich spolucestující si četl večerník. Na vnější stránce byl zřetelně čitelný senzační titulek:

**KDO BYLI MUŽI V JEJÍM ŽIVOTĚ?**

Gwenda zvolna zakývala hlavou. A opět se zahleděla do deníku.

*Někdo tu byl — vím, že tu někdo byl...*

## • **KAPITOLA 11**

### • **MUŽI V JEJÍM ŽIVOTĚ**

I

Slečna Marplová přešla přímořskou promenádu, pokračovala dále po Fore Street a zabočila vzhůru do kopce u kolonády. Obchody tu byly staromódní. Obchod s vlnou a potřebami k vyšívání, cukrárna, dámská konfekce, obchod s látkami a řada dalších ve stylu viktoriánské doby.

Slečna Marplová se zahleděla do výkladní skříně obchodu s potřebami k vyšívání. Dvě mladé prodavačky obsluhovaly zákaznice, ale starší žena v pozadí neměla nic na práci. Slečna Marplová otevřela dveře a vešla dovnitř.

Posadila se u pultu a příručí, příjemná žena s šedými vlasy, se jí zeptala: „Co si bude madam přát?“

Slečna Marplová si přála světle modrou vlnu na pletení dětského kabátku. Nákup probíhal zvolna a beze spěchu. Diskutovalo se o vzorech, slečna Marplová si prohlédla několik sešitů o pletení pro děti a mezitím rozprávěla o svých prasynovcích a neteřích. Ona ani prodavačka nedaly najevo žádnou netrpělivost. Prodavačka už řadu let obsluhovala podobné zákaznice jako slečna Marplová. Měla raději tyhle jemné povídavé staré dámy, co sem zašly během procházek, než ty ne právě zdvořilé mladě maminky, které nevěděly, co vlastně chtějí, a sháněly se po laciném a nápadném zboží.

„Ano,“ řekla slečna Marplová, „já myslím, že tohle bude opravdu moc pěkné. A mockrát jsem si ověřila, že Storkley je kvalitní vlna. Ani se moc nesrazí. Vezmu si ještě dvě unce navíc.“

Prodavačka poznamenala, že to dneska pěkně studeně fouká, a zabalila jí balíček.

„Ano, máte pravdu, všimla jsem si toho, když jsem šla po nábreží. Dillmouth se moc nezměnil. Nebyla jsem tu — počkejte — jak dlouho vlastně — asi devatenáct let.“

„Opravdu, madam? Potom tu najdete spoustu změn. Hotel Superb tenkrát ještě nestál a myslím ani hotel Jižní vyhlídka?“

„Ach ne, bylo to ještě docela malé městečko. Bydlela jsem u přátel... V domě, který se jmenoval Svátá Kateřina. Možná že ho znáte. Na silnici do Leahamptonu.“

Ale prodavačka žila v Dillmouthu jen deset let.

Slečna Marplová jí poděkovala, vzala si balíček a přešla vedle do obchodu s konfekcí. Také zde si vybrala postarší prodavačku. Konverzace probíhala přibližně stejným způsobem při vybírání letních vest. Tentokrát prodavačka okamžitě zareagovala:

„To bude dům paní Findeysonové.“

„Ano — ano, moji přátelé si ten dům najali už zařízený. Major Halliday s manželkou a malou holčičkou.“

„Ano, madam, myslím, že tam bydleli asi rok.“

„Správně. On se tehdy právě vrátil z Indie. Měli výbornou kučaršku — dala mi báječný recept na pečený jablkový nákyp — a myslím, že i na perník. Kolikrát si říkám, co se s ní asi stalo.“

„Vy asi myslíte Edith Pagettovou, madam. Ta je pořád v Dillmouthu. Slouží teď ve vile Windrush.“

„Pak tu ještě bylo pár dalších lidí — Faneovi. On byl myslím právník.“

„Starý pan, Fane zemřel před několika roky — mladý pan Fane, Walter Fane, tu bydlí s matkou. Pan Walter Fane se nikdy neoženil. Je teď starším společníkem té advokátní kanceláře.“

„Opravdu? Domnívala jsem se, že pan Walter Fane odjel do Indie — Měl prý tam čajové plantáže nebo něco takového.“

„Myslím, že ano, madam. Za mlada. Ale vrátil se domů a asi za rok nebo za dva se přidal k firmě. Dělají tu ty nejvýnosnější případy

— mají velkou reputaci. Pan Walter Fane je velice milý tichý pán. Každý ho má rád.“

„Inu jak by ne,“ podotkla slečna Marplová. „Byl zasnoubený se slečnou Kennedyovou, že? Ale ona zasnoubení zrušila a vzala si majora Hallidaye.“

„Máte pravdu, madam. Odjela do Indie, aby si tam vzala pana Fanea, ale zřejmě si to rozmyslela a místo toho si vzala jiného pána.“

Do hlasu prodavačky se vmísil lehce nesouhlasný tón. Slečna Marplová se naklonila a ztlumila hlas. „Vždycky mě bylo líto ubohého majora Hallidaye i jeho dcerušky, (znala jsem jeho matku). Pokud vím, žena ho opustila. S někým utekla. Byla bohužel dost přelétavý typ.“

„Vyložená záletnice to byla. A její bratr, ten lékař, to byl takový milý člověk. Ohromně mi pomohl s mým revmatickým kolenem.“

„S kým že to utekla? To jsem se nikdy nedozvěděla.“

„To vám, madam, nepovím. Někdo říkal, že to byl nějaký letní host. Ale vím, že to majora Hallidaye úplně zlomilo. Odjel odtud a myslím, že mu to podkopalo zdraví. Tady jsou drobné nazpět, madam.“

Slečna Marplová si od ní vzala drobné a svůj balíček.

„Moc vám děkuju,“ řekla. „Tak ráda bych věděla, jestli — Edith Pagetová jste říkala? — jestli ještě má ten znamenitý recept na perník. Já ho ztratila — a dobrý perník mám tak ráda.“

„To věřím, madam. Ale její sestra bydlí tady hned vedle. Provádala se za pana Mountforda, toho cukráře. Edith tam chodívá, když má volno. Myslím, že by jí paní Mountfordová určitě vyřídila vzkaz.“

„To je výborný nápad. Moc vám děkuju za vaši ochotu.“

„Bylo mi potěšením, madam, opravdu.“

Slečna Marplová vyšla na ulici.

„Taková dobrá staromódní firma,“ řekla si pro sebe. „A ty vesty jsou opravdu moc pěkné, takže jsem tím vlastně žádné peníze nepromrhala.“ Podívala se na bledě modré emailové hodinky, které nosila připíchnuté po straně na šatech. „Už jen pět minut do schůzky s tím mladým párem U zrzavé kočky. Doufám, že se v sanatoriu nedozvěděli příliš rozrušující zprávy.“

## II

Giles a Gwenda seděli u rohového stolu U zrzavé kočky. Malý černý zápisník ležel na stole mezi nimi.

Slečna Marplová vešla z ulice a přisedla si k nim.

„Co si dáte, slečno Marplová? Kávu?“

„Ano, děkuji — ale koláče ne, jenom slaný vdolek s máslem.“

Giles objednal, co si přála, a Gwenda k ní přistrčila černý zápisník.

„Napřed si musíte přečíst tohle,“ řekla, „a teprve potom si můžeme pohovořit. Tohle si můj otec zapisoval, když byl v sanatoriu. Ale ještě předtím musíš, Gilesi, povědět slečně Marplové úplně všechno, co říkal dr. Penrose.“

Giles tak učinil. A potom slečna Marplová rozevřela malý černý zápisník a servírka přinesla tři šálky slabé kávy, vdolek s máslem a talíř koláčků. Giles a Gwenda mlčeli. Pozorovali jen, jak slečna Marplová čte.

Konečně zápisník zavřela a odložila. Nebylo snadné rozluštit výraz její tváře. Gwenda měla dojem, že je v něm pobouření. Rty měla pevně sevřené a oči jí jasně zářily, což na její věk bylo neobvyklé.

„Tak vida,“ poznamenala, „tak vida!“ Gwenda řekla: „Vy jste nám jednou radila — vzpomínáte si? — abychom se tím už dál nezaobývali. Teď vím, proč jste to říkala. Jenže my jsme přece jen pokračovali — a tady vidíte, kam jsme se dostali. Jenže teď se nám zdá, že jsme se dostali někam jinam — tam, kde by bylo možné — kdybychom chtěli — toho nechat... Myslíte, že bychom to měli vzdát? Nebo ne?“

Slečna Marplová zvolna zavrtěla hlavou. Vypadala zmateně.

„Nevím,“ řekla. „Opravdu nevím. Bylo by to lepší, mnohem lepší. Protože po tak dlouhé době už nemůžete nic udělat — myslím nic pozitivního.“

„Myslíte tím, že po tak dlouhé době už nemůžeme nic zjistit?“ zeptal se Giles.

„Ach to ne,“ odpověděla slečna Marplová. „Takhle jsem to vůbec nemyslela. Devatenáct roků není tak dlouhá doba. Jsou tu přece lidé, co by se ještě na ledacos pamatovali, co by mohli zodpovědět

vaše otázky —, dokonce spousta lidí. Například služebnictvo. Tenkrát musely být v domě nejméně *dvě* služebné a chuva a patrně i zahradník. Bude to jen dlouho trvat a dá to trochu práce tyhle lidi najít a promluvit si s nimi. Já sama jsem už *jednoho* člověka našla. Kuchařku. Ale ne, o to nejde. Jedná se spíš o to, kolik prakticky *pozitivního* tím docílíte, a já bych řekla — nic. Ale přesto...”

Zarazila se. „A říkám *přesto*... Trvá mi to trochu déle, než si věci promyslím, ale mám takový pocit, že tu je něco — něco snad ne příliš podstatného, co by ale stálo za trochu rizika —, že by člověk to riziko měl podstoupit —, jenom těžko dokážu říct, co to je...”

„Já mám dojem —“ ozval se Giles a zase umlkl.

Slečna Marplová se k němu vděčně obrátila.

„Zdá se, že muži vždycky dokážou věci tak jasně a přehledně sesumírovat,“ řekla. „Jistě jste si už všechno promyslel.“

„Promyslel jsem si to,“ souhlasil Giles, „a zdá se mi, že existují jen dva závěry, ke kterým je možné dojít. Jeden z nich jsem už nastínil dříve. Helena Hallidayová nebyla mrtvá, když ji Gwennie uviděla ležet v hale. Nabyla vědomí a odešla se svým milencem, ať už to byl kdokoli. To by odpovídalo faktům, jak je známe, i tomu zarputilému přesvědčení Kelvina Hallidaye, že svou ženu zabil, a také těm chybějícím zavazadlům a šatům a vzkazů, který našel Kennedy. Některé body ale zůstávají nejasné. Proč například byl Kelvin přesvědčený, že svou ženu uskrtil v *ložnici*? A nevysvětluje to otázku podle mne opravdu zarážející, *kde je Helena Hallidayová*? Mně totiž připadá úplně protismyslné, že by o Heleně nikdy nebylo nic slyšet a že ani ona sama by o sobě nedala nic vědět. Dejme tomu, že ty dva dopisy, které napsala, jsou pravé, ale co se stalo *potom*? Proč už nikdy nenapsala? Měla přece velice vřelý vztah ke svému bratru a on k ní zřejmě také vždycky hluboce lnul. Mohl projevit nesouhlas s jejím chováním, ale to neznamená, že by předpokládal, že o ní už nikdy neuslyší. A myslím si, že tohle asi dělalo starosti i Kennedymu. Řekněme, že napřed naprosto věřil té historii tak, jak nám ji vyličil. O odchodu své sestry a Kelvinově zhroucení. Ale nečekal, že o sestře už nikdy neuslyší. Já si myslím, že jak roky plynuly, žádná zpráva od ní nepřicházela a Kelvin Halliday stále trval na své utkvělé představě, až nakonec spáchal sebevraždu, že se mu do hlavy začala vkrádat

strašná pochybnost. Co když Kelvinův výklad je *pravda*? Co když Helenu opravdu *zabil*? Nepřichází od ní jediná řádka — kdyby někde v cizině zemřela, jistě by se o tom aspoň něco dozvěděl. Tohle podle mě vysvětluje tu jeho zvědavost, když uviděl náš inzerát. Doufal, že by to mohlo vést k nějaké informaci o tom, kde je nebo co dělá. Já jsem přesvědčený, že je to naprosto nepřirozené, aby někdo zmizel tak — tak *dokonale* jako Helena, To samo o sobě je nanejvýš podezřelé.“

„Já s vámi souhlasím,“ řekla slečna Marplová. „Ale co ta druhá možnost, pane Reede?“

Giles se zvolna rozhovořil: „Promýšlel jsem si i druhou alternativu. Je dost fantastická, dokonce trochu nahání strach, protože v sobě zahrnuje — jak bych to jen vyjádřil — jakousi zlovolnost...“

„Ano,“ přisvědčila Gwenda, „zlovolnost, to je to správné slovo. Myslím si, že třeba i něco, co není tak docela normální...“ Zachvěla se.

„Takový náznak tu je,“ souhlasila slečna Marplová. „Víte, na světě se vyskytuje spousta *podivností* — víc, než si lidé umí představit. Já sama mnohé z nich viděla...“

Její tvář vyjadřovala zamyšlení.

„V tomhle případě není možný žádný normální výklad,“ řekl Giles. „Já teď rozvedu tu fantastickou hypotézu, že Kelvin Halliday svou ženu nezabil, ale byl naprosto *přesvědčený*, že to udělal. Tomu chce zřejmě věřit dr. Penrose, který se zdá být seriózní lékař. Na první dojem o Hallidayovi usoudil, že jde o člověka, který zabil svou ženu a chtěl se sám udat na policii. Potom ale musel přijmout tvrzení Kennedyho, že tomu tak není, a tak uvěřil, že Halliday je obětí jakéhosi komplexu, či jak se tomu v odborné hantýrce říká. Jenže tohle vyřešení se mu přece jen nezdálo dost pravděpodobné. Měl totiž hodně zkušeností s takovým typem lidí a Halliday se mu nepodobal. Když pak Hallidaye lépe poznal, začal být upřímně přesvědčený, že opravdu není typ člověka, který by z jakkoli vyvolaného podnětu svou ženu usmrtil. Přijal tedy teorii o utkvělé představě, ovšem s výhradami. A to skutečně znamená, že do toho případu zapadá jen jediná teorie — *někdo jiný* přiměl Hallidaye k přesvědčení, že svou ženu zabil. Jinými slovy přicházíme k X.

Když ta fakta velice pečlivě probíráme, řekl bych, že tahle hypotéza je přinejmenším *možná*. Podle vlastního vyličení přišel Halliday večer domů, odebral se do jídelny, vypil si tam skleničku *jako obvykle* — a potom přešel do sousedního pokoje, kde spatřil na stole vzkaz a najednou měl okno —“

Giles se odmlčel, slečna Marplová souhlasně přikývla a on pokračoval:

„Řekněme, že to nebylo okno — že to byl prostě účinek nějaké uspávací drogy přidané do whisky. Další krok už je docela jasný, že? X uškrtil Helenu v hale, ale potom jí dovlekl po schodech nahoru a obratně jí položil na postel tak, jako by šlo o *crime passionel*. A tam se také octne Kelvin, když přijde k sobě. A ten ubožák, který asi trpěl žárlivostí, si hned *myslí, že to provedl sám*. Co udělá potom? Odejde za svým švagrem — na druhý konec města a pěšky. A to dává X dost času, aby provedl další trik. Zabalil a odstranil kufr s šatstvem a odstranil také mrtvou — i když si marně lámu hlavu, co vlastně provedl s mrtvolou...“ zakončil Giles rozmrzele.

„Překvapuje mě, že říkáte právě *tohle*“, ozvala se slečna Marplová. „Podle mě to není problém. Ale prosím, jen pokračujte.“

KDO BYLI MUŽI V JEJÍM ŽIVOTĚ? Takový titulek jsem viděl v novinách, když jsme se vraceli vlakem domů,“ pokračoval Giles.

„Zaujalo mě to, protože to je skutečně jádro věci, že? Jestli tu *byl* nějaký X, jak si myslíme, potom o něm víme, že musel být do ní celý blázen — doslova blázen.“

„A proto nenáviděl mého otce,“ dodala Gwenda. „A chtěl, aby trpěl.“

„Takže až sem jsme se tou záležitostí prokousali,“ řekl Giles. „Víme, jaký typ ženy byla Helena —“ Giles zaváhal.

„Posedlá po mužích,“ doplnila Gwenda.

Slečna Marplová náhle pozvedla oči, jako by chtěla něco poznamenat, ale pak se zarazila.

„— a že byla krásná. Jenže nemáme žádný klíč k tomu, kteří muži se vyskytovali v jejím životě kromě manžela. Mohlo jich být bůhví kolik.“

Slečna Marplová zavrtěla hlavou.

„To sotva. Víte přece, že byla velice mladá. Ale v jedné věci nejste, pane Reede, tak docela přesný. My přece něco víme o tom, co jste nazval ‚muži v jejím životě‘. Vždyť tu byl ten člověk, co si ho měla vzít“

„Ach ovšem — ten právník? Jak že se jmenoval?“

„Walter Fane,“ odpověděla slečna Marplová.

„Ano. Ale s tím nemůžeme počítat. Ten byl přece někde v Malajsku nebo v Indii.“

„Byl tam opravdu? On nezůstal u pěstování čaje,“ zdůraznila slečna Marplová. „Vrátil se sem a vstoupil do advokátní kanceláře a teď je tam starším společníkem.“

Gwenda zvolala: „Že by sem za ní přijel?“

„Možná ano. To nevíme.“

Giles se zvědavě zadíval na starou dámu.

„Jak jste se to dozvěděla?“

Slečna Marplová se omluvně usmála.

„Trošku jsem si tu poklábosila. V obchodech — a při čekání na autobus. O starých dámách se říká, že jsou zvědavé. A z místních zpráv můžete hodně pochytit.“

„Walter Fane,“ zamyslel se Giles. „Helena mu dala košem. To ho možná nesmírně rozrušilo. Jestlipak se vůbec oženil?“

„Ne,“ odpověděla slečna Marplová. „Žije u své matky. Jdu k nim na čaj koncem týdne.“

„Je tu ještě někdo, o kom také víme,“ ozvala se náhle Gwenda. „Vzpomínáte si, že tu byl někdo, s kým byla zasnoubena nebo s kým chodila, když opustila školu — někdo nevhodný, jak řekl dr. Kennedy. Zajímalo by mě, proč byl nevhodný.“

„To jsou tedy dva muži,“ řekl Giles. „Kdokoli z nich k ní mohl cítit nenávist, mohl ji v sobě živit... Ten první mládenec možná prodělal nějakou psychickou poruchu.“

„To by nám doktor Kennedy pověděl,“ řekla Gwenda. „Bude jen trochu obtížné se ho na to ptát. Je samozřejmě docela v pořádku zajít k němu a zeptat se na svou nevlastní matku, na kterou se sotva pama-tuju. Ale chtít se dozvědět něco o jejích prvních láskách, na to bude zapotřebí trochu vysvětlování. To je asi dost přehnaný zájem o ma-cechu, když jsem ji pořádně ani neznala.“

„Třeba se najdou jiné cesty, jak se to dozvědět,“ podotkla slečna Marplová. „Ale ano, když tomu věnujeme čas a trpělivost, můžeme získat informace, jaké potřebujeme.“

„Každopádně máme dvě možnosti,“ řekl Giles. „Možná, že si závěrem vydedukujeme ještě třetí,“ řekla slečna Marplová. „Byla by to samozřejmě jen pouhá hypotéza, ale podle vývoje událostí docela opodstatněná.“

Gwenda a Giles se na ni překvapeně podívali. „Je to jenom dedukce,“ pokračovala slečna Marplová a trochu se přitom začervenala. „Helena Kennedyová odjela do Indie, aby se tam provdala za Waltera Fanea. Dejme tomu, že do něj nebyla zrovna vášnivě zamilovaná, ale musela ho asi mít docela ráda a chystala se s ním prožít život. Ale jen tam dorazí, zruší zasnoubení a telegrafuje bratrovi o peníze na cestu domů. Proč?“

„Asi si to rozmyslela,“ odpověděl Giles.

Slečna Marplová a Gwenda na něj pohlédly s mírným opovržením.

„Samozřejmě že si to rozmyslela,“ řekla Gwenda. „To přece víme. Slečna Marplová se ale ptá — proč?“

„Já mám dojem, že děvčata mění svá rozhodnutí,“ chabě namítl Giles.

„*Za určitých okolností,*“ podotkla slečna Marplová.

Z jejích slov naplno vyzněla zdůrazněná nářážka, jakou dokážou starší dámy učinit s minimálním použitím konkrétního vyjádření.

„Udělal snad něco —,“ nakousl mlhavě Giles, když mu Gwenda skočila do řeči.

„Jasně, že v tom byl nějaký jiný muž!“

Se slečnou Marplovou na sebe pohlédly se sebedůvěrou členek tajného spolku, z něhož jsou muži vyloučeni.

Gwenda s jistotou dodala: „Na lodi! Když vyjela na moře.“

„Ta vzájemná blízkost,“ navázala slečna Marplová.

„Měsíční svit na lodní palubě,“ pokračovala Gwenda. „A to všechno kolem. Jenže — muselo to být něco vážného — ne jenom flirt.“

„Ovšem,“ souhlasila slečna Marplová. „Myslím si, že to bylo vážné.“

„Jestli ano, tak proč si nevzala toho druhého?“ otázal se Giles.

„Třeba o ni doopravdy nestál,“ odpověděla Gwenda zvolna, ale potom zavrtěla hlavou. „Ba ne, v takovém případě by si byla přece jen vzala Waltera Fanea. Ach bože, jak jsem hloupá. Ten dotyčný člověk musel být ženatý.“

„Přesně tak,“ souhlasila slečna Marplová. „Takhle bych si to také představovala. Šíleně se do sebe zamilovali. Ale jestli byl ženatý — a měl třeba i děti — a byl to typ čestného muže — znamenalo to konec.“

„Jenže ona už nemohla pokračovat ve vztahu k Walteru Faneovi a vzít si ho,“ poznamenala Gwenda, „a tak tedy telegrafovala bratrovi a rozjela se domů. Ano, takhle je to logické. A na lodi poznala mého tatínka...“

Umlkla, jak domýšlela svou úvahu. „Vášnivá láska to nebyla,“ řekla, „ale vzájemná sympatie... a pak jsem tam byla já. Oba se cítili nešťastní... a jeden u druhého nacházeli útěchu. Můj otec jí vyprávěl o mé matce a ona mu možná pověděla o tom druhém muži... Ano — jistě.“ Zalistovala stránkami otcova deníku. *„Věděl jsem, že tu byl nějaký muž — řekla mi to na lodi — muž, kterého milovala, ale nemohla si ho vzít. Ano — takhle to bylo. Helena a můj otec cítili vzájemnou spřízněnost — a byla jsem tu já, o kterou se musel někdo starat — a ona si myslela, že ho udělá šťastným — a snad věřila, že sama bude nakonec taky docela šťastná.“*

Odmlčela se, prudce pokývla hlavou na slečnu Marplovou a jasným hlasem opakovala: „Takhle to bylo.“

Giles se zatvářil nazlobeně.

„Ty si, Gwendo, navymýšlíš takovou spoustu věcí a potom děláš, jako by se opravdu staly.“

„Vždyť se taky staly. Muselo se to tak stát. A tím máme tu třetí osobu za X.“

„Ty si myslíš —?“

„Ten ženatý muž. My nevíme, co byl zač. Třeba to vůbec nebyl dobrý člověk. Třeba byl tak trochu blázen. Mohl sem za ní přijet —“

„Právě jsi ho poslala do Indie.“

„Lidi se přece z Indie taky vracejí, ne? Walter Fane se vrátil. To bylo rok nato. Já netvrdím, že ten muž se opravdu vrátil, mluvím o

tom jako o možnosti. Ty se pořád obíráš myšlenkou, kdo byli muži v jejím životě. Takže z nich už máme tři: Walter Fane, nějaký mladík, jehož jméno neznáme, a ten ženatý muž —“

„O kterém nevíme, jestli opravdu existoval,“ dokončil Giles.

„To zjistíme,“ řekla Gwenda. „Vidíte, slečno Marplová?“

„Když budeme mít čas a trpělivost,“ odpověděla slečna Marplová, „můžeme toho zjistit spoustu. A teď co se týče mého příspěvku. Po velice vydařeném popovídání v obchodu s konfekcí jsem zjistila, že Edith Pagetová, co byla kuchařkou v domě U svaté Kateřiny v době, která vás zajímá, ještě žije v Dillmouthu. Myslím si, že by bylo docela přirozené, Gwendo, kdybyste projevila přání ji navštívit. Může nám toho hodně povědět.“

„To je báječné,“ zvolala Gwenda. „A mě zase napadlo něco jiného,“ dodala. „Chystám se sepsat novou poslední vůli. Nekoukej se tak vážně, Gilesi, zase ti v ní odkážu všechny své peníze. Ale požádám Waltera Fanea, aby ji pro mě sestavil.“

„Gwendo,“ řekl Giles, „ale buď opatrná.“

„Sepsat poslední vůli je přece naprosto normální věc,“ pravila Gwenda. „A ten způsob navázání kontaktu, co jsem vymyslela, je docela dobrý. Každopádně chci Waltera Fanea vidět. Chci zjistit, jaký je, a jestli budu mít pocit, že možná —“

Větu nechala nedokončenou.

„Mně je divné,“ uvažoval Giles, „že nikdo jiný neodpověděl na náš inzerát — například Edith Pagetová —“

Slečna Marplová zavrtěla hlavou. „V těchhle venkovských končinách si lidi dávají načas, než se k něčemu takovému rozhodnou. Jsou podezíraví. Rádi si věci nechávají projít hlavou.“

## • **KAPITOLA 12**

### • **LILY KIMBLOVÁ**

Lily Kimblová si rozprostřela na kuchyňský stůl staré noviny, aby na nich vysoušela plátky brambor, které syčely na pánvi. Nemelodicky si pobrukovala populární melodii, když se předklonila a

bezmyšlenkovitě se zabloubala do tištěného textu, rozloženého před sebou.

A tu si najednou přestala prozpěvovat a zvolala: „Jime — Jime. Poslouchej, prosím tě, jo?“

Jim Kimble, postarší nemluva, se právě myl ve výklenku u kuchyňského dřezu. Na odpověď manželce použil své oblíbené jednoslabičné zahučení:

„Hm?“

„Je tu něco v novinách. Kdo může podat nějakou zprávu o Heleně Spenlove Kennedyové, ať se spojí s pány Reedem a Hardym, Southampton Rovy! Tak se mi zdá, že jde o paní Hallidayovou, co jsem u ní sloužila v domě U svaté Kateřiny. Najali si ho od paní Findeysonové, ona a její muž. Ona se zaručeně jmenovala Helena — no jasně — a byla to sestra doktora Kennedyho, co mi vždycky říkal, že bych si měla dát vyndat nosní mandle.“

Nastala krátká pauza, zatímco paní Kimblová zručným pohybem rovnala smažící se brambůrky. Jim Kimble přitom odfrkával do rolovacího ručníku, jak si otíral obličej.

„Tohle jsou starý noviny,“ pokračovala paní Kimblová a prohlížela si datum. „Nejmíň tejden nebo ještě víc. To mě zajímá, o co jde. Co myslíš, Jime, nemohly by v tom bejt nějaký prachy?“

Pan Kimble se k tomu vyjádřil nezávazně: „Hm.“

„Třeba jde o poslední vůli,“ uvažovala jeho žena. „Je to už tak dávno ...“

„Hm.“

„Už je to takovejch osumnáct roků nebo ještě víc — tak bych se vůbec nedivila... To by mě zajímalo, k čemu se v tom teďka začínají hrabat? Myslíš, že by v tom mohla bejt policie? Co říkáš, Jime?“

„A pročpak?“ otázal se pan Kimble.

„No, víš přece, co jsem si vždycky myslela,“ tajemně rozvažovala paní Kimblová. „Povídala jsem ti to tenkrát, že jo, když jsme šli odtamtad. Řeklo se, že ona pláchla s nějakým galánem. Takhle to říkají manželové, když oddělají svoji ženu. Dej na mě, že to byla vražda. Tohle jsem tenkrát řekla tobě a taky Edie, jenomže Edie tomu za nic nechtěla věřit. Edie jaktěživ neměla žádnou představivost. Tak třeba ty šaty, co že si prý odvezla s sebou, tak ty teda nebyly tak

docela v pořádku, jestli chápeš, jak to myslím. Zmizel kufr a taška, to jo, a taky dost šatů, co by se do nich vešly, jenomže s těma šatama to v pořádku nebylo. A to jsem taky řekla Edie. ‚Dej na mě řekla jsem jí, ‚náš pán ji oddělal a strčil ji někam do sklepa.‘ Jenomže to nebylo do sklepa, protože Layonee, ta švýcarská chůva, ta něco viděla. Z okna. Šly jsme spolu do biáčku, ačkoliv ona nesměla odejít z dětského pokoje. Ale já jí řekla: ‚Hele, ta malá se nikdá neprobouzí — ta vždycky v noci spí ve svý postýlce jako dudek. A madam, ta večer do dětského pokoje nechodí, tak jsem jí to řekla. ‚Nikdo nebude vědět, jestli se se mnou vytratíš ven.‘ No a tak teda se mnou šla. A když jsme se vracely zpátky, byl tam upínej zmatek. Byl tam doktor a náš pán byl nemocnej a spal ve svý oblíkámě a doktor se tam o něj staral, a nato se mě ptal po těch šatech, ale tehda se mi to zdálo bejt docela v pořádku. Myslela jsem si, že zkrátka zmizela s tím chlapíkem, o kterýho tak stála — a že to je asi nějaký ženáč — a Edie řekla, že doufá a modlí se, aby nás nezatáhli do nějakých rozvodových tahaček. Jak se jenom ten člověk jmenoval? To už se nepamatuju. Začínalo to na M — nebo na R? Zaplať pámbů, že tvoje paměť funguje.“

Pan Kimble vyšel z přístěnku, a ignoruje všechny problémy menšího významu, se zeptal, jestli je už hotová večeře.

„Jen co osuším ty brambůrky... Počkej, vezmu si ještě jedny noviny. Tyhle si raděj necháme. V tom asi nebude policie — to asi ne po tak dlouhý době. To budou asi advokáti a půjde o prachy. Nestojí tu sice nic, co by to naznačovalo... ale přesto by v tom něco takovýho mohlo bejt... Tak bych ráda věděla, s kým bych se o tom mohla poradit. Tady stojí, aby se napsalo na nějakou adresu do Londýna — ale nějak se mi do toho nechce... psát bůhví jaký spoustě lidí do Londýna ... Co myslíš, Jíme?“

„Hm,“ odpověděl pan Kimble a hladově koukal na rybu a brambůrky. Diskuse byla odložena.

## • KAPITOLA 13

### • WALTER FANE

I

Gwenda hleděla na pana Waltera Fanea přes široký mahagonový psací stůl.

Měla před sebou padesátníka dost unaveného vzezření, s jemným, nevýrazným obličejem. Takový ten typ, uvažovala Gwenda, co si poměrně těžko vybavujete v paměti, když se s ním někde jen náhodně setkáte. Člověk, který — řečeno jazykem doby — nevypadá na žádnou osobnost. Když promluvil, jeho hlas zněl zvolna, rozvážně a příjemně. Je to pravděpodobně znamenitý právník, usoudila Gwenda.

Kradmo se rozhlédla po kanceláři — sídle staršího společníka firmy. Dospěla k názoru, že se hodí k Walteru Faneovi. Byla ve všem všudy staromódní, s ošoupaným nábytkem, který však byl zhotovený ze solidního viktoriánského materiálu. Podél stěn se tyčily do výšky kartotéky — krabice S úctyhodnými jmény z okolí. Sir John Vavasour-Trench, Lady Jessup. Arthur Foulkes, Esq. Zemřel.

Velká zasouvací okna se zašpiněnými skly hleděla do zadního dvora ohraničeného masivními zdmi sousedního domu ze sedmnáctého století. Gwenda nikde nespatriila nic elegantního nebo moderního, ale ani nic zlověstného. Při zběžném pohledu šlo o neuspořádanou kancelář s navršenými kartotékami, psacím stolem vystlaným listinami a s přihrádkou, kde se bortila zakřivená řada právnických svazků. Přesto však bylo zřejmé, že je to pracovna člověka, který přesně ví, kam sáhnout, kdykoli něco potřebuje.

Škrabání pera Waltera Fanea ustalo. Svým typickým způsobem se zdrženlivě, příjemně usmál.

„Myslím, že je všechno docela jasné, paní Reedová,“ řekl. „Jde o velice jednoduchou poslední vůli. Kdy byste ji chtěla přijít podepsat?“

Gwenda odpověděla, že kdykoli si bude přát, ta záležitost nijak nespěchá.

„Koupili jsme si tady dům,“ dodala. „Na úbočí.“

Walter Fane pohlédl do svých poznámek a odvětil: „Ano, dala jste mi adresu.“

Jeho tenorový hlas se přitom ani trochu nezměnil.

„Je to velice krásný dům — moc se nám líbí,“ pokračovala Gwenda.

„Opravdu?“ Walter Fane se usmál. „Je hned u moře?“

„Ne,“ odpověděla Gwenda. „Jeho název byl myslím pozměněn. Dřív se jmenoval U svaté Kateřiny.“ Pan Fane si sundal skřípec. Vy-leštil si ho hedvábným kapesníkem a zrak přitom upíral na psací stůl.

„Ach ano,“ poznamenal. „To je na silnici do Leahamptonu?“

Pozvedl oči a Gwendu napadlo, jak odlišně vypadají lidé, co no-sí brýle, když si je sundají. Jeho nápadně blede šedé oči se, zdály být podivně zesláblé a nezaostřené.

Jeho obličej tím dostal výraz jako duchem nepřítomný, pomysle-la si Gwenda.

Walter Fane si opět nasadil skřípec a hlasem pečlivého právníka řekl: „Říkala jste myslím, že jednu poslední vůli jste už napsala u příležitosti svého sňatku?“

„Ano, ale tehdy jsem svůj majetek odkazovala několika příbuz-ným na Novém Zélandě, kteří mezi tím zemřeli, a tak jsem si řekla, že bude jednodušší udělat úplně novou poslední vůli, zvláště když teď už tady chceme zůstat natrvalo.“

Walter Fane přikývl.

„Ano, to je rozumný názor. No — myslím, že je všechno úplně jasné, paní Reedová. Což kdybyste tedy přišla pozítří? Hodilo by se vám to v jedenáct hodin?“

„Ano, to se mi bude docela hodit.“

Gwenda vstala a Walter Fane také.

Gwenda prohodila přesně takovým lehce zrychleným tempem, jaké si předem nacvičila: „Já — já si vyžádala, abych mohla jednat přímo s vámi, protože si myslím — totiž věřím, že jste kdysi snad znal mou — mou matku.“

„Opravdu?“ Walter Fane přidal do svého projevu špetku společensky protepleného tónu. „Jak se jmenovala?“

„Hallidayová. Megan Hallidayová. Já si myslím — pověděli mi, že jste s ní byl zasnoubený.“

Hodiny na stěně tikaly. Tik ťak, tik ťak, tik ťak.

Gwenda náhle ucítila, že jí srdce tluče rychleji. Jak nesmírně *klidný* obličej má Walter Fane, člověk by si mohl představit takový dům — dům, jehož všechny rolety jsou stažené. Dům, v jehož nitru je mrtvé tělo. (Jaké to máš idiotské nápady, Gwendo!)

Walter Fane nezměněným, nedotčeným hlasem řekl: „Ne, nikdy jsem se nesetkal s vaší matkou, paní Reedová. Ale byl jsem kdysi zasnoubený, jen krátce, se slečnou Helenou Kennedyovou, která se později provdala za majora Hallidaye jako jeho druhá manželka.“

„Ach tak. To je ale ode mne hloupé. Všechno jsem to popletla. Byla to Helena — moje nevlastní matka. To všechno se stalo samozřejmě tak dávno, že se na to už nepamatuji. Byla jsem teprve dítě, když se manželství mého otce rozpadlo, ale od někoho jsem slyšela, že jste byl zasnoubený s paní Hallidayovou v Indii — a tak jsem si myslela, že šlo o mou vlastní matku — protože v Indii — můj otec se s ní seznámil v Indii.“

„Helena Kennedyová přijela do Indie, aby se za mne provdala,“ řekl Walter Fane. „Potom si to ale rozmyslela. Na lodi cestou domů se seznámila s vaším otcem.“

Znělo to jako prosté nevzrušené konstatování faktů. A přece měla Gwenda stále v duchu před sebou představu toho domu se staženými roletami.

„Promiňte,“ řekla. „Snad jsem se vás tím nedotkla?“

Walter Fane se pousmál — tím svým váhavým, příjemným úsměvem. Rolety byly vytaženy.

„Je tomu už devatenáct nebo dvacet let, paní Reedová,“ řekl. „Problémy a vrtochy mládí po tak dlouhé době už nic neznamenají. Tak vy jste byla tou malou dceruškou Hallidayových. Vy asi víte, že váš otec a Helena skutečně bydleli nějaký čas v Dillmouthu?“

„Ovšem,“ odpověděla Gwenda, „proto jsme sem vlastně přijeli. Už jsem se tady na to moc nepamatovala, ale když jsme se měli rozhodnout, kde bychom chtěli v Anglii žít, rozjela jsem se v první řadě do Dillmouthu, abych viděla, jak to tu vlastně vypadá, a říkala jsem si, že je to tak hezké místo, že jsme se rozhodli usadit se právě tady a

nikde jinde. A nebyla to šťastná souhra náhod? Získali jsme právě tentýž dům, kde moji rodiče kdysi bydleli.“

„Já si na ten dům vzpomínám,“ řekl Walter Fane. A opět se jemně, mile pousmál „Vy se na mě už nebudete pamatovat, paní Redová, ale mám takový dojem, že jsem vás kdysi nosil na zádech.“

Gwenda se rozesmála.

„Opravdu? V tom případě jste tedy můj dávný přítel, že? Nemožu předstírat, že se na vás pamatuju — vždyť mi tenkrát nebylo víc než dva roky, nanejvýš dva a půl... Vy jste sem přijel z Indie na dovolenou?“

„Ne, já jsem s Indií tenkrát už nadobro skoncoval. Rozjel jsem se tam s plánem pěstovat čaj — ale tamější způsob života mi nevyhovoval. Zřejmě mě bylo určeno pokračovat ve šlépějích otce a vést prozaický, poklidný život venkovského advokáta. Všechny právnické zkoušky jsem tehdy už měl za sebou, takže jsem prostě přijel zpátky a rovnou vstoupil do advokátní kanceláře.“ Odmlčel se a pak řekl: „Žiji tady celou tu dobu.“

A zase nastala odmlka a on pak opakoval tišším hlasem: „Ano — celou tu dobu...“

Ale osmnáct roků přece není zase tak velice dávná doba, usoudila Gwenda ...

Potom se změnou v chování si s ní potřásl rukou a řekl: „Jelikož už jsme, jak se zdá, starí přátelé, musíte přijít s manželem na čaj k mé matce. Řeknu jí, aby vám napsala. A mezitím jsme domluveni na jedenáctou hodinu ve čtvrtek, ano?“

Gwenda opustila kancelář a sešla dolů po schodech. V koutě schodiště spatřila pavučinu, uprostřed seděl bledý nevýrazný pavouk. Gwendu napadlo, že ani nevypadá jako skutečný pavouk, co chytá a žere mouchy. Byl to spíš jakýsi pavouci přízrak. Vlastně jí připomínal Waltera Fanea.

## II

Giles se setkal se svou ženou u moře.

„Tak co?“ zeptal se.

„Byl tenkrát tady v Dillmouthu,“ odpověděla Gwenda. „Určitě se vrátil z Indie, protože mě tu pak nosil na zádech. Ale zavraždit

nikoho nemohl — to nepadá v úvahu. Na to je příliš klidný a jemný. Je velice milý, opravdu, ale přitom patří k těm lidem, kterých si někde na večírku ani pořádně nevšímneš a ani nepozoruješ, když odejdou. Řekla bych, že býval strašně čestný a oddaný své matce a měl spoustu dalších ctností. Jenže z ženského hlediska je strašně nudný. Umím si představit, proč Helenu nijak neupoutal. Víš, je to milý, spolehlivý člověk pro manželství — o jakého ale doopravdy nestojíš.“

„Chudák,“ povzdechl si Giles. „A přitom byl do ní asi celý blázen.“

„Ach — to nevím... Vlastně bych to ani neřekla. Každopádně jsem přesvědčená, že by se nemohl stát tím naším zlovolným vrahem. Ani trochu nesplňuje mou představu o vrahovi.“

„Jenže ty toho o vrazích zrovna moc nevíš, drahoušku, že ne?“

„Jak to myslíš?“

„No — vzpomněl jsem si na tu tichou Lizzie Bordenovou — kterou jediné porota prohlásila za nevinnou. A na Wallace, na toho tichošlápka, co o něm s jistotou porota prohlásila, že je vinen vraždou své manželky, ačkoli soudní výrok byl v odvolacím řízení zrušen. A na Armstronga, kterého všichni celé roky považovali za milého, skromného člověka. Já nevěřím, že by vrazi tvořili nějakou zvláštní odrůdu lidí.“

„Ale já vážně nemůžu uvěřit, že by Walter Fane —“

Gwenda se zarazila.

„Copak?“

„Ale nic.“

Vzpomněla si však, jak si Walter Fane leštil skla brýlí a jak mu oči podivně ustrnuly, když se poprvé zmínila o domě U svaté Kateřiny.

„Možná že *byl* do ní celý blázen...“ řekla nejistě.

## • KAPITOLA 14

### • EDITH PAGETTOVÁ

Obývací pokoj v zadní části domu paní Mountfordové byl útulný. Stál tu stůl pokrytý ubrusem, několik staromódních křesel a u stěny na pohled tvrdá, ale překvapivě dobře čalouněná pohovka. Krbovou římsu zdobili porcelánoví psi a podobné okrasy a kolorované fotografie princezen Elizabeth a Margaret Rose. Na protější stěně visely fotografie krále v námořnické uniformě a pana Mountforda ve skupině pekařů a cukrářů. Byl tu také obrázek sestavený z mušlí a akvarel ostře zeleného moře u Capri a spousta dalších věcí, žádná z nich si ale nečinila nárok na zpodobení krásy nebo vyšších duchovních hodnot. Úhrnným dojmem však pokoj působil jako milá, radostná místnost, kam si lidé chodí posedět a kde se cítí dobře.

Paní Mountfordová rozená Pagettová byla malá zaoblená tmavovlásky s několika šedými praménky na tmavé hlavě. Její sestra Edith Pagettová byla vysoká, tmavovlasá a hubená. V jejích vlasech nebylo po šedi téměř ani stopy, ačkoli jí na pohled muselo být kolem padesátky.

„To je k nevíře,“ divila se Edith Pagettová, „malá slečinka Gwennie. Musíte mi prominout, milostpaní, že to tak říkám, ale člověku to přece jen vyrazí dech. Chodívala jste za mnou do kuchyně vždycky hezounká jako obrázek. ‚Lizinky,‘ říkávala jste, a myslela jste tím rozinky, i když vám nepovím, proč jste jim říkala právě takhle. Ale chtěla jste sultánky a ty jsem vám také dávala kvůli pečičkám.“

Gwenda upřeně hleděla na tu vzpřímenou postavu, červené tváře a černé oči a snažila se rozpomenout — vzpomenout si — ale nic se jí nevybavovalo. Paměť je zapeklitá věc.

„Kéž bych si mohla vzpomenout —,“ nakousla.

„Jakpak byste mohla, vždyť jste byla jen takový drobeček. Teďka nikdo nechce jít sloužit do domu, kde mají děti. Já to nechápu. Podle mě děti dávají domu život, i když s přípravou dětských jídel je někdy dost velká potíž. Ale to je vina chůvy, a ne dětí, jestli milostpaní rozumíte, jak to myslím. S chůvama je to vždycky těžký — sa-

mej tácek a obskakování a fůra jinejch věcí. Pamatujete se vůbec na Layonee, slečno Gwennie? S prominutím, měla jsem říct, paní Reedová.“

„Léonie? To byla moje chůva?“

„Bylo to děvče ze Švýcarska. Anglicky moc neuměla a byla to taková citlivka. Vždycky moc plakala, když Lily řekla něco, co ji rozčílilo. Lily byla panská. Lily Abbottová. Taková mladá holka roztěkaná, s dost troufalým chováním. Mockrát si s váma hrála, slečno Gwennie. Na schovávačku na schodišti.“

Gwendou přeběhlo rychlé nezvladatelné zachvění

*Schodiště.*

Potom najednou řekla: „Vzpomínám si na Lily. Dala kočce pentli.“

„Tak vidíte, to je ohromný, že si to pamatujete! Bylo to na vaše narozeniny a Lily si vzala do hlavy, že Macek musí dostat mašli. Sundala jednu pentli z bonboniéry a Macek z toho úplně zdivočel. Utekl do zahrady a prodíral se křovím, aby se jí zbavil. Kočky takovéhle vtípky nesnášejí.“

„Byla to černobílá kočka.“

„Správně. Chudák starý Macek. Byla to nádhera, jak chytil myši. Učiněný myšilov.“ Edith Pagettová se odmlčela a odměřeně si odkašlala. „Promiňte, že jsem se tak rozpovídala, milostpaní. Ale povídáním si člověk připomene starý časy. Vy jste se mě chtěla něco zeptat?“

„Ráda poslouchám; když vyprávíte o starých časech,“ řekla Gwenda. „To jsem právě chtěla slyšet. Víte, mě vychovávali příbuzní na Novém Zélandě a ti mi pochopitelně nikdy nemohli nic vyprávět o — o mém otci a o mé nevlastní matce. Ona — ona byla hodná, vidíte?“

„Měla vás moc ráda, to teda jo. Brala vás s sebou na pláž a hrála si s váma na zahradě. Vždyť sama sotva odrostla z dívčích let. Kolikrát mě napadlo, že si hraje zrovna tak ráda jako vy. Víte, ona byla — když se to tak vezme — vlastně jedináček. Doktor Kennedy, její bratr, byl o moc roků starší a vždycky jen zavřený u svých knih. Když nebyla zrovna ve škole, musela si hrát sama...“

Slečna Marplová, usazená vzadu u stěny, se zlehka zeptala: „Vy jste celý život prožila v Dillmouthu, vidíte?“

„Ano, madam. Můj táta měl statek za kopcem — říkalo se tam vždycky Rylands. Neměl žádné syny a máma po jeho smrti nemohla sama hospodařit, tak ho prodala a koupila si malou galanterii na konci High Street. Ano, prožila jsem celý život tady.“

„Takže jistě víte všechno o kdekem v Dillmouthu?“

„Inu — býval to dřív takový zapadákov, i když sem jezdívalo spousta letních hostů, pokud se pamatuju. Ale bývali to milí, klidní lidé, co sem přijížděli rok co rok, ne tihlencti trempíři a autokary, co tu máme teďka. Bývaly to slušné rodiny, které se rok co rok vracely do stejných pokojů.“

„To jste“ tedy znala i Helenu Kennedyovou, než se stala paní Hallidayovou?“ otázal se Giles.

„No — věděla jsem o ní a jistě jsem ji taky vídala, ale pořádně jsem ji neznala, až když jsem k ní šla sloužit.“

„A měla jste ji ráda,“ nadhodila slečna Marplová.

„Ano, madam, měla,“ odpověděla Edith. V tónu, Jak to řekla, zazněl nádech vzdoru. „Ať si říká, kdo chce co chce. Na mě byla vždycky milá. Nikdy bych byla nevěřila, že by mohla udělat to, co udělala. To mi vyrazilo dech, na mou duši. I když — představte si — se ledacos povídalo —“

Zarazila se a vrhla na Gwendu krátký omluvný pohled.

Gwenda impulsivně spustila:

„Chci to vědět. A neobávejte se, nemusíte na mě brát žádný ohled. Nebyla to moje vlastní matka,“

„To je teda pravda, madam.“

„A víte, my bychom ji moc rádi našli. Odešla odtud — a jako by se úplně vypařila. Nevíme, kde teď žije, ani jestli je vůbec ještě naživu a máme důvody —

Zaváhala a Giles rychle dokončil: „Právní důvody. Nevíme, jestli máme předpokládat, že zemřela nebo — nebo co vlastně.“

„Ach — já vám úplně rozumím, pane. Manžel mojí sestřenky byl pohřešovaný — po bitvě u Ypres — a kolem té předpokládané smrti a toho všeho bylo moc patálií. Pro ni to bylo velice rozrušující. Samozřejmě, pane, jestli vám budu moct nějak pomoci — vždyť vy

přece nejste žádný cizí lidi. Je to slečna Gwenda s těma svýma ‚lizinkama‘. Říkávala jste to tak legračně.“

„To je od vás velice milé,“ řekl Giles. „Takže jestli vám to nevadí, já hned začnu. Paní Hallidayová odešla z domova velice náhle, je to tak?“

„Ano, pane. Pro nás všechny to byl úplný šok — a zvlášť pro chudáka majora. Ten se z toho úplně zhroutil.“

„Zeptám se vás docela na rovinu — nemáte potuchy, kdo byl ten muž, s kterým odešla?“ Edith Pagettová zavrtěla hlavou. „Na to se mě ptal už doktor Kennedy — a já mu na to nemohla odpovědět. A Lily taky ne. A to, se ví, že ani Layonee jako cizinka o tom nic nevěděla.“

„Vy jste to *nevěděla*,“ řekl Giles, „ale netušila jste, kdo by to mohl být? Teď, když už je všechno tak dávno, by nevadilo — i kdybyste se zmýlila. Vy jste přece musela mít nějaké podezření.“

„No — nějaký podezření jsme měly... ale věřte, nešlo o nic víc než podezření. A co se mě samotný týče, já nikdy vůbec nic neviděla. Ale Lily, která — jak jsem vám povídala — byla chytrá holka, ta měla svý nápady — a to už delší čas. ‚Dej na mě,‘ říkávala mi, ‚ten chlápek je do ní zakoukanej. Jen si všimni, jak se na ni dívá, když nalévá čaj. A jak se přitom tváří jeho žena!‘“

„Aha. A kdo to byl — ten chlápek?“

„Bohužel, pane, na jméno se už nepamatuju. Po těch letech už ne. Byl to nějaký kapitán — Esdale — ne, tak to nebylo — Emery — to taky ne. Mám takový pocit, že to začínalo na E. Nebo to mohlo být taky od H. Takový dost neobvyklý jméno. Ale celých šestnáct let jsem si na to nevzpomněla. Bydlel s manželkou v hotelu Royal Clarence.“

„Letní hosté?“

„Ano. Ale myslím, že on — nebo možná oba — znali paní Hallidayovou už z dřívějšíka. Chodili do domu na návštěvu dost často. Každopádně byl on podle Lily do ní zakoukaný.“

„A jeho ženě se to nezamlouvalo.“

„To teda ne, pane... Ale víte, já nikdy ani na chvilku neviděla nic špatného. A ani teď nevím, co si o tom myslet.“

Gwenda se zeptala: „Byli ještě tady — v Royal Clarence — když — když Helena — moje nevlastní matka odešla?“

„Pokud se pamatuju, tak odjeli přibližně ve stejnou dobu, o den dříve nebo později — každopádně to bylo dost brzo, aby se toho lidi chytli. Ale nic určitýho jsem nikdy neslyšela. Všechno to drželi v tajnosti, jestli bylo co. Senzace tak akorát na týden, že paní Hallidayová tak najednou zmizela. Jenže se říkalo, že byla vždycky do větru — i když já sama nic takovýho neviděla. Jinak bych s nima do Norfolku nejela, kdybych si něco takovýho myslela.“

Na chvilku se na ni tři lidé užasle zahleděli. Potom se Giles optal: „Do Norfolku? Copak oni se chystali do Norfolku?“

„Ano, pane. Koupili si tam dům. Paní Hallidayová mi to řekla asi tři týdny předtím — předtím, než se tohle všechno stalo. Ptala se mě, jestli bych jela s nima, kdyby se přestěhovali, a já řekla, že ano. Ostatně já z Dillmouthu nikdy nevytáhla paty a tak jsem si říkala, že by se mi nějaká změna docela zamlouvala — když jsem tu rodinu měla docela ráda.“

„Nikdy jsem neslyšel, že by si byli koupili dům v Norfolku,“ divil se Giles.

„Inu — to se nedivím, že to říkáte, pane, protože paní Hallidayová to chtěla udržet v tajnosti. Řekla mi, abych o tom vůbec nikomu nevykládala — a já to samozřejmě dodržela. Ona už nějaký čas chtěla z Dillmouthu pryč. Naléhala na majora, aby už odjeli, ale jemu se v Dillmouthu líbilo. Mám dokonce dojem, že napsal paní Findeysonové, které dům U svatý Kateřiny patřil, jestli neuvažuje o prodeji. Ale paní Hallidayová byla rozhodně proti tomu. Vypadalo to, jako by na Dillmouth docela zanevřela. Jako by měla strach se tady usadit.“

Ta slova z ní vycházela zcela přirozeně, a přece je tři lidé poslouchali ztuhlí napjatou pozorností.

Giles řekl: „Nemyslíte si, že chtěla jet do Norfolku, aby byla blíž u toho — toho muže, na jehož jméno se už nepamatujete?“

Edith Pagettová se zatvářila zkormouceně.

„Ach, pane, *tohle* bych si opravdu nerada myslela. A rozhodně si to nemyslím. Ostatně — když si na to teď vzpomínám — zdá se mi, že přijeli ze severu — ti manželé. Mám dojem, že byli z Nor-

thumberlandu. Každopádně rádi jezdili na dovolenou na jih, protože je tady tak příjemné podnebí.“

Gwenda se zeptala: „Říkala jste, že se něčeho bála, ne? Nebo někoho? Myslím moje nevlastní matka.“

„Když teď o tom mluvíte — vzpomínám si —“

„Ano?“

„Lily přišla jednou do kuchyně. Utírala prach na schodech a zvolala: Průser! Ona měla ve zvyku mluvit občas dost obhrouble, tak mi to musíte prominout. Tak jsem se jí zeptala, co tím myslí, a ona řekla, že milostpaní přišla ze zahrady s našim pánem do salónu, a protože dveře zůstaly otevřené, Lily slyšela, co si povídali.

*„Já se tě bojím,“ tohle prý řekla paní Hallidayová. A podle Lily to řekla dost vyděšeně. „Já se tě bojím už delší dobu. Ty jsi blázen. Ty nejsi normální. Jdi pryč a nech mě na pokoji. Musíš mě nechat na pokoji. Já mám strach. Myslím, že jsem z tebe vždycky měla podvědomě strach...“*

Takhle nějak se to odehrálo — samozřejmě nemůžu všechno opakovat do slova. Ale Lily, ta to brala moc vážně, a proto, když se to všechno stalo, tak —“

Edith Pagetová se náhle zarazila. Ve tváři se jí objevil podivně vyděšený výraz.

„Já tím nemyslela, určitě ne —,“ zakoktala. „Promiňte, madam, to mi jen tak ulítlo.“

Giles jemně řekl: „Prosím vás, Edith, povězte nám to. Víte, je opravdu důležité, abychom to věděli. Je to už dávno, ale my to *musíme vědět*.“

„Já vážně nevím, opravdu,“ řekla Edith bezradně. Slečna Marplová se zeptala: „A co to bylo, čemu Lily nechtěla uvěřit —nebo uvěřila?“

Edith Pagetová řekla omluvně: „Lily měla pořád v hlavě všelijaký nápad. Já to nebrala vážně. Pořád by chodila do kina a pak ji z toho napadaly jen samý hlouposti. Tu noc, co se to stalo, se taky chystala do biografu — a to ještě chtěla s sebou vzít Layonee — to nebylo správný a taky jsem jí to rovnou řekla. ‚Ale vždyť se nic nestane,‘ ona na to. ‚Přece tu nenechávám dítě samo v domě. Ty jsi dole v kuchyni a pak přijdou pán a paní a ta malá se v noci nikdy

neprobouzí.‘ Ale stejně jsem jí to neschvalovala, i když jsem se o Layonee dozvěděla až potom. Kdybych byla hned věděla, že s ní šla taky Layonee, hned bych se byla běžela podívat nahoru na malou — myslím teda jako na vás, slečno Gwendo — jestli jste v pořádku. V kuchyni není nic slyšet, když jsou zavřeny ty čalouněný dveře.“

Edith se odmlčela a pak pokračovala: „Něco jsem tehdy žehlila a večer rychle uběhl, až se napřed objevil v kuchyni doktor Kennedy a ptal se, kde je Lily, a já řekla — že má ten večer volno, ale že se za chvilku vrátí. A ona opravdu hned na to přišla a on ji vzal nahoru do pokoje naší paní. Chtěl vědět, jestli si s sebou vzala nějaký šaty a jaký. Tak se tam Lily porozhlídla a pověděla mu to a pak přišla dolů za mnou. Byla z toho celá vedle. ‚Ona se vypařila,‘ řekla mi. ‚S někým utekla. Pán se z toho úplně zhroutil. Trefil ho šlak nebo co. Zřejmě je to pro něj děsnej šok. Ale stejně je blázen. Moh si přece všimnout, co se chystá.‘ ‚Neměla bys takhle mluvit,‘ řekla jsem jí. Jak můžeš vědět, že s někým odešla? Třeba dostala telegram od nějaký onemocnělý příbuzný. ‚Onemocnělá příbuzná, to tak zbaštím!‘ Lily na to tím svým obhroublým stylem, jak už jsem vám říkala. ‚Vždyť tu nechala vzkaz.‘ ‚A kdo je ten člověk, co s ním odešla?‘ ptala jsem se. ‚No kdo asi myslíš?‘ opáčila Lily. ‚Velectěnej pan Fane asi sotva, s těma jeho unylejma očima, co za ní chodí jako pes.‘ Tak jsem řekla: ‚Myslíš teda toho kapitána — jak se jenom jmenoval?‘ A ona řekla: ‚Na toho si sadím. Pokud se nevynoří ten náš záhadnej neznámej v nablejskaným bouráku.‘ (To jsme jen dělaly takový hloupý vtipy). A já řekla: ‚Tomu nevěřím. U paní Hallidayový ne. Takovouhle věc by neudělala.‘ A Lily na to: ‚No — jak se zdá, tak jo.‘

Abyste tomu rozuměli, takhle to bylo na začátku. Ale pozdějc, nahore v naší ložnici, mě Lily vzbudila. ‚Hele, všechno je úplně jinač.‘ ‚Co je jinač?‘ zeptala jsem se. A ona řekla: ‚No to s těma šatama.‘ ‚O čem to vlastně mluvíš?‘ ptám se. ‚Poslyš, Edie,‘ řekla, ‚prohlížela jsem její šaty, protože mě o to požádal doktor Kennedy. A zmizel taky kufr a dost věcí, co by se do něj vešly — jenže to byly nesprávný věci.‘ ‚Jak to myslíš?‘ zeptala jsem se. A Lily řekla: ‚Vzala si jedny večerní šaty — ty šedivý a stříbrný —, ale nevzala si k nim pásek a podprsenku ani kombiné, co k tomu nosí. A vzala si zlatý

brokátový večerní střevíčky, ne ty stříbrný páskový. A vzala si zelený tvídovej kabát, co nosí až pozdě na podzim, ale nevzala si svůj zamilovanéj pulovr, a vzala si krajkový blůzy, který nosí jen do párádního kostýmu. A nevzala si žádný spodní prádlo, a jak si na něj potrpěla. Dej na mý slova, Edie,‘ řekla Lily, ‚ta vůbec nikam neodešla. Náš pán ji oddělal.‘

To mě teda vyrazilo dech. Posadila jsem se v posteli a zeptala se jí, o čem to pro živýho boha vlastně mluví.

‚Je to zrovna tak jako ten případ, co byl minulej tejden ve Zprávách ze světa,‘ řekla Lily. ‚Pán přišel na to, že mu zahejbá, a tak ji oddělal a odtah do sklepa a zakopal ji pod podlahu. Tys to nemohla slyšet, protože je to pod podlahou haly. Takhle to udělal a pak sám zabalil ten kufr, aby to vypadalo, že mu utekla. Jenže ona je tam — pod podlahou ve sklepě. *Ta živá z domu nikdy neodešla.*‘ Tak jsem jí řekla, co si o tom myslím, že povídá takovýhle strašný věci. Ale přiznávám se, že příští ráno jsem vyklouzla do sklepa. Ale tam to bylo všecko jako jindy a úplně netknutý a ani stopa po nějakým kopání — a tak jsem to šla povědět Lily, že dělá ze sebe blázna. Jenže ta trvala na svém, že jí náš pán oddělal. ‚Vzpomeň si,‘ řekla mi, ‚jak se ho šíleně bála. Sama jsem slyšela, jak to říkala.‘ ‚A v tom se právě mejlíš,‘ zarazila jsem ji, ‚protože vůbec nešlo o našeho pána. Hned potom, jak jsi mi to řekla, jsem se podívala z okna a uviděla našeho pána, jak jde dolů z kopce s golfovejma holema, takže to nemoh být on, s kým naše paní mluvila v salóně. Byl to někdo jiný.‘

Ta slova jako by v tom útulném prostém obývacím pokoji prolévala ozvěnou.

Giles tiše vydechl: *„Byl to někdo jiný...“*

## • **KAPITOLA 15**

### • **ADRESA**

Royal Clarence byl nejstarší hotel ve městě. Pyšnil se vzosným obloukovým průčelím a starosvětskou atmosférou. Dosud poskytoval pohostinství onomu typu rodin, které přijížděly k moři na měsíc.

Slečna Narracottová, trůnící za recepčním pultem, byla sedmačtyřicetiletá dáma s mohutným poprsím a staromódním účesem.

Roztála před Gilesem, když si ho svým pronikavým zrakem zhodnotila jako jednoho „z těch našich milých lidí.“ A Giles, který uměl uplatnit pohotový jazyk a přesvědčivé jednání, rozvinul velmi hodnověrný příběh. Sázel se se svou ženou, jestli její kmotra byla ubytovaná před osmnácti roky v hotelu Royal Clarence. Jeho choť prohlašovala, že tenhle spor nikdy nevyřeší, protože staré záznamy už jsou dávno vyhozené, on ale řekl ‚Nesmysl‘. Podnik jako Royal Clarence si své záznamy jistě uchovává až sto let nazpátek.

„Ne tak docela, pane Reede.. Ale uchováváme si všechny naše staré Knihy hostů, jak je raději nazýváme. Jsou v nich moc pozoruhodná jména. Tak tu třeba jednou pobýval král, když byl ještě princem Waleským, a princezna Aldernar z Holstein-Rotzu sem přijížděla každou zimu se svou dvorní dámou. A taky jsme tu měli pár velice slavných romanopisců a pana Doverého, toho portrétistu.“

Giles projevoval vhodným způsobem zájem a obdiv a zanedlouho byl onen posvátný svazek s příslušným rokem přinesen a předváděn.

Giles se nejprve zaměřil na ta všelijaká proslulá jména, na která byl upozorněn, a potom listoval stránkami až k měsíci srpnu.

Ovšemže tu objevil hledaný záznam.

Major Erskine s chotí, Anstell Manor, Daith, Northumberland, 27. červenec — 17. srpen.

„Mohu si to opsat?“

„Samozřejmě, pane Reede. Tady je papír a inkoust Ach — pero máte svoje. Promiňte, musím teď do přední kanceláře.“

Zanechala ho nad rozevřenou knihou a Giles se pustil do práce.

Po návratu do domu Na úbočí zastal Gwendu v zahradě nad záhonem bylinek.

Napřímila se a vrhla na něj tázavý pohled.

„Pochodil jsi dobře?“

„Ano, myslím že to musí být tohle.“

Gwenda začala tiše číst „Anstell Manor, Daith, Northumberland. Ano, Edith Pagettová mluvila o Northumberlandu. To jsem zvědavá, jestli tam Erskinovi ještě bydlí.“

„Musíme tam zajet a zjistit to.“

„Ano — ano, bude lepší tam rovnou zajet — kdy?“

„Co nejdřív. Zítra? Zajedeme tam vozem. Aspoň uvidíš ještě kus Anglie.“

„A co když už zemřeli — nebo odjeli a bydlí tam někdo jiný?“

Giles pokrčil rameny.

„Tak se vrátíme a budeme pokračovat po dalších stopách. Mimo chodem, napsal jsem Kennedymu a požádal ho, jestli by mi mohl poslat ty dopisy, co mu napsala Helena, když odešla, jestli je ještě má — a nějakou ukázkou jejího rukopisu.“

„Já bych ráda navázala kontakt s tou druhou služebnou — s Lily — s tou, co uvázala mašli Mackovi —“ řekla Gwenda.

„Je to legrační, Gwendo, že sis na to tak najednou vzpomněla.“

„Vid', že ano? A taky si pamatuju na Macka. Byl černý s bílými skvrnami a měl tři krásná koťata.“

„Cože? Macek?“

„No — říkali jsme mu Macek — ale pak se ukázalo, že je to vlastně Macička. Víš, jak to s kočkami chodí. Ale co ta Lily — zajímalo by mě, co se s ní stalo. Edith Pagettová o ní vůbec nic neví. Nikdy se tu už nezastavila — a potom, co opustila dům U svaté Kateřiny, nastoupila do místa v Torquay. Jednou nebo dvakrát napsala, ale to je všechno. Edith říkala, že se doslechla o její svatbě, ale neví, koho si vzala. Kdybychom ji dokázali vypátrat, mohli bychom se dozvědět o moc víc.“

„A taky od Léonie, té dívky ze Švýcarska.“

„Možná — jenže to byla cizinka, ta nemohla tolik pochytit z toho, co se tu odehrálo. Víš, já se na ni vůbec nepamatuju. Ne, myslím, že by hlavně Lily mohla být užitečná. Lily byla všímavá... Gilesi, dejme si ještě jeden inzerát — kvůli ní. Jmenovala se Lily Abbottová.“

„Dobrá,“ souhlasil Giles. „Můžeme to zkusit. A zítra určitě vyrazíme na sever a uvidíme, co zjistíme o Erskinových.“

## • KAPITOLA 16

### • MAMINČIN SYNÁČEK

„Sedni, Henry,“ zvolala paní Faneová na astmatického křepeláka, jehož vodnaté oči. lačně žhnuly. „Ještě jeden vdoleček, slečno Marplová, dokud jsou teplé?“

„Děkuji. Jsou opravdu báječné. Máte znamenitou kuchařku.“

„Louisa opravdu není špatná. Ale zapomnětlivá jako všechny. A žádná rozmanitost v moučnících. Povězte mi, jak se teď daří Dorothy Yardové s tím jejím ischiasem? Velice tím trpěla. Myslím, že to byly hlavně nervy.“

Slečna Marplová si pospíšila dodat podrobnosti o ochoření jejich společné známé. Říkala si, jaké je to štěstí, že mezi tolika svými známými a příbuznými roztroušenými po Anglii dokázala najít jednu ženu, která znala paní Faneovou a napsala jí vysvětlující dopis, že slečna Marplová je právě v Dillmouthu, a zda by drahá Eleanor byla tak laskavá a pozvala ji při nějaké příležitosti na návštěvu.

Eleanor Faneová byla vysoká žena suverénního vzezření s ocelově šedýma očima, s kadeřavými šedými vlasy a dětsky růžovou a bílou pletí, která překrývala skutečnost, že na ní není ani špetka dětské měkkosti.

Rozprávěly o chorobách či domnělých ochořeních Dorothy a přešly na zdravotní stav slečny Marplové, ovzduší v Dillmouthu a všeobecně špatnou kondici většiny mladé generace.

„Nikdo je nevedl ke kázni a skromnosti, když byli malí,“ zhodnotila to paní Faneová. „V našem dětském pokoji se nic takového netrpělo.“

„Vy máte víc dětí?“ zeptala se slečna Marplová.

„Mám tři syny. Nejstarší Gerald je v Singapuru, v Bance Dálného východu, Robert je v armádě.“ Paní Faneová popotáhla. „Vzal si římskou katoličku,“ řekla významně. „Víte, co to znamená! Všechny děti vychováváné jako katolíci. Co by tomu Robertův otec řekl, to nevím. Můj manžel byl velice vlažného vyznání. Teď o Robertovi pomalu ani neuslyším. Má teď námitky proti věcem, které jsem mu kladla na srdce pro jeho vlastní dobro. Dbám na to, aby byl člověk

upřímný a říkal přesně to, co si myslí. Jeho manželství je podle mého názoru velice nešťastné. On třeba *předstírá*, že je šťastný, chudák chlapec — ale cítím, že to tam není zrovna moc v pořádku.“

„Váš nejmladší syn není myslím ženatý, že?“

Paní Faneová se rozzářila.

„Ne. Walter žije doma. Je trochu choulostivý — to byl vždycky už od dětství — a já se vždycky velice pečlivě starala o jeho zdraví. Bude tu co nevidět. Ani vám nemohu vypovědět, jak je to pozorný a oddaný syn. Jsem opravdu velice šťastná žena, že mám takového syna.“

„A on nikdy nepomýšlel na ženění?“ vyzvídala slečna Marplová.

„Walter říká, že se nechce otravovat s nějakou moderní mladou ženskou. Takovéhle typy se mu nelíbí. My dva máme tolik společného, že Walter bohužel ani nechodí do společnosti tak často, jak by měl. Večer mi předčítá Thackerayho a obyčejně si zahrajeme piket. Walter je pravý domácí pecivál.“

„Jak je to milé,“ poznamenala slečna Marplová. „Pracoval vždycky v advokátní kanceláři? Někdo mi říkal, že prý jste měla syna, který odjel na Ceylon jako plantážník čaje, ale to šlo asi o nějaký omyl.“

Tváří paní Faneové přelétlo lehké zamračení. Vnutila svému hostu ořechový koláč a dala se do vysvětlování:

„To bylo v době, kdy byl ještě velice mladý. Byl to takový mladistvý nápad. Chlapec vždycky touží uvidět svět. V pozadí toho bylo vlastně jedno děvče. Děvčata umí tak poplést hlavu.“

„Ach ovšem. Můj vlastní synovec, jak si vzpomínám —“

Paní Faneová však synovce slečny Marplové ignorovala a horlila dále. Svou výřečností zcela ovládla pole a s potěšením využívala možnost zavzpomínat si ve společnosti té příjemné přítelkyně drahé Dorothy.

„*Nesmírně* nevhodná dívka — tak už to bývá. Ach — nemyslím tím nějakou *herečku* nebo něco podobného. Byla to sestra zdejšího lékaře — nebo spíš skoro jako jeho dcera. Byla opravdu o moc roků mladší — a ten chudák si nevěděl rady, jak ji vychovávat. Mužové jsou tak bezradní, vidíte? Úplně zdivočela, zapletla se s jedním mla-

díkem z naší kanceláře — s obyčejným úředníčkem — taky velice pochybného charakteru. Museli se ho zbavit. Rozšiřoval důvěrné zprávy. Ostatně ta dívka, ta Helena Kennedyová, byla považována za velice hezkou. Já osobně jsem si to nemyslela. Vždycky jsem si říkala, že si přibarvuje vlasy. Jenže Walter, chudáček, se do ní velice zamiloval. Jak říkám, byla to naprosto nevhodná partie, žádné peníze, žádná perspektiva do budoucna, a nebyl to ani typ dívky, jakou byste chtěla mít za snachu. Jenže co může matka dělat? Walter ji požádal o ruku a ona ho odmítla, a pak dostal ten pošetilý nápad, že pojede do Indie a bude pěstovat čaj. Můj manžel říkal: ‚Jen ať si jede,‘ ačkoli to bylo pro něj veliké zklamání. Těšil se, že Walter povede firmu s ním a Walter už udělal všechny právnické zkoušky. Ale nedalo se nic dělat. Tyhle mladé ženské způsobí vždycky úplný zmatek.“

„Ach já vím. To můj synovec —“

Paní Faneová se opět přenesla přes synovce slečny Marplové.

„A tak ten drahý chlapec odjel do Assamu nebo do Bangaloru — po těch letech si to už nepamatuji. Moc mě to trápilo, protože jsem věděla, že jeho zdraví to nevydrží. A nebyl pryč ani rok (vedlo se mu tam moc dobře, Walterovi se všechno daří) — a věřila byste tomu? — tahle nestydatá holka si to rozmyslí a napíše mu, že by si ho přece jen chtěla vzít.“

„Ach bože, bože,“ potrásla hlavou slečna Marplová.

„A spakuje si věci, objedná si lístek na loď — a co myslíte, že udělala potom?“

„Nemám ani potuchy.“ Slečna Marplová se předklonila v napjaté pozornosti.

„Pustí se do milostné avantýry s jedním ženatým mužem, jen si to představte. Cestou na lodi. Ženatý muž, myslím že s třemi dětmi. A na přístavním molu ji čeká Walter a první, co od ní uslyší, je zpráva, že si ho po tom všem nemůže vzít. Co byste řekla, není to nemravnost?“

„Ach — opravdu. Vždyť to mohlo úplně zničit víru vašeho syna v lidský charakter.“

„Mělo mu to otevřít oči, aby ji uviděl v pravém světle. Jenže takovýmhle ženským všechno projde.“

„Copak on snad —,“ slečna Marplová zaváhala,, „copak to snad *nenesl s nelibostí*, že to udělala? Někteřího muže by to nesmírně rozčílilo.“

„Walter se vždycky uměl úžasně ovládat. Ať Je Jak chce rozzlobený nebo otrávený, přes všechno se přenesa a nikdy to na sobě nedá znát.“

Slečna Marplová se na ni zkoumavě zahleděla a váhavě vysunula průzkumné tykadlo.

„Není to snad tím, že jde o skutečně hluboký cit? Člověk někdy nad dětmi úplně užasne. U některého potomka najednou propukne takový výbuch, ačkoli se zdálo, že vůbec o nikoho nedbá. Senzitivní povaha se třeba může projevit až tehdy, když ji něco dožene až na samý pokraj trpělivosti.“

„Ach — to je velice zvláštní, že to říkáte, slečno Marplová. Já se na to tak dobře pamatuji. Gerald a Robert byli oba tak horkokrevní a vždycky ochotni se pustit do rvačky, což je u zdravých chlapců docela přirozená věc —“

„Ovšem, docela přirozená.“

„Ale drahý Walter byl vždycky takový tichý a trpělivý. Až mu jednou Robert sebral jeho model letadla — sám si ho postavil a lopotil se s tím moc dní — tak byl trpělivý a zručný — a Robert, který byl velice bystrý chlapec, ale neobratný, mu ho rozbil. A když jsem přišla do jejich pracovny, Robert ležel na zemi a Walter do něj mlátil pohrabáčem. Doslova ho srazil k zemi ,— a já ho musela od Roberta odtrhnout. A on stále opakoval: ‚To udělal schválně — udělal to schválně. Já ho zabiju.‘ Jen si to představte! Byla jsem z toho úplně vydešená. Chlapci všechno tak intenzívně prožívají, že?“

„Ano, máte pravdu,“ přisvědčila slečna Marplová a oči měla zamyšlené.

Obrátila řeč na původní téma:

„Takže zasnoubení bylo konečně zrušeno. Co se stalo s tím děvčetem?“

„Vrátila se domů. Na cestě zpátky měla další avantýru a tentokrát si toho muže vzala. Byl to vdovec s dítětem. Člověk, který právě ztratil ženu, je vždycky snadný úlovek — takový bezradný ubožák. Vzala si ho a usadili se tady v jednom domě na druhém konci města

— U svaté Kateřiny — hned blízko nemocnice. Ovšemže to nemělo dlouhé trvání — za rok ho opustila. Utekla s nějakým jiným.“

„Bože, bože,“ zavrtěla hlavou slečna Marplová. „Jak šťastně z toho unikl váš syn.“

„Tohle mu vždycky říkám.“

„A on zanechal pěstování čaje, protože to zdravotně nesnášel?“

Brvy paní Faneové se lehce svařily. „Život tam neměl moc příjemný,“ řekla. „Vrátil se domů za půl roku po tom, děvčeti.“

„To musela být dost trapná situace,“ odvážila se říct slečna Marplová, „jestli ta mladá žena tu opravdu žila. Ve stejném městě —“

„Walter byl báječný,“ odvětila jeho matka. „Choval se, jako by se bylo vůbec nic nestalo. Já bych si byla myslela (a taky jsem to tak tenkrát řekla), že by bylo záhodno se všemi styky naprosto skoncovat — po tom všem by vzájemná setkání byla trapná pro obě strany. Jenže Walter trval na tom, že se bude ze své strany chovat přátelsky. Chodil do jejich domu na návštěvy a hrál si s tím děckem. — Mimochodem je to dost kuriózní, že se sem ta holčička vrátila. Je už dospělá a má manžela. Přišla onehdy do Walterovy kanceláře sepsat poslední vůli. Reedová, tak se teď jmenuje, Reedová.“

„Manželé Reedovi? Ale ty já znám. Takový milý, prostý mladý párek. To je zvláštní — ona je opravdu to dítě —“

„Děcko první manželky. První manželka zemřela v Indii. Chudák major — zapoměla jsem, jak se jmenoval — Hallway — tak nějak — úplně ho to zdrtilo, když ho ta poběhlice opustila. Proč ty nejhorší ženské musí vždycky přitahovat ty nejlepší muže, to člověk těžko pochopí.“

„A co ten mladík, co se s ní původně zapletl? Říkala jste myslím, že to byl úředník z kanceláře vašeho syna. Co se s ním stalo?“

„Ten se o sebe uměl dobře postarat. Pořádá tady autokarové zájezdy. Autokary Narcis. Afflickovy autokary Narcis. Natřené na světle žluto. Svět je teď tak vulgární.“

„Afflick?“ zeptala se slečna Marplová. „Jackie Afflick. Takový ohavný vlezlý chlap. Vždycky odhodlaný se prosadit, to si můžu domyslet. Proto se asi chytil napřed Heleny Kennedyové. Lékařova dcera a tak dále — myslel si, že mu to dopomůže k lepší společenské pozici.“

„A ta Helena se potom už do Dillmouthu nikdy nevrátila?“

„Ne. A dobře, že je pryč. Možná že se teď už úplně svezla na šikmou plochu. Doktora Kennedyho je mi líto. Není to Jeho vina. Druhá manželka jeho otce byla taková přelétavá potvůrka, o moc roků mladší než on. Helena po ní asi podědila tu divokou krev. Vždycky jsem si říkala...“ Paní Faneová se zarazila.

„A, už je tu Walter.“ Sluch matky rozpoznal určité dobře známé zvuky v hale. Dveře se otevřely a Walter vešel.

„To je slečna Marplová, synku. Zazvoň na zvonek, synku, dáme si trochu čerstvého čaje.“

„Nedělej si starosti, máti. Já už šálek vypil.“

„Samozřejmě že si vypijeme čerstvý čaj — a sníme vdolečky. Beatrice,“ obrátila se na panskou, která se objevila, aby odnesla čajovou konvici. „Prosím, madam.“

Se zdrženlivým, sympatickým úsměvem Walter Fane řekl: „Obávám se, že mě máti moc rozmazluje.“

Slečna Marplová ho studovala, zatímco zdvořile přitakávala.

Člověk jemného, klidného vzezření, trochu sebezpodceňujícího a zakříknutého jednání — bezbarvý. Velice nevýrazná osobnost. Typ oddaného mladíka, jehož ženy ignorují a berou si jediné tehdy, když muž, kterého milují, neopětuje jejich city. Walter, co je vždy po ruce. Ubožák Walter, maminčin miláček... Malý Walter Fane, který napadl svého staršího bratra pohrabáčem a pokoušel se ho zabít...

Slečna Marplová uvažovala.

## • **KAPITOLA 17**

## • **RICHARD ERSKINE**

I

Anstell Manor měl ponuré vzezření. Byl to bílý dům postavený na pozadí ponurých pahorků. Přístupová cesta se vinula hustým křovím.

Giles se obrátil na Gwendu: „Proč jsme sem přijeli? Co jim řekneme?“

„Vždyť jsme si to už promysleli.“

„Ano — až potud to všechno klapě. Máme štěstí, že švagr jedné tetičky od sestry neteře slečny Marplové, nebo kdo to vlastně je, žije tady poblíž... Jenže ten krok od společenské návštěvy k vyptávání na někdejší milostné aféry hostitele je moc veliký.“

„A je to už tak dávno. Možná — možná že se na Helenu už ani nepamatuje.“

„Možná že ne. A možná že ani nikdy žádná milostná aféra nebyla.“

„Gilesi, neděláme ze sebe nemožné bláznů?“

„Nevím... Někdy mi to tak připadá. Nechápu, proč se tím vším vlastně zabýváme. Co na tom teď záleží?“

„Po tak dlouhé době... Už vím... Slečna Marplová i doktor Kennedy říkali ‚Nechte to na pokoji.‘ Proč to neuděláme, Gilesi? Co nás nutí v tom pokračovat? Je to snad *ona*?“

„Ona?“

„Helena. Je to snad kvůli ní, že se na to pamatuju? Jsou moje vzpomínky z dětství snad tím jediným článkem, který ji spojuje se životem — s pravdou? Je to Helena, která mě využívá — a taky tebe — aby pravda vyšla najevo?“

„Myslíš proto, že zemřela násilnou smrtí?“

„Ano. Říká se — v knihách stojí — že někdy takoví lidé nenacházejí klid...“

„Tak mám dojem, Gwendo, že začínáš fantazírovat.“

„Možná ano. Ostatně — můžeme si vybrat. Tohle je přece jenom společenská návštěva. Nemusíme z toho dělat nic jiného — pokud nebudeme chtít — „

Giles zavrtěl hlavou.

„Budeme pokračovat. Nedá se nic dělat.“

„Ano — máš pravdu. Ale přesto, Gilesi, myslím, že mám tak trochu strach —“

## II

„Tak vy hledáte dům?“ zeptal se major Erskine.

Nabídl Gwendě mísu sendvičů. Gwenda si jeden vzala a přitom se na Erskina zadívala. Byl nevelké postavy, měřil přibližně pět stop,

měl šedivé vlasy a unavené zamyšlené oči. Mluvil tichým, příjemným hlasem, s lehkým protahováním slov. Gwenda usoudila, že na něm není nic zvláštního, že je však rozhodně přitažlivý... Nebyl tak pohledný jako Walter Fane, ale zatímco většina žen Fanea přešla, aniž mu věnovala další pozornost, Erskina jen tak nepominula. Fane byl nevýrazný, z Erskina i přes jeho klidné chování vyzařovala silná osobnost. Hovořil o obyčejných věcech obyčejným způsobem, a přece v něm bylo cosi, co ženy umějí rychle rozpoznat a nač reagují čistě ženským způsobem. Gwenda si téměř podvědomě uhladila sukni, poopravila kadeř na spánku, přejela rty růží. Před devatenácti lety by se do tohoto muže Helena Kennedyová zamilovala, o tom byla Gwenda naprosto přesvědčená.

Když vzhledla, zachytila na sobě upřené oči hostitelky a mimoděk se začervenala. Paní Erskinová hovořila s Gilesem, ale pozorovala Gwendu a její pohled byl hodnotící a zároveň i podezřívavý. Janet Erskinová byla vysoká, mluvila hlubokým, téměř mužským hlasem. Svou atletickou postavu si oděla do dobře padnoucích tvídových šatů s velkými kapsami. Vypadala starší než její manžel, Gwenda však odhadovala, že tomu tak možná není. Rysy její tváře působily jakoby pohublým dojmem. Nešťastná, citově vyprahlá žena, napadlo Gwendu.

Sázím se, že s ní má peklo, řekla si v duchu.

Nahlas pokračovala v rozhovoru.

„Shánět dům je strašně deprimující,“ prohlásila. „Popisy agentů s realitami jsou vždycky tak nadšené — když pak ale na to místo přijedete, je to úplně k nepopsání.“

„Zamýšlíte se tady v okolí usadit?“

„No — tady je jedna z oblastí, o které jsme uvažovali. Vlastně proto, že je to poblíž Hadriánovy zdi. Gilese Hadriánova zeď vždycky fascinovala. Víte — vám se to asi bude zdát dost podivné —, ale nám je to jinak skoro jedno, o jakou část Anglie jde. Můj domov byl na Novém Zélandě, a tak tady nemám žádná pouta. A Gilese si o prázdninách braly tetičky na různá místa, takže ani jeho to nikam zvlášť netáhne. Jde nám jediné o to, abychom nebyli moc blízko Londýna. Chceme žít na pravém venkově.“

Erskine se usmál.

„Tady v okolí ten pravý venkov určitě najdete. Je to tu úplně odloučené od světa. Sousedů tu máme málo a jsou daleko.“

Gwendu napadlo, že v tom příjemném hlase zachytila jakýsi pochmurný podtón. Náhle se jí rozevřel pohled na život o samotě — na krátké zimní temné dny s větrem hučícím v komínech — na stažené záclony — na uzavřenost — uzavřenost s touto ženou s vyprahlýma, nešťastnýma očima — a na sousedy, kterých je málo a jsou daleko.

Potom tato vidina vybledla. Bylo opět léto, zasklené dveře na zahradu byly otevřené, růže voněly a dovnitř pronikaly letní zvuky.

Gwenda se zeptala: „Tenhle dům je starý, vidíte?“

Erskine přikývl.

„Z doby královny Anně. Moji předkové tu žili skoro tři sta let.“

„Je to krásný dům. Jste na něj jistě pyšný.“

„Ted je už trochu omšelý. Daně nám ztěžují pořádnou údržbu. Ale když teď děti vyrazily do světa, ta nejtěžší zátěž už pominula.“

„Kolik máte dětí?“

„Dva chlapce. Jeden je v armádě, druhý se právě vrátil z Oxfordu. Ted' nastoupí do jednoho nakladatelství.“

Jeho pohled zalétl ke krbové římse a Gwenda ho očima sledovala. Spatřila fotografii dvou chlapců — přibližně osmnáct a devatenáct roků starých, která tam, asi stála už několik let. Ve výrazu majora se zračila pýcha a láska.

„Jsou to hodní chlapci,“ řekl, „přestože to přiznávám já sám.“

„Vypadají ohromně sympaticky,“ řekla Gwenda.

„Ano,“ souhlasil Erskine, „myslím, že to stojí za to — určitě. Myslím obětovat něco pro děti,“ dodal v odpověď na Gwendin táza-vý pohled.

„Já myslím — že si člověk často musí hodně věcí odříct,“ poznamenala Gwenda.

„Někdy velice moc...“

Gwenda opět zachytila jakýsi temný podtón, paní Erskinová však do rozmluvy zasáhla svým hlubokým autoritativním hlasem: „A vy vážně hledáte v těchhle končinách světa dům? Já tady bohužel nevím o ničem vhodném.“

A ani bys mi to nepověděla, i kdybys to věděla, pomyslela si Gwenda s pocitem lehké zlomyslnosti. Tahle pošetilá baba je vážně

žárlivá, řekla si. Žárlí, protože mluvím s jejím mužem a jsem mladá a hezká.

„To záleží na tom, jak na koupi domu spěcháte,“ dodal Erskine.

„Žádný spěch vlastně ani nemáme,“ řekl Giles vesele. „Chceme najisto vědět, že jsme našli něco, co se nám opravdu líbí. V současné době jsme si najali dům v Dillmouthu — na jižním pobřeží.“

Major Erskine se odvrátil od čajového stolku a šel si pro krabičku s cigaretami položenou na stolku u okna.

„V Dillmouthu,“ opakovala si paní Erskinová. Její hlas zněl bezbarvě. Oči přitom, upírala na zátylek svého muže.

„Takové pěkné malé městečko,“ řekl Giles. „Znáte to tam?“

Nastala chvíle ticha, potom paní Erskinová odvětila stejně bezbarvým hlasem: „Strávili jsme tam několik týdnů jednou v létě — před mnoha, mnoha roky. Nelíbilo se nám tam — bylo to tam až moc klidné.“

„Ano,“ přisvědčila Gwenda, „právě tak to tam působí i na nás. Giles a já si říkáme, že nám bude milejší trochu svěžejší ovzduší.“

Erskine se vrátil s cigaretami a nabídl krabičku Gwendě.

„Uvidíte, že tady všude kolem je to skutečně osvěžující,“ řekl. Hlas jako by mu trochu ztvrdl.

Gwenda na něj pohlédla, jak jí zapaloval cigaretu.

„Pamatujete se ještě dobře na Dillmouth?“ zeptala se s nevinnou tváří.

Rty se mu zachvěly jakoby v jakési bolestné křeči, tak si to Gwenda odhadla. Neurčitým tónem odpověděl:

„Ano, docela dobře. Bydleli jsme tam — počkejte — v hotelu Royal George — ne, Royal Clarence.“

„Ach ano, to je ten krásný staromódní. Náš dům je docela blízko. Jmenuje se Na úbočí, ale říkalo se mu U svaté — svaté Marie, vid', Gilesi?“

„U svaté Kateřiny,“ opravil ji Giles.

Tentokrát o původu reakce nemohlo být pochyb. Erskine se rychle odvrátil, šálek paní Erskinové zadrnčel na talířku.

„Patrně byste si ráda prohlédla zahradu,“ řekla.

„Ale ovšem, prosím.“

Vyšli ven zasklenými dveřmi. Byla to dobře udržovaná a bohatě osázená zahrada s dlouhými travnatými plochami a dlaždicovými pěšinami. Péče o ni asi leží hlavně na majorovi, pomyslela si Gwenda. Jak jí začal povídat o růžích a zahradních rostlinkách, jeho tmavá smutná tvář se rozjasnila. Zahradničení prováděl zřejmě s nadšením.

Když se konečně rozloučili a odjížděli autem, Giles se zdráhavě optal: „Tak co — upustilas ho tam?“

Gwenda přikývla.

„U druhého trsu delphinia.“ Podívala se na svůj prst a roztržitě zatočila manželským prstenem.

„A co když ho už nikdy nenajdeš?“

„To není můj pravý zasnubní prsten. S tím bych něco takového jen tak neriskovala.“

„To rád slyším.“

„K tomu prstenu mám moc, moc sentimentální vztah. Pamatuješ se, cos mi řekl, když jsi mi ho navlékl na prst? Zelený smaragd, protože prý jsem zelenooká svůdná kočička.“

„Tak si myslím,“ zauvažoval Giles věcně, „že ta naše osobitá forma něžnosti by se asi zdála generaci slečny Marplové podivná.“

„Zajímalo by mě, co ta naše milá bábuška teď dělá. Vyhřívá se asi na sluníčku před domem.“

„Ta někde po něčem pátrá — jak ji znám. Tuhle zašťourá, támhle zaslídí nebo nadhodí nějakou tu otázku. Doufám, že to tyhle dny nepřehání.“

„To je docela přirozené — myslím pro starou dámu. Není to tak nápadné, jako když se vyptáváme my.“

Gilesova tvář zvažněla.

„Proto se mi to nelíbí, když —“ Zarazil se. „Vadí mi, že to musíš dělat ty. Nesnáším pocit, že já budu zahálet, zatímco tebe pošlu, abys provedla tu špinavou práci.“

Gwenda mu přejela prstem po ustarané tváři.

„Já vím, miláčku, já vím. Ale musíš připustit, že je to rafinovaně vymyšlené. Je to sice impertinentní zpovídat muže z jeho někdejších lásek — ale je to druh impertinence, která projde jedině ženě — když je chytrá. A já chci být chytrá.“

„Já vím. Jenom jestli Erskine je ten pravý, koho hledáme —“

Gwenda zamyšleně řekla: „Mám dojem, že není.“

„Tak ty si myslíš, že jsme na špatné stopě?“

„Ne tak docela. Zdá se mi, že byl opravdu zamilovaný do Heleny. Jenže on je tak milý člověk, Gilesi, strašně milý. To vůbec není ten typ, co někoho dokáže uškrtit.“

„Ty, Gwendo, ale nemáš zrovna moc zkušeností se škrtiči, nebo snad ano?“

„To ne. Jenže mám ženský instinkt.“

„Myslím, že takhle to často říkají škrtičovy oběti. Ne, Gwendo, žerty stranou, buď opatrná, ano?“

„Samozřejmě. Je mi toho chudáka tak líto — mít za ženu takovou dračici. Má s ní určitě strašný život.“

„Ona je divná... Tak nějak člověku nahání strach.“

„Ano, má děsivě zlý pohled. Všiml sis, jak mě celou dobu pozorovala?“

„Doufejme, že nám ten náš plán vyjde.“

### III

Plán byl realizován příští dopoledne.

Giles s pocitem — jak předtím sám přiznal — slídivého detektiva v rozvodové při zaujal svou pozici na výhodném místě, odkud viděl na přední bránu Anstellského panství. Okolo půl jedenácté informoval Gwendu, že se všechno daří. Paní Erskinová odjela v malém austinu, zřejmě na nákup do města vzdáleného tři míle. Vzduch byl čistý.

Gwenda zajela sama vozem k přední bráně a zazvonila. Ptala se po paní Erskinové a uslyšela, že je pryč. Nato se ptala po majoru Erskinovi. Major Erskine je prý v zahradě. Vztyčil se od zahradnických úkonů prováděných na jednom z květinových záhonů, když Gwenda přicházela.

„Promiňte, že vás ruším,“ řekla Gwenda, „ale myslím, že jsem tu někde včera ztratila prsten. Víím, že jsem ho měla, ještě když jsme odcházeli od čaje. Je mi dost volný, ale hrozně nerada bych ho ztratila, protože je to můj zasnubní prsten.“

Pátrání brzy započalo. Gwenda se rozešla po směru svých kroků předchozího dne, pokoušela se rozpomenout, kde stála a kterých kvě-

tin se dotýkala. Hned na to se prsten objevil u trsu delphinia. Gwenda se rozzářila úlevou.

„A teď vám mohu nabídnout něco k pití, paní Reedová? Pivo? Sklenku sherry? Nebo byste si raději dala kávu nebo něco podobného?“

„Nechci vůbec nic — opravdu ne. Jenom cigaretu, díky.“

Usedla na lavičku a Erskine se posadil vedle ni.

Chvilí mlčky kouřili. Gwendě se rychle rozbušilo srdce. Neměla však na vybranou, musela nabrat odvahu a začít.

„Ráda bych' se vás na něco zeptala,“ spustila. „Budete si asi myslet, že je to ode mne drzost. Ale strašně moc bych se chtěla dozvědět jednu věc — a vy jste patrně jediný člověk, který mi to může říct. Myslím, že jste byl kdysi zamilovaný do méjí nevlastní matky.“

Obrátil k ní vylekanou tvář.

„Do vaší nevlastní matky?“

„Ano. Helena Kennedyová se stala později Helenou Hallidayovou.“

„Ach tak.“ Muž vedle ní seděl zcela tiše. Nevidoucíma očima hleděl na sluncem ozářený trávník. Cigaretu mu mezi prsty doutnala. Pod jeho klidným mlčením Gwenda vycítila vnitřní napětí a rozrušení, jak se dotkl její ruky.

Jako by odpovídal na otázku, kterou položil sám sobě, poznamenal: „Byly to zřejmě dopisy.“

Gwenda neodpověděla.

„Nikdy jsem jí moc nepsal — snad jen dvakrát třikrát. Říkala, že je zničila — ale ženy nikdy dopisy neničí, že? A tak se vám dostaly do rukou. A teď to chcete vědět.“

„Chci vědět něco víc o ní. Já — já ji měla moc ráda, ačkoliv jsem tenkrát byla malé děcko — když odešla.“

„Ona odešla?“

„Copak jste to nevěděl?“

Jeho oči, upřímné a překvapené, se setkaly s Gwendinými.

„Nemám od ní žádné zprávy od toho léta v Dillmouthu.“

„Takže vy nevíte, kde teď je?“

„Jak bych to věděl? Je to už tolik let — tolik. Všechno skončilo a odplynulo. Všechno je zapomenuto.“

„Zapomenuto?“

Zatrpkle se pousmál.

„Ne, zapomenuto snad ne... Jste velice bystrá, paní Reedová. Ale povězte mi o ní. Není — není mrtvá, že ne?“

Náhle se zvedl chladný závan, zchladil jim šíje a opět odvanul.

„Nevím, jestli je mrtvá nebo ne,“ odpověděla Gwenda. „Nevím o ní vůbec nic. Myslela jsem, že snad vy byste mohl něco vědět?“

Pokračovala, když Erskine zavrtěl hlavou. „Víte, ona odešla z Dillmouthu tenkrát v létě. Jednoho večera docela nečekaně. Nikomu nic neřekla. A nikdy se už nevrátila.“

„A vy jste si myslela, že bych od ní mohl mít nějakou zprávu?“

„Ano.“

Zavrtěl hlavou.

„Ne, nikdy ani slovo. Ale její bratr, ten lékař — co bydlí v Dillmouthu — ten to musí vědět. Nebo snad taky zemřel?“

„Ne, je naživu, ale taky nic neví. Víte, všichni si mysleli, že odešla — s někým.“

Natočil hlavu, aby se na ni podíval. Hlubokýma žalostivýma očima.

„Lidé si mysleli, že odešla se *mnou*?“

„No — byla to jedna z možností.“

„Opravdu? To si nemyslím. Tak tomu nikdy nebylo. Nebo jsme byli blázni, svědomití blázni, kteří propásli svou šanci na štěstí?“

Gwenda mlčela. Erskine opět obrátil hlavu a podíval se na ni.

„Nejlepší bude, když vám to všechno povím. Ale ve skutečnosti toho není moc k vyprávění. Nerad bych, abyste Heleně křivdila. Setkali jsme se na lodi cestou do Indie. Jedno z mých dětí předtím onemocnělo, a tak moje žena měla jet za mnou až příští lodí. Helena se vypravila na cestu, aby se provdala za nějakého plantážníka kdesi v pralese. Nemilovala ho. Byl to jen dlouholetý přítel, milý a laskavý, a ona chtěla uniknout z domova, kde se necítila šťastná. Zamilovali jsme se do sebe.“

Odmělčil se.

„Takhle se to často neomaleně prohlašuje. Jenže tehdy nešlo o žádný obvyklý flirt z lodní paluby, aby bylo docela jasno. Bylo to vážné. Otřásl to námi oběma. Ale nic se s tím nedalo dělat. Nemohl

jsem opustit Janet a děti. Helena se na to dívala stejně jako já. Kdyby bylo šlo jenom o Janet — ale byli tu chlapci. Bylo to všechno beznaděné. Dohodli jsme se na tom, že si řekneme sbohem a pokusíme se zapomenout.“ Zasmál se, krátce a nevesele.

„Zapomenout? Nikdy jsem nezapomněl — ani na chvíli. Život se proměnil v opravdové peklo. Nemohl jsem přestat myslet na Helenu...

Ona se neprovdala za toho chlapíka, co se za ním vypravila. Na poslední chvíli zjistila, že by to prostě nezvládla. Rozjela se zpátky do Anglie a na cestě domů potkala toho druhého muže — myslím vašeho otce. Napsala mi za par měsíců, co udělala. Sdělila mi, jak byl velice nešťastný kvůli smrti své ženy, a zůstalo mu dítě. Myslela si, že by ho dokázala udělat šťastným — a že to bude to nejlepší, co může udělat. Napsala mi z Dillmouthu. Za osm měsíců nato mi zemřel otec a já to tu zdědil. Vzdal jsem se místa v armádě a vrátil se do Anglie. Potřebovali jsme pár týdnů dovolené před nastěhováním do tohoto domu. Moje žena navrhla Dillmouth, nějaká její přítelkyně se o něm zmínila jako o pěkném klidném místě. Samozřejmě nevěděla o Heleně. Umíte si představit, jak mě to lákalo zase ji spatřit. Uvidět, co je zač ten člověk, za kterého se provdala.“

Nastalá krátká chvíle ticha, potom Erskine pokračoval:

„Zajeli jsme tam a ubytovali se v hotelu Royal Clarence. Byla to chyba. Vidět opět Helenu znamenalo peklo. Vypadala dost šťastně... ale jak tomu bylo doopravdy — nevím. Vyhýbala se chvílím, kdybychom spolu byli sami... Nevím, jestli o mě ještě stála nebo ne... Snad už se přes to přenesla. Moje žena myslím něco tušila... Ona — ona je velice žárlivá — vždycky taková byla...“ Potom zprudka dodal: „A to je všechno, co vám mohu říct. Odjeli jsme z Dillmouthu —“

„Sedmnáctého srpna,“ doplnila Gwenda. „Sedmnáctého srpna? Možná, přesně si to už nepamatuji.“

„Bylo to v sobotu,“ připomínala Gwenda.

„Ano, máte pravdu. Vzpomínám si, že Janet říkala, že to asi bude na cestu na sever dost rušný den — ale myslím, že ani nebyl...“

„Prosím vás, snažte si vzpomenout, majore, kdy Jste viděl mou nevlastní matku naposledy — kdy jste viděl Helenu?“

Tiše, unaveně se pousmál.

„To se ani nemusím moc namáhat. Viděl jsem ji večer předtím, než jsme odjeli. Na pláži. Zatoulal jsem se tam po večeri — a ona tam byla. Nikoho jsme neviděli poblíž. Šel jsem pak s ní k jejich domu. Procházeli jsme zahradou —“

„V kolik hodin?“

„To už nevím... Asi v devět“

„A řekli jste si sbohem?“

„A řekli jsme si sbohem.“ Opět se pousmál. „Ach — nebylo to takové rozloučení, jak si představujete. Bylo krátké a prudké. Helena řekla: ‚Prosím vás, teď už odejděte. Rychle. Nerada bych —‘ Tu se zarazila — a já — já prostě odešel“

„Zpátky do hotelu?“

„Ano — ano, ale oklikou. Napřed jsem se vydal na dlouhou procházku — ven z města.“

Gwenda řekla: „S daty je potíž — po tolika letech. Ale myslím, že to bylo ten večer, co také ona odešla — a už se nevrátila.“

„Ach tak. A když jsem se ženou den na to odjel, lidé začali klevetit a prohlašovat, že odešla se mnou. Lidé mají moc roztomilé nápady.“

„Mimochodem,“ přerušila ho Gwenda, „ona s vámi neodešla?“

„Proboha ne, o něčem takovém nepadlo nikdy ani slovo.“

„Tak proč si myslíte, že odešla?“ zeptala se Gwenda.

Erschine se zamračil. Jeho chování se změnilo, začal projevovat zájem.

„Ach tak,“ řekl. „To je trochu divné. Ona nenechala žádné — vysvětlení?“

Gwenda se zamyslela. Potom vyslovila svou vlastní domněnku:

„Já nevěřím, že by nenechala vůbec žádnou zprávu. Co myslíte, neodešla s někým jiným?“

„Ne, ovšemže ne.“

„Zdá se, že jste si tím nějak moc jistý.“

„Samozřejmě.“

„Tak proč tedy odešla?“

„Jestli odešla — tak náhle — takovým způsobem — vidím pro to jen jeden možný důvod. Prchala *přede mnou*.“

„Před vámi?“

„Ano. Asi se bála, že se budu pokoušet, abych ji viděl — že ji budu trápit. Musela vidět, že ji pořád — nesmírně miluji. Ano, to musel být ten důvod.“

„To ale nevysvětluje, proč se už nikdy nevrátila zpátky,“ řekla Gwenda. „Povězte mi, říkala vám vůbec někdy něco o mém otci? Že má o něj starost? Nebo — nebo že se ho bojí? Něco podobného?“

„Ze se ho bojí? Proč? Aha, myslela jste si, že na ni asi žárlil. Byl žárlivý?“

„Nevím. Zemřel, když jsem byla ještě dítě.“

„Ach tak. Ne — vždycky se zdál být normální a příjemný. Měl Helenu rád, byl na ni pyšný — nic víc mě nenapadá. Ne, to spíš já jsem žárlil *na něj*.“

„Zdalo se vám, že jsou spolu v rámci možností šťastní?“

„Ano. Byl jsem rád — a přitom mě to zároveň i zraňovalo, když jsem to viděl... Ne, Helena se mnou o něm nikdy nemluvila. Jak vám říkám, sotva kdy jsme spolu byli o samotě, nikdy mezi námi nedošlo k nějakým důvěrnostem. Ale teď, když jste se o tom zmínila, přece jen si vzpomínám, že Helena měla starosti...“

„Starosti?“

„Ano. Myslel jsem, že je to kvůli mé ženě —“ Zarazil se. „Ale mělo to hlubší důvod.“

Ostře se zadíval na Gwendu.

„Bála se svého manžela? Byl žárlivý na jiné muže?“

„Zdá se, že vy sám tomu nevěříte.“

„Žárlivost je velice podivná vlastnost. Může se někdy skrývat tak, že ji ani netušíte.“ Krátce se zachvěl. „Může nahánět strach — veliký strach...“

„Chtěla bych vědět ještě něco —“ Gwenda se odmlčela.

Na příjezdové cestě zabrzdilo auto. Major Erskine řekl:

„Ach — moje žena se vrátila z nákupů.“

Naráz se z něj stal jiný člověk. Tón hlasu zněl lehce, ale formálně, tvář se stala bezvýraznou. Lehké chvění prozrazovalo, že je nervózní.

Paní Erskinová přikráčela kolem rohu domu.

Manžel jí vyšel naproti.

„Paní Reedová tu ztratila včera v zahradě prsten,“ vysvětloval.

Paní Erskinová ho stručně přerušila: „Opravdu?“

„Dobrý den,“ pozdravila ji Gwenda. „Opravdu. Naštěstí jsem ho už našla.“

„Tak to máte veliké štěstí.“

„Ano, to mám. Byla bych nešťastná, kdybych ho byla ztratila. No — musím už jít.“

Paní Erskinová mlčela. Major Erskine řekl: „Doprovodím vás k vozu.“

Rozešel se za Gwendou po terase. Tu ostře zazněl hlas jeho ženy:

„Richarde, když tě paní Reedová omluví, máš tu velice naléhavý telefonický hovor.“

Gwenda spěšně řekla: „Ach — to Je naprosto v pořádku. Prosím, jen se se mnou neobtěžujte.“

Rychle proběhla terasou a zabočila za roh domu k příjezdové cestě.

Tu se zarazila. Paní Erskinová zastavila s vozem tak, že Gwenda zapochybovala, jestli dokáže kolem něj projet. Zaváhala, ale potom se vrátila stejnou cestou na terasu.

Kousek od dveří na terasu se prudce zastavila. K uším jí dolétl hlas paní Erskinové, hluboký a zvučný.

„Já kašlu na to, co říkáš. Tys to narafičil — narafičils to už včera. Domluvil ses s tou ženskou, aby sem zajela, až budu v Daithu. Jsi pořád stejný — jak je poblíž nějaká mladá hezká holka. Já to nesnesu, slyšíš? Já to nesnesu.“ Erskinův hlas ji přerušil — tiše, téměř zoufale: „Někdy si, Janet, opravdu říkám, že nejsi normální.“

„To ne já, ale ty nejsi normální. Ty! Ty nedokážeš nechat ženské na pokoji.“

„Víš dobře, že to není pravda, Janet.“

„Je to pravda! Už dávno předtím — tam, odkud Je tahle děva — v Dillmouthu. Odvážíš se mi tvrdit, žeš nebyl zamilovaný do té blondáté Hallidayovy paničky?“

„Copak nikdy nic nedokážeš pustit z hlavy? Musíš pořád přemítat tyhle věci? Ty se v tom prostě vyžíváš —“

„To máš na svědomí ty! Ty mě zničíš... Já to nevydržím, slyšíš? Nevydržím to! Takhle si plánovat rande. Dělat si ze mě legraci za mými zády. Ty o mě vůbec nestojíš — nikdy jsi nestál. Já se zabiju! Skočím dolů z útesu — Kéž bych byla mrtvá —“

„Janet — Janet — proboha...“.

Hluboký hlas se zlomil. Letním vzduchem se neslo vášnivé vzlykání.

Gwenda se po špičkách odkradla za roh, zpět k příjezdové cestě. Chvilku rozvažovala a potom stiskla zvonek u brány.

„Chtěla bych se zeptat, jestli tu není někdo, kdo by popojel s tím vozem,“ řekla. „Obávám se, že takhle nevyjedu.“

Sluha vešel do domu a v mžiku se za rohem objevil muž, který vyšel ze dvora od stájí. Dotkl se rukou čapky na pozdrav, nastoupil do austina a odjel s ním na dvůr. Gwenda nastoupila do svého vozu a rychle se rozjela k hotelu, kde na ni čekal Giles.

„To je doba, cos byla pryč,“ uvítal ji. „Zjistila něco?“

„Ano. Vím všechno. Je to opravdu dost patetická záležitost. Byl strašně zamilovaný do Heleny.“

A vypověděla mu zážitky toho dopoledne.

„Opravdu si myslím,“ zakončila, „že paní Erskinová je tak trochu blázen. Mluvila docela potřeštěně. Teď chápu, co myslel slovem žárlivost. Musí to být strašné cítit něco takového. Teď najisto víme, že s majorem Erskinem Helena neodešla, a že on vůbec nic neví o její smrti. Byla naživu, když od ní odešel.“

„Ano,“ pravil Giles. „Tak to říká on,“

Gwenda se zatvářila dotčeně.

„Tak to *říká on*“ opakoval Giles pevným hlasem.

## • **KAPITOLA 18**

### • **SVLAČEC**

Slečna Marplová se shýbla na terase před zasklenými dveřmi a zabývala se jedním záludným svlačcem. Vydobyla si jen nevýznamné vítězství, protože pod zemí si svlačec udržel dvou pozici jako vždy. Ale delphiniím se aspoň dočasně ulevilo.

V okně salónu se objevila paní Cockerová.

„Promiňte, madam, ale přišel doktor Kennedy. Rád by věděl, jak dlouho bude ještě pryč pan Reed s paní. Řekla jsem mu, že to sama přesně nevím, ale že byste to mohla vědět vy. Můžu ho pozvat sem ven?“

„Ach ano, prosím, paní Cockerová.“ Krátce nato se paní Cockerová objevila s dr. Kennedym.

Slečna Marplová se uvedla trochu zneklidněle.

„ — a tak jsem si dohodla s drahou Gwendou, že sem budu docházet a starat se trochu o pletí plevle, zatímco bude pryč. Vy asi víte, že moje mladé přátele tahá ten jejich příležitostný zahradník Foster za nos. Chodí sem dvakrát týdně, vypije spoustu čaje, spoustu toho napovídá, ale — pokud mohu vidět — práce vykoná pramálo.“

„Ano,“ přisvědčil dr. Kennedy roztržitě, „ano, všichni jsou stejní — všichni.“

Slečna Marplová se na něj zadívala hodnotícím pohledem. Působil starším dojmem, než jak si ho představovala z popisu Reedových. Předčasně zestárlý, usoudila. Vypadal také ustaraně i nešťastně. Jak tam stál, přejížděl si prsty po dlouhé energické přímce své čelisti.

„Tak oni odjeli,“ řekl. „Nevíte, na jak dlouho?“

„Na dlouho ne. Jeli navštívit nějaké přátele v severní Anglii. Mladí lidé mi připadají tak neklidní, pořád se jen honí z místa na místo.“

„Ano,“ přisvědčil dr. Kennedy, „ano, máte naprosto pravdu.“

Odmíchl se a potom pronesl téměř nesměle: „Mladý Reed mě v dopise požádal o nějaké písemnosti — dopisy, jestli bych je našel —“

Zaváhal a slečna Marplová se tiše zeptala: „Dopisy vaší sestry?“

Vrhl na ni krátký pronikavý pohled.

„Tak oni se vám svěřovali? Jste jejich příbuzná?“

„Jenom přítelkyně,“ odpověděla slečna Marplová. „Radila jsem jim podle svého nejlepšího svědomí. Ale lidé si zřídka dají poradit... Je to možná škoda, ale tak už to ohodí...“

„Jakoupak radu jste jim dala?“ zeptal se zvědavě.

„Aby nechali zapomenutou vraždu na pokoji,“ řekla slečna Marplová pevným hlasem.

Dr. Kennedy ztěžka usedl na nepohodlné prkenné sedátko.

„To není špatně řečeno,“ ozval se. „Mám Gwennie rád. Byla takové roztomilé dítě. Zdá se, že z ní vyrostla milá mladá žena. Jenom se obávám, že se žene do nesnáží.“

„Cože? Ano — ano — docela správně.“ Povzdechl si a pak pokračoval: „Giles Reed mě v dopise požádal, jestli bych mu půjčil dopisy své sestry, které napsala poté, co odtud odešla — a taky nějakou autentickou ukázkou jejího rukopisu.“ Vrhł na slečnu Marplovou zkoumaný pohled. „Chápete, co to znamená?“

Slečna Marplová přikývla. „Myslím, že ano.“

„Vracejí se k myšlence, že Kelvin Halliday, když prohlašoval, že škrtil svou ženu, říkal víceméně pravdu. Věř, že dopisy, které moje sestra Helena napsala po svém odchodu, nejsou vůbec dílem její ruky — že jsou to padělky. Jsou přesvědčeni, že tenhle dům nikdy neopustila živá.“

Slečna Marplová se klidným hlasem otázala: „A vy si tím taky sám nejste tak docela jistý, že ne?“

„Byl jsem si tím jistý tehdy.“ Kennedy stále upřeně zíral před sebe. „Zdálo se mi to být naprosto jasné. Případ halucinace u Kelvina. Nenašlo se žádné mrtvé tělo, zmizel kufr a šaty — co jiného jsem si měl myslet?“

„A vaše sestra se — krátce předtím — poněkud —“ Slečna Marplová si taktně odkašlala. „— zajímala — o určitého muže?“

Dr. Kennedy se na ni podíval. V jeho očích se zračila bolest.

„Já jsem svou sestru miloval,“ řekl. „Ale musím připustit, že kolem Heleny se vždycky otáčeli nějakí muži. Některé ženy už jsou takové — nemohou. za to.“

„Takže tehdy se vám to zdálo být docela jasné,“ zopakovala slečna Marplová. „Ale teď se vám to tak jasné nezdá. Proč?“

„Protože mi připadá nepravděpodobné,“ odvětil dr. Kennedy, „že by se Helena, kdyby ještě žila, nesnažila celá ta léta se mnou navázat spojení. Na druhé straně je ale právě tak podivné, kdyby byla mrtvá, že bych se o tom nic nedozvěděl“

Vstal. Z kapsy vyndal balíček.

„Dělal jsem, co jsem mohl. Ten první dopis od Heleny jsem zřejmě zahodil. Nikde jsem ho nenašel. Nechal jsem si ale ten druhý,

ten, ve kterém mi napsala svou adresu poste restante. A tady mám na porovnání jediný útržek Helenina rukopisu, který se mi podařilo najít. Je to seznam nějakých cibulek k zasazení. Zřejmě si schovala opis nějaké objednávky. Rukopis na té kopii a na dopise se mi zdá stejný, ale nejsem odborník. Nechám to tady pro Gilese a Gwendu, až se vrátí. Myslím, že to ani nestojí za to, abyste to za nimi posílala.“

„Ach ne, mám dojem, že se chystají přijet domů už zítra — nebo pozítří.“

Doktor přikývl. Zůstal opět zahleděn na terasu nepřítomnýma očima. Náhle se ozval: „Víte, co mi dělá starosti? Jestli Kelvin Halliday opravdu zabil svou ženu, pak musel její tělo někde skrýt nebo se ho nějak zbavit — a to znamená (nevím, co jiného by to mohlo znamenat), že vysvětlení, které mi sdělil, byla jen chytře vymyšlená historka — že dokonce nastrojil odeslání dopisů z ciziny... To přece znamená, že šlo o chladnokrevnou, předem promyšlenou vraždu. Malá Gwennie byla roztomilé dítě. Bylo by to pro ni dost zlé, kdyby měla za otce paranoika, ale desetkrát horší, kdyby její otec byl chladnokrevný vrah.“

Prudce se obrátil k otevřeným dveřím do salónu. Slečna Marplová mu zarazila odchod otázkou: „Z koho měla vaše sestra strach, doktore?“ Otočil se k ní a užasle se na ni podíval. „Z koho měla strach? Z nikoho, pokud se pamatuji.“

„Jenom mě to tak napadlo... Promiňte, prosím, jestli vám kladu indiskrétní otázky — ale vyskytoval se tu jeden mladík, že? Myslím, že došlo k nějaké milostné zápletce, když byla ještě velice mladá. S někým, kdo se tuším jmenoval Afflick.“

„Ach tohle! To byla jen taková pošetilost, jakou prodělá většina děvčat. Byl to nevhodný mládenec, nepoctivý — a nebyl samozřejmě ani na její společenské úrovni, to rozhodně ne. Taký se potom dostal do malérů.“

„Jenom jsem tak zauvažovala, jestli třeba nebyl — pomstychtivý.“

Dr. Kennedy se skepticky pousmál. „Já si myslím, že nešlo o nic vážného. Ostatně, jak už jsem řekl, dostal se tu pak do malérů a nadobro zmizel.“

„O jaké maléry se jednalo?“

„Žádný kriminální případ. Jenom taková indiskrece. Vyžvanil něco o obchodních záležitostech svého zaměstnavatele.“

„A jeho zaměstnavatel byl pan Walter Fane?“

„Ano — ano — teď, když to říkáte, tak si vzpomínám, že byl zaměstnaný u Fanea a Watchmana. Ale nedělal tam ani koncipienta, jenom obyčejného úředníka.“

Jenom obyčejný úředník? Slečna Marplová se zamyslela, když se po odchodu dr. Kennedyho opět sklonila ke svlačci.

## • **KAPITOLA 19**

### • **PAN KIMBLE MLUVÍ**

„Já teda nevím, vážně ne,“ řekla paní Kimblová.

Její choť, popohnán k řeči tím, co pociťoval více méně jako ukřivdění, se dal slyšet:

„Co to máš v hlavě?“ zabručel. „*Není tam cukr!*“

Postrčil svůj šálek dopředu.

Paní Kimblová rychle napravila onu křivdu a pokračovala v promýšlení vlastního tématu.

„Mám v hlavě ten inzerát, abys věděl,“ řekla. „Stojí tu přece Lily Abbottová, černý na bílým. A taky ,dříve panská v domě U svaté Kateřiny v Díllmouthu‘. To jsem přece na beton já,“

„Hm,“ souhlasil pan Kimble.

„Po všech těch letech — musíš uznat, Jime, že Je to divný.“

„Hm,“ přitakal pan Kimble. „Co teda mám dělat, Jime?“

„Vykašlat se na to.“

„A co když jde o prachy?“

Ozval se bublavý zvuk, jak pan Kimble vyprázdnil svůj šálek, aby se posilnil na duševní úsilí, potřebné k delší promluvě. Odsunul šálek a svému komentáři předestřel lakonické: „O víc.“ A potom se rozhovořil:

„Tys toho najednou tolik navykládala o tom, co se stalo U svatý Kateřiny. Já si toho moc nevšímal — bral jsem to většinou jako pitominy — jako ženský klábosení. Jenže je možný, že to tak nebylo. Třeba se něco stalo. Jestli jo, pak je to věc policie, a ty se přece ne-

chceš do něčeho zaplíst. Všecko už je pryč, ne? Tak to nech, milá holka, pěkně na pokoji.“

„To se ti snadno řekne. Ale taky v tom můžou bejt prachy, co mně byly odkázaný v poslední vůli. Třeba paní Hallidayová byla celou tu dobu naživu a teďka umřela a něco mi ve své poslední vůli odkázala.“

„Něco ti v poslední vůli odkázala? A zač? Hm!“ Pan Kimble se uchýlil ke svému oblíbenému jednoslabičnému zahučení, aby vyjádřil opovržení.

„I kdyby v tom byla policie... Hele, Jime, někdy je slíbená velká odměna pro každého, kdo může povědět nějakou informaci k dopadení vraha.“

„A co bys mohla povědět ty? Všecko, co víš, sis sama sesumírovala ve své makovici.“

„To říkáš ty. Jenže já o tom přemýšlela —“

„Hm,“ zahučel pan Kimble, opovržlivě. „Náhodou jsem přemýšlela. Už hnedka od té doby, co jsem si přečetla ten první inzerát. Možná, že jsem si ty věci vysvětlila špatně. Ze Layonee, co byla tak trochu přitroublá jako všichni cizinci, nerozuměla pořádně tomu, co slyšela — její angličtina byla úplně příšerná. Jestli to nemyslela tak, jak já myslela, že to myslí... Pokoušela jsem si vzpomenout na jméno toho muže... Jestli to byl on, koho viděla... Pamatuješ se na ten film *Tajný milenec*? Strašně napínávej. Dopadli ho nakonec až přes jeho auto. Padesát tisíc dolarů zaplatil člověku v garážích, aby zapomněl na to, že mu tu noc nalezl benzín. Kolik by to dělalo v librách, to nevím... A ten druhý tam byl taky a manžel šel žárlivostí. Oba dva byli do ní úplně zblázněný. A nakonec —“

Pan Kimble odstrčil se zaskřípěním židlí. Vstal s pomalou, těžkopádnou povzneseností. Na úvod odchodu z kuchyně pronesl ultimátum — ultimátum člověka, který se sice nevyjadřuje příliš jasně, ale přesto je obdařen jistou dávkou bystrosti:

„Milá holka, celou tuhle věc necháš na pokoji, nebo — nebo to ho budeš litovat.“

Přešel do kuchyňského přístěnku, obul si holínky (Lily si v kuchyni potrpěla na čistou podlahu) a vyšel ven.

Lily usedla ke stolu a její chytrý i pošetilý mozeček začal pracovat. Ovšemže nemohla rovnou udělat něco navzdory tomu, co říkal její muž, ale přesto... Jim byl takový šťoura, takový poseroutka. Kdyby se mohla poradit ještě s někým jiným! S někým, kdo by věděl všechno o odměnách a policii a co to vlastně všechno znamená. Škoda zahazovat šanci na řůru peněz.

Což takhle nový rozhlasový přijímač... elektrické natáčky na trvalou... a ten třeshňově červený plášť od Russella (ohromně elegantní)... a možná dokonce celou soupravu ve stylu krále Jakuba do obýváku...

Pokračovala ve snění — lačná, chtivá, zaslepená... Co to vlastně Layonee před tolika roky říkala?

Dostala nápad. Vstala a vzala si lahvičku s inkoustem, pero a blok s dopisním papírem.

„Už vím, co udělám,“ řekla si. „Napíšu doktorovi, tomu bratrovi paní Hallidayový. Ten mi poradí, co mám dělat — jenom jestli je ještě naživu. Každopádně mám na svědomí, že jsem mu nikdy neřekla o Layonee — ani o tom autě.“

Na chvíli zavládlo ticho, přerušované Jen pracným škrabáním Lilyina pera. Zřídka kdy psala dopisy a sepsat něco takového považovala za značný výkon.

Přesto však dopis nakonec dokončila, vložila do obálky a zalepila.

Cítila menší uspokojení, než jaké očekávala. S největší pravděpodobností bude doktor už mrtvý, anebo se z Dillmouthu odstěhoval.

Kdo jiný by tu ještě byl?

Jak se jmenoval ten člověk?

Kdyby si aspoň *na to* mohla vzpomenout...

## • **KAPITOLA 20**

### • **DÍVKA HELENA**

Druhý den ráno po návratu z Northumberlandu Gwenda a Giles dojedli snídani, když se ohlásila slečna Marplová. Přišla téměř omluvně.

„Obávám se, že jdu příliš časně. Nemám to ve zvyku, ale je tu něco, co bych vám chtěla vysvětlit.“

„Moc rádi vás vidíme,“ řekl Giles a přistrčil jí židli. „Dáte si kávu?“

„Ach ne, díky — nevezmu si vůbec nic. Snídala jsem zcela dostatečně. A teď dovoluji to vysvětlení. Zašla jsem k vám, když jste byli pryč, abych se po, vašem laskavém souhlasu postarala o trochu toho plení.“

„Jste úplně anděl,“ řekla Gwenda. „A opravdu jsem přišla na to, že starat se o tuhle zahradu jen dva dny v týdnu nestačí. Rozhodně si myslím, že vás Foster zneužívá. Jenom pije moc čaje a moc povídá. Zjistila jsem, že přidat ještě jeden den navíc nemůže, a tak jsem si vzala za úkol, že vám najmu ještě jednoho člověka na jeden den v týdnu — na středu — což je tedy dneska.“

Giles se na ni zvědavě podíval. Trochu ho to překvapilo. Mohlo to být míněno jako laskavost, ale tato akce slečny Marplové zaváněla, i když slabě, zasahováním do cizích záležitostí. A takovéhle jednání se slečně Marplové vůbec nepodobalo.

Zvolna řekl: „Foster už je moc starý na opravdu těžkou práci, já vím.“

„Bohužel, pane Reede, Manning je ještě starší. Pověděl mi, že je mu pětasedmdesát. Ale víte, mě totiž napadlo, že by mohlo být docela užitečné zaměstnat ho aspoň na pár dnů, protože před mnoha lety pracoval u doktora Kennedyho. Mimochodem, ten mladík, s kterým byla Helena zasnoubená, se jmenoval Afflick.“

„Slečno Marplová,“ řekl Giles, „já vám v duchu křivdil. Vy jste génius. Víte, že už jsem od Kennedyho dostal ty ukázky Helenina rukopisu?“

„Vím. Byla jsem tady, když je přinesl.“

„Dnes je odešlu poštou. Minulý týden jsem získal adresu jednoho odborníka na písmo.“

„Pojďme se do zahrady podívat na Manninga,“ navrhla Gwenda. Manning byl shrbený stařík, mrzout s vodnatýma, trochu prohnánýma očima. Tempo, s nímž okopával cestičku, se viditelně zrychlilo, když se přiblížili jeho zaměstnavatelé.

„Brýtro, pane, brýtro milospaní. Tahle dáma říkala, že byste potřebovali výpomoc na středu. Moc rád to vezmu. Je to tady hanebně zanedbaný.“

„Zahradu tu bohužel nechali několik let pustnout.“

„To teda nechali. Já se na ni pamatuju ještě od časů paní Findeysonový. Tenkrát byla jak obrázek. Paní Findeysonová si na zahradu moc potrpěla, to teda jo,“

Giles se ležérně opřel o zahradní válcovačku, Gwenda ulomila několik růžových poupat, slečna Marplová se stáhla ze scény a shýbla se ke svalačům. Starý Manning se opřel o hrábě. Vše bylo seskupeno k ležérnímu popovídání o starých časech a jak se za těch starých dobrých časů zahradničilo,

„Vy jistě znáte skoro všechny zahrady tady kolem,“ nahodil Giles povzbudivě.

„Jo, tady já to znám dost dobře, to teda Jo. A všelijaký špecialitky, co si tu lidi pěstovali. To paní Yulová nahoře v Niagře, ta mívala živěj plot z tisů, co se musel stříhat jako pudl. Já to považoval za hloupost. Něco jinýho jsou tisy a něco jinýho pudlové. A plukovník Lampard, ten zase byl vyhlášeněj s begóniema — ten míval nádherný záhony begónií. Dělat záhonky kolem trávníků, to teď už vyšlo z módy. Ani vám nemůžu povědít, co já se nadělal květinovejch obrub kolem trávníků — a v posledních šesti letech to všechno zakrejšval drnem. Zdá se, že lidi už nestojí o pelargónie a pěkný obruby z lobelek.“

„Vy jste taky dělal u doktora Kennedyho, vidíte?“

„Jo, to už je moc dlouho. To muselo bejt tak kolem roku devatenáct set dvacet. On už se přestěhoval — přestal ordinovat. Ve vile Crosby je teď mladej doktor Brent. Ten má takový legrační nápady — samý bílý pilulky a tak dále. Říká jim vitapíny.“

„Vy se asi budete pamatovat na slečnu Helenu Kennedyovou, doktorovu sestru.“

„Jo, na slečnu Helenu se pamatuju moc dobře. To bylo moc hezký děvče, s dlouhejma žlutejma vlasama. Doktor si na ni náramně potrpěl. Vrátila se sem zpátky a bydlela zrovna tady v tomhle domě, potom, co se vdala. Vzala si nějakýho člověka od armády, z Indie.“

„Ano,“ přisvědčila Gwenda, „to my víme.“

„Aha. Já slyšel — v sobotu večír — že vy a váš pán jste tak něco jako jeho příbuzní. Slečna Helena byla hezká „jak obrázek, když se poprvé vrátila ze školy. A taky byla samá legrace. Nic si nechtěla dát ujit — tancování a tenis a tak. Já tehda dostal na starost tenisovej kurt — řek bych, že se na něm předtím nehrálo snad dvacet let. Málem už zarostl křovím. A tak jsem ho musel sestříhovat a připravovat spoustu vápna na lajnování. Bylo s tím moc práce — a nakonec se tam sotva hrálo. Říkal jsem si vždycky, jak to bylo divný.“

„Co bylo divné?“ optala se Gwenda. „No ta věc s tou tenisovou sítí. Někdo jednou v noci přišel a rozřezal ji na čáry. Akorát čáry z ní zbyly. Člověk by řek, že to bylo z nějaký zášti. Tak to taky bylo — z ohavný zášti.“

„A kdo to mohl udělat?“

„To právě chtěl doktor vědět. Byl kvůli tomu pěkně naštvanej — a já se mu nedivil. Zrovna za ni zaplatil. Jenže nikdo z nás mu nemohl povědít, kdo to udělal. Nikdy jsme na to nepřišli. A on řek, že druhou síť už kupovat nebude — a měl docela pravdu, protože jestli to někdo udělal naschvál ze zášti, udělal by to zase. Jenže slečna Helena byla z toho celá vedle. Ona neměla žádný štěstí, to teda ne. Napřed ta síť — a potom ta zraněná noha.“

„Zraněná noha?“ podivila se Gwenda.

„Jo — zakopla o nějakou kovovou rohožku nebo něco takovýho a poranila se. Bylo to jen takový škrábnutí, jak se zdálo, jenže se to nechtělo zahojit. Doktor si s tím dělal velký starosti. Ošetřoval jí to a čistil a nechtělo to bejt lepší. Pamatuju se, jak říkal: Já to nemůžu pochopit — na tý rohožce muselo bejt něco spektickýho —“, takhle nějak to říkal. A taky se divil, co ta rohožka dělala uprostřed příjezdový cesty. Protože zrovna tam ležela, když se slečna Helena vracela domů za tmavý noci a zakopla o ni. Chudinka musela pak nechat tancovaček a sedět doma s nohou nahoru. Měla chudinka jen samou smůlu.“

Giles usoudil, že nastal příhodný okamžik. Ležérně se zeptal: „Nepamatujete se na nějakého Afflicka?“

„Jo, vy myslíte Jackieho Afflicka? Co byl v kanceláři u Fanea a Watchmana?“

„Ano. Nebyl to přítel slečny Heleny?“

„To byla taková vyložená hloupost. Doktor to zarazil a udělal docela dobře. Jackie Afflick, to nebyla žádná partie. A byl to takovej ten chlápek, co je až moc mazanej. Takovýhle lidi se nakonec sami doběhnou, tak už to chodí. Ale nebyl tu moc dlouho. Dostal se do pěkný kaše. Dobře že je pryč. My tu o takovýhle lidi v Dillmouthu nestojíme. Jen ať si jde chytračit někam jinam, to jsme mu přáli.“

Gwenda se otázala: „Byl tady, když někdo rozřezal tu tenisovou síť?“

„Jo, já vím, co si myslíte. Jenže ten by takovejhle nesmysl neudělal. Na to byl Jackie Afflick moc chytřej. Ten, kdo to provedl, to udělal ze zášti.“

„Byl tu někdo, kdo mel na slečnu Helenu spadeno? Kdo by mohl vůči ní pravděpodobně cítit zášť?“

Starý Manning se uchichl.

„Některý ty mladý dámy mohly na ni opravdu mít dopal. Většina z nich, jak se na ně člověk koukl, jí nesahala ani po kotníky. Ale já bych řek, že to udělal někdo jen z hlouposti. Asi nějakej závistivej pobuda.“

„Byla Helena hodně rozčilená kvůli Jackiemu Afflickovi?“ zeptala se Gwenda.

„Já myslím, že slečna Helena o žádnýho z těch mládenců nestála. Ta se jen ráda bavila, nic víc. Některý ji moc zbožňovali — jako třeba pan Walter Fane. Ten za ní běhal jak pejsek.“

„Ale ona o něj vůbec nestála?“

„Kdepak slečna Helena! Ta se jen smála — nic jinýho. On pak odjel někam do ciziny. Ale pozdějc se vrátil. Ted'ka je ve firmě číslo jedna. Nikdá se už neoženil. A já se mu nedivím. Ženský nadělaj člověku v životě moc patálií.“

„Vy jste ženatý?“ zajímala se Gwenda.

„Dvě ženy jsem pohřbil,“ odpověděl starý Manning. „Jo, já si nemůžu stěžovat. Ted'ka si pěkně v klidu vykouřím fajfku, kdy mě to napadne.“

V následujícím tichu opět zvedl hrábě.

Giles a Gwenda se rozešli po pěšině k domu a slečna Marplová, která se vzdala útoku na svačce, se k nim přidala.

„Slečno Marplová,“ řekla Gwenda, „nevypadáte dobře. Jestli je vám —“

„Nic mi není, má milá.“ Stará dáma se na chvílku zastavila, než pronesla se zvláštním důrazem. „Víte, mně se nezdá ten případ s tenisovou sítí. Rozřezat ji na kusy — i kdyby —“

Zarazila se. Giles se na ni zvědavě zadíval.

„Já tak docela nechápu —,“ nakousl.

„Nechápete? Mně se to zdá být tak strašně jasné.

Ale třeba je lépe, že to nechápete. Ostatně — možná, že se mýlím. Povězte mi teď, jak jste pochodili v Northumberlandu?“

Vylíčili jí průběh své návštěvy a slečna Marplová pozorně naslouchala.

„Je to všechno velice smutné,“ zakončila Gwenda, „přímo tragické.“

„Ano, opravdu. Chudák —“

„Takhle mi taky bylo. Jak ten člověk musel trpět.“

„On? Ach ano, jistěže.“

„Copak vy jste myslela —“

„Ano, samozřejmě — já myslela na ni — na jeho ženu. Třeba ho hluboce milovala a on si ji vzal, protože byla dobrá partie, anebo ze soucitu, nebo z nějakých jiných laskavých a citových pohnutek, které muži často poznají, ale které jsou ve skutečnosti tak strašně neseriózní“

„Já na sto tváří lásky znám

co v milujících budí žal,“

citoval Giles měkce.

Slečna Marplová se k němu obrátila.

„Ano, to je velice pravdivé. Žárlivost, jak víte, nevzniká obyčejně z nějakých *příčin*, je to — jak bych to jen vyjádřila — mnohem podstatnější záležitost. Vyvěrá z poznání, že láska jednoho člověka není opětována. A pak ten dotýčný člověk jen čeká, pozoruje, předpokládá... že se jeho milovaný uchýlí k někomu jinému, což se obvykle nezvratně stává. A tak pani Erskinová proměnila v peklo život svého manžela a on — aniž chtěl — zase udělal peklo ze života své ženy. Jenže já si myslím, že ona trpěla víc. A vidíte, přesto si troufám říct, že ji má docela rád.“

„To není možné,“ zvolala Gwenda.

„Ach má milá, vy jste ještě tak mladá. On svou ženu nikdy neopustil, a to přece jen něco znamená, víte?“

„To kvůli dětem. Vždyť to byla jeho povinnost.“

„Kvůli dětem snad,“ přisvědčila slečna Marplová. „Přiznám se vám, že se mi nezdá, že by muži brali tak velký ohled na svou povinnost vůči manželkám — jejich pozice v zaměstnání taky hraje svou roli.“ Giles se zasmál.

„Vy jste ale úžasný .cynik, slečno Marplová.“

„Milý pane Reede, doufám, že tak zlé to se mnou není. Člověk přece jen vždycky vkládá naději v lidský charakter.“

„Já mám přesto pocit, že to nemůže být Walter Fane,“ zauvažovala Gwenda. „A taky jsem přesvědčená, že to není ani major Erskine. Já prostě vím, že on to není.“

„Lidské pocity nebývají vždy těmi nejspolehlivějšími rádci,“ poznamenala slečna Marplová. „Lidé provádějí ty nejneuvěřitelnější věci. V naší vesnici vyvolalo úplnou senzací, když se zjistilo, že pokladník Vánočního klubu vsadil všechny klubovní peníze na jednoho koně. Předtím sázení na koně a vůbec veškeré sázky a hazard odsuzoval. Jeho otec býval dostihový agent a s jeho matkou zacházel moc špatně — takže když se to tak vezme, poctivost syna byla přirozenou reakcí. Jenže jednoho dne jel vozem náhodou poblíž Newmarketu a uviděl trénovat pár koní. A najednou ho to popadlo — krev se zkrátka nezapře.“

„Předkové Waltera Fanea i Richarda Erskina se zdají být mimo podezření,“ prohlásil Giles vážně, ale rty mu přitom zvlnilo lehké pousmání. „Pak je ale ta vražda vlastně amatérský zločin.“

„Důležité je, že oni oba se *tu* vyskytovali,“ zdůraznila slečna Marplová. „Přímo tady, na místě činu. Walter Fane byl v Dillmouthu a major Erskine podle vlastního vyjádření musel být s Helenou Hallidayovou ještě krátce před její smrtí — a tu noc se do hotelu hned *nevrátil*.“

„Vždyť o tom ale mluvil docela upřímně“. On —

Gwenda se zarazila. Slečna Marplová se na ni upřeně dívala.

„Chci jen zdůraznit význam faktu *být na místě činu*.“ Pohlédla z jednoho na druhého.

Potom dodala: „Myslím, že vám vůbec nedá práci zjistit adresu J. J. Afflicka. Když je majitelem firmy Autokary Narcis, bude to docela snadné.“

Giles přikývl. „Dám se do toho. Snad ho najdu v telefonním seznamu.“ Odmlčel se. „Myslíte, že bychom ho měli navštívit?“

Slečna Marplová chvilku zaváhala, než odpověděla: „Jestli tam půjdete, musíte být velice opatrní. Vzpomeňte si, co říkal ten starý zahradník — Jackie Afflick je mazaný člověk. Prosím vás — prosím — buďte opatrní...“

## • **KAPITOLA 21**

### • **J. J. AFFLICK**

#### I

J. J. Afflick, Autokary Narcis, Devonské a Dorsetské autokarové zájezdy, atd., byl v telefonním seznamu uveden pod dvěma čísly. Jedna adresa byla do kanceláře V Exeteru a druhá do bytu na předměstí.

Schůzku si domluvili na následující den.

Právě když Giles s Gwendou odjížděli, vyběhla z domu paní Cockerová a mávala na ně. Giles šlápl na brzdu a zastavil.

„Volá vás doktor Kennedy, pane.“

Giles vystoupil z vozu, vběhl do domu a zvedl sluchátko.

„Tady Giles Reed.“

„Dobrý den. Právě jsem dostal dost zvláštní dopis. Od nějaké ženy, co se jmenuje Lily Kimblová. Lámal jsem si hlavu, o koho jde, a napřed mě napadlo, že jde o nějakou pacientku. Ale přišel jsem na to, že asi jde o to děvče, co sloužilo ve vašem domě jako panská v době, o kterou se vám jedná. Vím skoro najisto, že se jmenovala Lily, i když její příjmení si už nedokážu vybavit.“

„Bývala tam Lily. Gwenda se na ni pamatuje. Uvázala prý kočce kolem krku stuhu.“

„Gwennie má pozoruhodnou paměť.“

„Ano — to tedy má.“

„Rád bych si s vámi o tom dopise pohovořil — ale ne po telefonu. Budete teď doma?“

„Právě odjíždíme do Exeteru. Mohli bychom se u vás zastavit, jestli se vám to hodí. Máme to při cestě.“

„Dobrá, to se výborně hodí.“

Když k dr. Kennedymu přijeli, vysvětloval: „Nerad mluvím o té záležitosti po telefonu. Mám pocit, že to v místní ústředně odposlouchávají. Tady je dopis od té ženy.“

Rozevřel dopis na stole. Byl napsán na laciném linkovaném papíře necvičenou rukou.

*Vážený pane (psala Lily Kimblová)*

*budu vám vděčná kdybyste mi poradil o tom přiloženým výstřížku z novin. Premíšlela jsem o tom a mluvila o tom se svým mužem ale nevím co s tím nejlíp udělat. Mislíte, že sou v tom peníze nebo odměna, protože peníze by se mí určitě hodili ale nechci mít nějaký oplátkačky s policií nebo něco takovýho. Často jsem premíšlela o ty noci, co pani Hallidayová odešla, ale já si mislim že to vůbec neudělala, protože ty šaty nebyli v pořádku. Já mislela napřed, že to udělal náš pán, jenže teď to nevím určitě kvůli tomu autu, co jsem ho viděla z okna. Byl to parádní bourák a já ho tam viděla už předtím. Jenže bych nerada s tím něco dělala, dokad' se vás na to napřed nezeptám. Jeslí je to takhle v pořátku a není v tom policie, protože já s policií nikdy nic neměla a můj muž by to nechtěl. Mohla bych vás přijít naštvit příští čtvrtek protože ten den je trh a můj muž bude pryč. Budu vám moc vděčná jeslí můžu přijet*

*S úctou*

*Lily Kimblová*

„Ten dopis byl adresován do mého starého bydliště v Dillmouthu,“ vysvětloval dr. Kennedy, „a poslán sem za mnou. Ten výstřížek je váš inzerát.“

„To je báječné,“ zvolala Gwenda. „To psala Lily — vidíte — a ona si nemyslí, že to udělal můj otec.“

Gwenda mluvila s radostným vzrušením. Dr. Kennedy na ni pohlédl unavenýma, laskavýma očima.

„To je pro vás dobrá zpráva, Gwennie,“ řekl tiše. „Kéž máte pravdu. Já si myslím, že bychom teď měli udělat následující věc. Já jí na ten dopis odepíšu, aby sem ve čtvrtek určitě přijela. Vlakové spojení je docela dobré. Když bude přestupovat na dillmouthskou odbočku, může se sem dostat krátce po půl páté. Jestli sem vy dva to odpoledne zajdete, můžeme to probrat všichni dohromady.“

„To je skvělé,“ souhlasil Giles a podíval se na hodinky. „Pojďme, Gwendo, teď si už ale musíme pospíšet. Máme domluvenou schůzku,“ dodal na vysvětlenou, „s panem Afflickem z Autokarů Narcis, a on nám řekl, že je velice zaneprázdněný.“

„Afflick?“ Kennedy se zamračil. „No ovšem! Devonské zájezdy v autokarech Narcis, to jsou ta ohavná žlutá monstra. Ale to jeho jméno se mi zdá povědomé v nějaké jiné souvislosti.“

„V souvislosti s Helenou,“ řekla Gwenda. „Můj bože — snad to není ten mladík?“

„Ano, je.“

„Jenže ten byl takový ubohý mizera. Takže se vyšvihl?“

„Můžu se vás na něco zeptat?“ optal se Giles. „Vy prý jste zatrhl nějaké to laškování mezi ním a Helenou. Bylo to jen kvůli — prostě kvůli jeho společenskému postavení?“

Dr. Kennedy se na něj chladně podíval. „Já jsem, mladý muži, staromódní. V moderním evangeliu je jeden člověk zrovna tak dobrý jako druhý. To bezesporu platí po morální stránce. Jenže já jsem vyznavač skutečnosti, že existuje životní postavení, do kterého jste se zrodil — a věřím, že jste nejšťastnější, když v něm setrváte. Ostatně,“ dodal, „já si myslel, že ten mladík není ten pravý, což se také ukázalo.“

„Co konkrétně provedl?“

„To už si teď nepamatuji. Byl to případ, pokud si vzpomínám; zpeněžení nějakých informací, které získal prostřednictvím svého zaměstnání u Fanea. Někaký důvěrný materiál, týkající se jednoho z jejich klientů.“

„Mrzelo ho, že ho propustili?“

Kennedy vrhl na Gilese pronikavý pohled a stručně přitakal: „Ano.“

„A neměl jste vůbec žádný jiný důvod, proč se vám nezamlouvalo jeho přátelství s vaší sestrou? Nemyslel jste si, že byl třeba v nějakém směru — podivný?“

„Když už jste tu záležitost nanestl, docela upřímně vám odpovím. Zdálo se mi, zvláště po jeho propuštění ze zaměstnání, že Jackie Afflick projevoval určité příznaky nevyrovnaného temperamentu. Konkrétně počínající stadium stihomamu. Jenže tohle jeho následovný životní vzestup neprokázal.“

„Kdo ho propustil? Walter Fane?“

„Nemám ponětí, jestli se toho zúčastnil Walter Fane. Afflicka propustila firma.“

„A nestěžoval si, že se stal nevinnou obětí?“

Kennedy přikývl.

„Aha... No, teď už musíme šlápnout na plyn. Tak na shledanou ve čtvrtku, pane.“

## II

Dům byl novostavbou s bohatě profilovanými bílými zdmi a širokými plochami oken. Uvedli je honosnou halou clo pracovny, jejíž polovinu zabíral veliký chromovaný psací stůl.

Gwenda nervózně zašeptala Gilesovi: „Já vážně nevím, co bychom si počali bez slečny Marplové. Máme v ní oporu na každém kroku. Napřed to doporučení od jejích přátel v Northumberlandu, a teď zase výroční výlet chlapeckého klubu, který vede její známá, manželka vikáře.“

Giles varovně pozvedl ruku, jak se rozevřely dveře a J. J. Afflick vplul do místnosti.

Byl to statný muž středního věku, oděný do obleku z křiklavé kostkované látky. Měl tmavé pronikavé oči a ruměnou dobromyslnou tvář. Vypadal jako ztělesněná populární představa úspěšného bookmakera.

„Pan Reed? Dobrý den. Těší mě, že vás poznávám.“

Giles mu představil Gwendu. Ucítila až přehnaně nadšený stisk ruky.

„Co pro vás můžu udělat?“

Afflick usedl za svůj veliký psací stůl a nabídl Jim cigarety z onyxové krabice.

Giles zapředel hovor na téma výletu chlapeckého klubu. Vzali si ho na starost jeho dlouholetí přátelé a on by jim rád pomohl v přípravě několikadenní okružní jízdy po Devonu.

Afflick na to okamžitě reagoval jako pravý profesionál — informacemi o cenách i řadou vlastních podnětů. V obličejí se mu však objevil poněkud rozpačitý výraz.

Nakonec řekl: „Myslím, že je už všechno jasné, pane Reede, takže vám už jen pošlu pár řádek k potvrzení. Tohle je ovšem jenom ryze obchodní záležitost. Vyrozuměl jsem z informace mého úředníka, že jste si chtěl dojednat soukromou schůzku na mé soukromé adrese.“

„Ano, pane Afflicku. Chtěl jsem vás navštívit ve dvou záležitostech. Teď jsme projednali tu první a ta druhá je čistě soukromá. Moje žena si velice přeje navázat spojení se svou nevlastní matkou, kterou už řadu let neviděla, a tak nás napadlo, že byste nám snad mohl být nápomocný.“

„No — když mi povíte, jak se ta dáma jmenuje — zřejmě ji mám znát?“

„Před časem jste ji znal. Jmenuje se Helena Hallidayová, za svobodna Kennedyová.“

Afflick chvíli seděl jen mlčky. Pozvedl oči vzhůru a naklonil se se židlí vzad. „Helena Hallidayová — nevzpomínám si... Helena Kennedyová...“

„Pocházela z Dillmouthu,“ dodal Giles. Nohy Afflickovy židle prudce dopadly na zem. „Už to mám,“ zvolal. „No jasně! Jeho ruměný obličej se radostně rozzářil. „Helenka Kennedyová! Ano, vzpomínám si na ni. Ale je to už moc dávno. Musí to být tak asi dvacet let.“

„Osmnáct.“

„Vážně? čas tak letí, jak se říká. Ale obávám se, že vás zklamou, paní Reedová. Helenu jsem od té doby neviděl. A ani jsem o ní nikdy neslyšel“

„Ach bože,“ povzdechla si Gwenda. „To jste mě moc zklamal. Tolik jsme doufali, že nám pomůžete.“

„Oč se jedná?“ Očima přelétl rychle z jednoho na druhého. „Nějaká rozepře? Opustila domov? Nebo záležitost peněz?“

Gwenda řekla: „Odešla — náhle — z Dillmouthu — před osmnácti roky — s někým.“

Jackie Afflick se pobaveně usmál: „A vy jste. si myslela, že by snad mohla odejít se mnou? Ale pročpak?“

Gwenda odvážně odpověděla: „Protože jsem slyšela, že vy a ona — jste kdysi — zkrátka, že jste se měli rádi.“

„Já a Helena? Ale na tom vůbec nic nebylo. Jen taková běžná zábava mezi mladým děvčetem a chlapcem. Nikdo z nás to nebral vážně.“ A suše dodal: „A taky nás v tom nikdo zrovna moc nepovzbuzoval.“

„Musíte mě považovat za strašně dotěrnou,“ spustila Gwenda, ale on ji přerušil.

„Jaképak s tím okolky. Nejsem přece žádná citlivka. Vy chcete najít jednu osobu a myslíte si, že já bych vám v tom mohl pomoci. Ptejte se mě, na co chcete — nemám, co bych tajil.“ Zamyšleně se na Gwendu zadíval. „Tak vy jste dcera Hallidaye?“

„Ano. Znal jste mého otce?“

Zavrtěl hlavou.

„Jednou jsem se zastavil u Heleny, když jsem byl obchodně v Dillmouthu. Slyšel jsem, že se vdala a bydlí tam. Uvítala mě docela zdvořile, ale nepozvala mě, abych se zdržel na večeři. Ne, s vaším otcem jsem se nesešel.“

Jestlipak není trochu zatrpklosti v těch slovech „nepozvala mě, abych se zdržel na večeři“, zauvažovala Gwenda.

„Zdála se vám být — jestli si na to vzpomenete — šťastná?“ zeptala se nahlas.

Afflick pokrčil rameny.

„Docela ano. To víte, je to už moc dlouho. Ale kdyby vypadala nešťastně, to bych si byl zapamatoval.“

Tónem, který vypadal na zcela nelíčenou zvědavost, dodal: „Znamená to, že už jste o ní nikdy neslyšeli od té doby, co před osmnácti roky odešla z Dillmouthu?“

„Ne, nikdy.“

„Nepřišly žádné dopisy?“

„Jenom dva,“ vysvětloval Giles. „Máme ale důvod si myslet, že je sama nenapsala.“

„Vy si myslíte, že je sama nenapsala?“ Zdálo se, že to Afflicka pobavilo. „To zní úplně jako záhada z filmového plátna.“

„Tak nějak nám to taky připadá.“

„A co ten její bratr, ten lékař — copak ten neví, kde je?“

„Ne.“

„Aha. Takže vyložená záhada, co? A co takhle dát oznámení do novin?“

„To už jsme udělali.“

Afflick nevzrušeně řekl: „To vypadá, jako by byla mrtvá. Asi jste se o tom nedozvěděli.“

Gwenda se zachvěla.

„Je vám chladno, paní Reedová?“

„Ne. Jenom jsem si představila, že je mrtvá. To pomyšlení nesnáším.“

„To máte pravdu. Mně se takové pomyšlení taky nezamlouvá. Vždyť ona byla tak skvostné děvče.“

Gwenda z náhlého popudu spustila: „Vy jste ji znal. Znal jste jí dobře. Já na ni mám jenom dětské vzpomínky. Jaká byla? Co si lidé o ní mysleli? Co jste si o ní myslel vy?“

Na dvě tři vteřiny se na ni zadíval.

„Budu upřímný, paní Reedová. Věřte tomu nebo ne, ale mně toho děvčete bylo líto.“

„Líto?“ Upřela na něj udivené oči.

„Přesně tak. Přijela domů ze školy, toužila po trošce zábavy jako každá jiná dívka, a měla vedle sebe toho svého škrobeného bratra ve středním věku, s jeho představami o tom, co děvčata mají a nemají dělat. To děvče nemělo vůbec žádnou zábavu, ani trochu. Já ji občas vyvedl ven — ukázat jí trochu život. Neměl jsem o ni doopravdy nijaký zájem, tak jako ona neměla zájem o mě. Jenom se jí líbilo hrát si na odvážné čertovské kvítko. Potom ovšem vyšlo najevo, že se scházíme, a on to zarazil. Já mu to nemám za zlé, opravdu ne. Ona byla o třídu nade mnou. Nebyli jsme spolu zasnoubeni, nic takového. Počítal jsem, že se jednou ožením — ale teprve až budu o hodně starší. A taky jsem chtěl něco dokázat a najít si ženu, která by mi v

tom pomohla. Helena neměla žádné peníze, a to by v žádném případě nebyla vhodná partie. Byli jsme jen dobří přátelé, co si spolu tak trošku zaflirtovali.“

„Ale jistě vás to muselo naštvat, když doktor —“

Gwenda se odmlčela a Afflick odpověděl: „Byl jsem naštvaný, to připouštím. Člověku se zajídá, když mu někdo řekne, že není dost dobrý. Jenomže nemá cenu být moc útlocitný.“

„A potom jste přišel o místo,“ ozval se Giles.

Afflick se přestal tvářit tak příjemně. .

„Dostal jsem vyhazov. Od Fanea a Watchmana. A je mi úplně jasné, kdo to měl na svědomí.“

„Opravdu?“ Giles nasadil tázavý tón, ale Afflick jen zavrtěl hlavou.

„Nic jsem neřekl. Mám na to jen svůj názor. Propustili mě — to je vše — a je mi docela jasné, kdo to provedl. A *proč!*“ Tváře mu zrudly. „Taková špinavost,“ povzdechl si. „Špehovat člověka — klást mu nástrahy — šířit o něm lži. Ach — měl jsem své nepřátele, to je pravda. Ale nikdy jsem nedopustil, aby mě doběhli. Vracel jsem stejným dílem všechno, co jsem dostal. A já *nezapomínám*.“

Zarazil se. Zase se začal tvářit jako předtím, byl opět srdečný.

„Takže — bohužel — vám pomoci nemůžu. S Helenou jsme si užili jen trošku zábavy — nic víc. Dál to nedošlo.“

Gwenda na něj upřeně hleděla. Byl to docela jasný příběh — ale mluvil pravdu? uvažovala. Zdálo se jí, že tu něco nehraje — a napadlo ji, co to asi je.

„Ale stejně,“ podotkla, „když jste se později dostal do Dillmouthu, tak jste ji navštívil.“

Zasmál se.

„To jste mě doběhla, paní Reedová. Ano, navštívil. Asi jsem jí chtěl předvést, že nejsem úplně na dně, když mě jeden zakyslý advokát vyhodí z kanceláře. Měl jsem dobrý obchod, jezdil jsem v bezvadném autě a moc dobře se mi dařilo.“

„Přišel jste ji navštívit víckrát než jednou, že?“

Chvilku zaváhal.

„Dvakrát — možná třikrát. Jenom na skok.“ Přikývl k tomu s výrazem konečné platnosti. „Bohužel vám nemůžu pomoci“

Giles vstal.

„Promiňte, že jsme vás tak dlouho zdrželi.“

„To je v pořádku. Je to příjemná změna popovídat si o starých časech.“

Otevřely se dveře, dovnitř nakoukla žena a hned se rychle omlouvala:

„Ach — promiňte — nevěděla jsem, že tu máš obchodní návštěvu.“

„Jen pojd' dál, miláčku, pojd' dál. Seznamte se s mou manželkou. Tohle jsou manželé Reedovi“

Paní Afflicková si s nimi podala ruku. Byla to vysoká štíhlá žena se sklíčeným pohledem, oblečená v překvapivě elegantních šatech.

„Povídali jsme si o starých časech,“ řekl Afflick. „O době než jsem se, Dorothy, seznámil s tebou.“

Obrátil se k Reedovým.

„Se svou manželkou jsem se seznámil na jedné okružní plavbě po moři,“ vysvětloval. „Ona nepochází z těchto končin. Je neteř lorda Polthermana.“

Vyslovil to s patřičnou pýchou — a štíhlá žena se zarděla.

„Okružní plavby jsou velice pěkné,“ poznamenal Giles.

„Velice vzdělávací,“ řekl Afflick. „To já, bohužel, neměl vzdělání, které by stálo za řeč.“

„Stále říkám manželovi, že se musíme vypravit na jednu z těch plaveb za památkami Řecka,“ poznamenala paní Afflicková.

„Když já nemám čas. Jsem zaneprázdněný člověk.“

„A my vás už nesmíme zdržovat,“ řekl Giles. „Na shledanou a díky. Dáte mi vědět, kolik ten výlet bude stát?“

Afflick je doprovodil k východu. Gwenda se ohlédla přes rameno. Paní Afflicková stála ve dveřích pracovny. Její tvář, zahleděná na manželova záda, měla podivně a nepříjemně napjatý výraz.

Giles a Gwenda se ještě jednou rozloučili a rozešli se ke svému vozu.

„To je otrava, zapomněla jsem tam šálu,“ řekla Gwenda.

„Ty pořád někde něco zapomínáš,“ povzdechl si Giles.

„Nekoukej tak umučeně. Hned jsem zpátky.“ Rozběhla se zpátky do domu. Otevřenými dveřmi pracovny uslyšela, jak Afflick hlasitě říká: „Co tím sleduješ, že sem takhle vpadáš? Jaký to má smysl?“

„Promiň, Jackie. Nevěděla jsem. Kdo jsou ti lidé, co tě tak rozčilili?“

„Oni mě nerozčilili, já —“ Zarazil se, jak spatřil Gwendu ve dveřích.

„Pane Afflicku, nenechala jsem tady šál?“

„Šál? Ne, paní Reedová. Tady není.“

„To jsem popleta. Musí tedy být ve voze.“ Vyšla opět ven.

Giles se obrátil k vozu. U chodníku parkovala žlutá limuzína zářící chromem.

„Tomuhle teda říkám vozejk,“ poznamenal Giles.

„Bourák,“ přitakala Gwenda. „Vzpomínáš si, Gilesi, jak nám Edith Pagettová vyprávěla, co říkala Lily? Lily si vsadila na majora Erskina, ne na toho našeho ‚záhadného muže v bouráku‘. Nenapadá ti, že ten záhadný muž v bouráku byl Jackie Afflick?“

„Ano,“ přisvědčil Giles. „Lily se i v dopise doktorovi zmínila o ‚parádním autě‘.“

Podívali se na sebe.

„On tam byl tu noc ‚na místě činu‘, jak by řekla slečna Marplová. Ani se nemůžu dočkat čtvrtka, až uslyšíme, co poví Lily Kimblová.“

„A co když se nastydne a vůbec nepřijde?“

„Ta přijde, Gilesi. Jestli tam tu noc byl nějaký takovýhle bourák —“

„Myslíš si, že to byl takový žlutý postrach silnic jako tenhle?“

„Obdivujete moje fáro?“ Žoviální hlas pana Afflicka je překvapil. Opíral se o úhledně zastřížený živý plot za nimi. „Říkám mu můj žlutý Matoušek. Vždycky jsem si potrpěl na pěknou karoserii. Taková hned člověku padne do oka, že?“

„To určitě,“ přisvědčil Giles.

„Já mám rád kytky,“ pokračoval Afflick. „Narcisy, blatouchy, kalceolarie — to všechno jsou moje zamilované květiny. Tady je váš šál, paní Reedová, Sklouzl vám za stůl. Těšilo mě, že jsem vás poznal.“

„Myslíš, že nás slyšel, když jsme mluvili o tom jeho žlutém postrachu silnic?“ zeptala se Gwenda, když odjížděli.

„Myslím, že ne. Tvářil se docela srdečně, že?“

„A-ano — ale já si myslím, že to ještě moc neznamená. Gilesi, ta jeho manželka — ona se ho bojí. Viděla jsem její obličej.“

„Cože? Toho žoviálního příjemného chlapíka?“

„Možná že pod povrchem není tak žoviální a příjemný... Gilesi, mně se pan Afflick nějak nelíbí... Zajímalo by mě, jak dlouho byl za námi a poslouchal, co si povídáme... Co jsme si to, prosím tě, právě říkali?“

„Nic moc,“ odpověděl Giles.

Vypadal však ustaraně.

## • KAPITOLA 22

### • LILY PŘIJDE NA SCHŮZKU

„No tohle — ať visím,“ zvolala Giles.

Právě rozevřel obálku dopisu, který přišel poštou po obědě, a zíral v naprostém úžasu na jeho obsah.

„Co se děje?“

„Je to zpráva od odborníků na písmo.“

Gwenda se zvědavě zeptala: „Ona ten dopis z ciziny *nenapsala*?“

„To je právě ta věc, Gwendo. Ona ho *napsala*.“

Užasle se na sebe zadívali.

Gwenda řekla nevěřícně: „Potom ty dopisy tedy nebyly *padělané*. Byly *pravé*. Helena tu noc opravdu odešla z domu. A napsala z ciziny. A vůbec nebyla zavražděná?“

Giles zvolna řekl: „Vypadá to tak. Je to ale tak zmatené. Já tomu nerozumím. Jako by všechno ukazovalo obráceným směrem.“

„Třeba se ti experti mylí?“

„Dejme tomu, že by to bylo možné. Jenže oni se zdají být tak důvěryhodní, Gwendo, já tomu všemu už ani trochu nerozumím. Copak jsme ze sebe dělali tak kolosální pitomce?“

„Pramení to všechno jen z toho mého hloupého chování v divadle? Já ti povím, Gilesi, co uděláme. Zajdeme za slečnou Marplovou.

Budeme mít dost času před návštěvou u doktora Kennedyho před půl pátou.“

Slečna Marplová však na tu zprávu reagovala docela jinak, než očekávali. Prohlásila, že je to opravdu moc pěkné.

„Ale drahoušku slečno Marplová, co tím vlastně myslíte?“ užasla Gwenda.

„Myslím tím, má milá, že někdo nejednal tak chytře, jak by byl měl.“

„Ale jak — v jakém směru?“

„Uklouzl,“ řekla slečna Marplová a spokojeně pokývala hlavou.

„Ale jak?“ ptal se Giles.

„Inu, milý pane Reede, vždyť jistě vidíte, jak to zužuje pole možností.“

„Když akceptujeme fakt, že Helena ty dopisy opravdu napsala — myslíte, že přesto mohla být zavražděna?“

„Myslím, že někomu moc záleželo na tom, aby ty dopisy byly opravdu napsány Heleniným rukopisem.“

„Ach tak... Konečně si myslím, že tomu rozumím. Musely existovat určité okolnosti, za kterých bylo možné Helenu přimět, aby ty dopisy napsala... To by opravdu zužovalo pole možností. O jaké okolnosti ale mohlo jít?“

„Ale jděte, pane Reede. Vždyť vy pořádně nepřemýšlíte. Je to přece docela jednoduché, vážně.“

Giles se zatvářil nasupeně i odbojně.

„Ujišťuji vás, že mně to tak jednoduché nepřipadá.“

„Kdybyste jen trochu zapřemýšlel.“

„Pojď už, Gilesi,“ přerušila je Gwenda. „Přijdeme pozdě.“

Zanechali slečnu Marplovou usmívat se samu pro sebe.

„Tahle babča mi jde občas na nervy,“ zabručel Giles. „Vážně nevím, na co k čertu naráží“

K domu dr. Kennedyho došli včas.

Doktor jim sám přišel otevřít.

„Dal jsem své hospodyni na odpoledne volno,“ vysvětloval. „Zdalo se mi to tak lepší.“

Uvedl je do obývacího pokoje, kde už byl připraven podnos s čajovými šálky a talířky, chléb, máslo a koláče.

„Šálek čaje je na začátek dobrý, ne?“ zeptal se Gwendy trochu nejistým hlasem. „To snad paní Kimblovou dobře naladí.“

„Máte naprosto pravdu,“ souhlasila Gwenda.

„A co s vámi dvěma? Mám vás hned představit? Anebo by ji to uvedlo do rozpaků?“

Gwenda zvolna řekla: „Venkovští lidé jsou tak podezíraví. Myslím, že by bylo lepší, kdybyste ji přijal sám.“

„Taky si to myslím,“ řekl Giles.

Dr. Kennedy pokračoval: „Kdybyste čekali v sousedním pokoji a spojovací dveře by byly trochu pootevřené, mohli byste slyšet, co se děje. Myslím, že vzhledem k okolnostem toho případu máte na něco takového právo.“

„Je to vlastně jako špehování klíčovou dírkou, ale je mi to jedno,“ řekla Gwenda.

Dr. Kennedy se pousmál: „Já myslím, že tu nejde o žádné etické principy. V žádném případě nebudu navrhopvat slib o zachování tajemství — i když jsem ochotný té ženě poradit, pokud o to budu požádán.“

Podíval se na hodinky.

„Vlak má přijet do Woodleigh Boltonu v půl páté, to je za několik minut. Bude jí trvat asi pět minut, než vyjde pěšky sem do kopce.“

Neklidně se začal procházet po pokoji. Pohublý obličej měl zbrázděný vráskami.

„Já tomu nerozumím,“ řekl. „Ani trochu tomu nerozumím, co to všechno vlastně znamená. Jestli Helena ten dům nikdy neopustila, jestli její dopisy, které mi napsala, byly padělané —“

Gwenda sebou prudce pohnula — ale Giles na ni kývl. Doktor pokračoval: „Jestli ji Kelvin, ten ubožák, nezabil, co se pak proboha vlastně stalo?“

„Zabil ji někdo jiný,“ řekla Gwenda.

„Ale moje milé dítě, jestli ji zabil někdo jiný, proč by proboha Kelvin tak na tom trval, že to udělal on?“

„Protože si myslel, že to udělal. Našel ji na posteli a byl přesvědčený, že to udělal. To se mohlo stát, ne?“

Dr. Kennedy si podrážděně mnul nos.

„Jak to mohu vědět? Nejsem psychiatr. Šok? Nebo nervový stav? Ano, to je, myslím, možné. Ale kdo by chtěl Helenu zabít?“

„Myslíme, že jeden ze tří lidí,“ odpověděla Gen

„Ze tří lidí? Z jakých tří lidí? Nikdo nemohl mít žádný důvod, aby chtěl Helenu zabít — pokud by to nebyl úplný blázen. Neměla žádné nepřátele. Každý ji měl rád.“

Přešel k zásuvce psacího stolu a začal probírat její obsah.

„Tohle jsem nedávno našel, když jsem hledal ty dopisy.“

Vyndal vybledlou fotografii. Byla na ní vysoká školačka v tělocvičném úboru, s vlasy staženými dozadu, se zářícím obličejem. Kennedy, mladší, šťastný Kennedy stál vedle ní a držel štěně teriéra.

„Moc jsem o ní y poslední době přemýšlel,“ řekl nezřetelně. „Řadu let jsem na ni vůbec nemyslel — téměř se mi podařilo zapomenout... Ted' na ni myslím pořád. To je vaše dílo.“

Jeho slova zněla skoro jako obžaloba.

„Já myslím, že je to *její* dílo,“ namítla Gwenda.

Prudce se k ní otočil.

„Co tím myslíte?“

„Říkám to jen tak. Neumím to vysvětlit. Ale my to na svědomí nemáme. To jen Helena sama.“

Dolétlo k nim slabé, melancholické zahvízdání lokomotivy. Dr. Kennedy vyšel ven zasklenými dveřmi a oni ho následovali. Spatřili, jak se údolím zvolna rozplývá pruh kouře.

„Jede vlak,“ řekl dr. Kennedy.

„Přijíždí do stanice?“

„Ne, odjíždí.“ Odmlčel se. „Bude tu za chvíli.“

Ale minuty plynuly a Lily Kimblová nepřicházela.

## II

Lily Kimblová vystoupila z vlaku na dillmouthské železniční křižovatce a přešla přes most k postranní koleji, kde čekala malá místní lokálka. Cestujících v ní sedělo jen poskrovnu — nejvýš půl tuctu. Zavládla mrtvá denní doba, a kromě toho se v Helchesteru konal trh.

Vláček se okamžitě rozjel klikatým údolím a důležitě si supěl na cestu. Před konečnou stanicí v Lonsbury Bay byly tři stanice: New-

ton Langford, Matchings Haltu (odkud se vycházelo do Woodleighské obory) a Woodleigh Bolton.

Lily hleděla z okna očima, které nevnímaly šťavnatou zeleň krajiny, ale viděly místo ní nábytkovou soupravu ve stylu krále Jakuba se zeleným čalouněním...

Byla jediným cestujícím, který vystoupil na malé staničky v Matchings Haltu. Odevzdala jízdenku a prošla ven čekárnou s pokladnou. O kousek dál po silnici spatřila směrovku s nadpisem Woodleighská obora, která ukazovala k pěšině vedoucí do strmého kopce.

Lily Kimblová se po ní rozešla a začala rychle stoupat vzhůru. Cesta lemovala okraj lesa, na protější straně se strmě zvedal kopec porostlý vřesem a kručinkou.

Kdosi vyšel z lesa a Lily Kimblová strnula.

„Bože, vy jste mě ale vyděsil,“ zvolala. „Nečekala jsem, že vás potkám tady.“

„Překvapil jsem vás, co? A mám pro vás ještě jedno překvapení.“

Mezi stromy bylo pusto. Nebyl tu nikdo, kdo by zaslechl výkřik či hluk zápasu. Vlastně ani žádný výkřik nezazněl a zápas brzo skončil.

Jen vyplašený doupňák vyletěl z lesa ...

### III

„Tak kde ta ženská je?“ ptal se dr. Kennedy podrážděně.

Ručičky na hodinách ukazovaly za deset minut pět.

„Nemohla si splést cestu, když šla z nádraží?“

„Napsal jsem jí přesný popis. Každopádně je to velice jednoduché. Jak vystoupí z vlaku, dá se vlevo a pak odbočí první cestou doprava. Jak jsem řekl, je to jenom pět minut pěšky.“

„Třeba si to rozmyslela,“ podotkl Giles.

„Už to tak vypadá.“

„Anebo zmeškala vlak,“ uvažovala Gwenda.

Kennedy zvolna pronesl: „To ne. Já myslím, že je mnohem pravděpodobnější, že se nakonec rozhodla vůbec sem nejít. Třeba

zakročil její manžel. Všichni venkované jednají úplně nevypočitatelně.“

Začal přecházet pokojem sem tam.

Potom došel k telefonu a požádal o spojení.

„Haló, to je nádraží? Tady je doktor Kennedy. Cekám návštěvu vlakem v půl páté. Jednu venkovskou ženu středního věku. Neptal se tam někdo na cestu ke mně? Nebo — Co to říkáte?“

Giles s Gwendou byli dost blízko, aby slyšeli měkký lenivý hlas jednoho z nádražních zaměstnanců:

„Mně se tedy nezdá, že by přijel někdo k vám, doktore. V půl pátý nikdo cizí nepřijel. Akorát pan Narracotts z Meadows a Johnie Lawes a dcera starýho Bensona. Jinak nikdo jiný nepřijel.“

„Tak si to asi přece jen rozmyslela,“ řekl dr. Kennedy. „No — tak ten čaj nabídnu aspoň vám. Koflík je už na kamnech. Hned vám ho udělám.“

Vrátil se s konvicí a usedli ke stolu.

„To jsem provedl jen takovou první kontrolu,“ poznamenal zvesela. „Máme ostatně její adresu. Třeba si tam za ní zajedeme na návštěvu.“

Zazvonil telefon. Doktor vstal a zvedl sluchátko.

„Doktor Kennedy?“

„U telefonu.“

„Tady je inspektor Last z policejní stanice v Longfordu. Nečekal jste dnes odpoledne nějakou ženu jménem Lily Kimblová? Paní Lily Kimblová?“

„Ano, čekal. Proč? Stala se jí nějaká nehoda?“

„Stalo se jí něco, co se nedá nazvat nehodou. Je mrtvá. Našli jsme u ní dopis od vás. Proto vás voláme. Mohl byste přijet co nejdřív na policejní stanici clo Longfordu?“

„Přijedu okamžitě.“

## IV

„Tak teď si musíme všechno naprosto ujasnit,“ říkal inspektor Last.

Díval se z Kennedyho na Gilese a Gwendu, kteří doktora doprovázeli. Gwenda byla značně pobledlá a ruce držela pevně semknuté.

„Vy jste očekával, že ta žena přijede vlakem, který vyjíždí z dillmouthské křižovatky ve čtyři nula pět a přijíždí do Woodleigh Boltonu ve čtyři třicet pět?“

Dr. Kennedy přikývl.

Inspektor Last se podíval na dopis, který vzal od mrtvé. Případ vypadal docela jasný.:

*Vážená paní Kimblová (napsal dr. Kennedy),  
rád Vám poradím, jak nejlépe budu umět. Jak uvidíte ze záhlaví tohoto dopisu, už nebydlím v Dillmouthu. Když pojedete vlákem, který vyjíždí z Coombeleighu v půl čtvrté a potom přestoupíte na dillmouthské křižovatce na vlak směřem na Lonsbury Bay, dostanete se do Woodleigh Boltonu, odkud je to k mému domu jen pět minut pěšky. Jakmile vyjdete z nádraží, odbočte vlevo a pak se dejte, první cestou doprava. Můj dům je na jejím konci vpravo. Mé jméno uvidíte na brance.*

*S pozdravem Váš*

*James Kennedy*

„Neuvažovali jste, že by byla jela už dřívějším vlakem?“

„Dřívějším vlakem?“ Dr. Kennedy se zatvářil užasle.

„Protože právě tohle udělala. Vyjela z Coombeleighu nikoli v půl čtvrté, nýbrž v půl druhé — přestoupila na dillmouthské křižovatce ve dvě nula pět a nevystoupila ve Woodleigh Boltonu, ale v Matchings Haltu, o stanici dříve.“

„Ale to je podivné!“

„Měla se s vámi radit v nějaké lékařské záležitosti, doktore?“

„Ne. Přestal jsem ordinovat a šel na odpočinek už před několika roky.“

„To jsem si myslel. Znal jste ji dobře?“

Dr. Kennedy zavrtěl hlavou.

„Neviděl jsem ji skoro dvacet let.“

„Ale teď jste ji — hm — poznal?“

Gwenda se zachvěla, ale těla mrtvých lékaře nevzrušují, a tak dr. Kennedy zamyšleně odpověděl: „Za daných okolností je těžké říct, jestli jsem ji poznal nebo ne. Předpokládám, že byla uškrcena?“

„Byla uškrcena. Tělo bylo nalezeno v houští kousek od cesty, která vede z Matchings Haltu do Woodleighské obory. Našel je turista, který scházel z obory asi deset minut před čtvrtou. Náš policejní lékař určil dobu smrti přibližně mezi čtvrt na tři a třetí hodinu. Byla zřejmě zabita krátce nato, co odešla z nádraží. V Matchings Haltu žádný jiný cestující nevystupoval. Byla jediná, kdo tam opustil vlak.

Ted' jde o to, proč vystoupila v Matchings Haltu? Spletla si stanici? To asi sotva. Každopádně cestovala o dvě hodiny dříve na schůzku, kterou si s vámi dojednala, a nejela vlakem, který jste jí navrhl, ačkoli měla váš dopis u sebe.

Povězte nám ted', doktore, za jakým účelem se s vámi měla sejít?“

Dr. Kennedy sáhl do kapsy a vytáhl dopis od Lily Kimblové.

„Tohle jsem vzal s sebou. Připojený výstřížek je oznámení, které uveřejnili v místních novinách tady manželé Reedovi.“

Inspektor Last si přečetl dopis Lily Kimblové i jeho přílohu. Potom pohlédl z dr. Kennedyho na Gilese a Gwendu.

„Mohl bych se dozvědět, co za tímhle vším je? Zdá se, že ta záležitost sahá hodně do minulosti?“

„Do doby před osmnácti roky,“ odpověděla Gwenda.

Kousek po kousku, s doplňky a vsuvkami, vyšel celý příběh najevo. Inspektor Last byl dobrý posluchač. Nechal tři osoby před sebou volně vyprávět, každého podle svého způsobu. Kennedy mluvil suše a věcně, Gwenda poněkud nesouvisle, její líčení však mělo sílu představitivosti. Nejcennější příspěvek přednesl Giles. Mluvil jasně a k věci, ne tak rezervovaně jako Kennedy a souvisleji než Gwenda. Trvalo to dlouho.

Potom si inspektor Last povzdechl a shrnul vše dohromady.

„Paní Hallidayová byla sestra doktora Kennedyho a vaše nevlastní matka, paní Reedová. Zmizela z domu, kde nyní bydlíte, před osmnácti roky. Lily Kimblová (která se za svobodna jmenovala Abbottová), tehdy v domě sloužila (jako panská). Z nějakého důvodu zastávala Lily Kimblová názor (s odstupem několika let), že šlo o falešnou hru. Tehdy se předpokládalo, že paní Hallidayová odešla s nějakým mužem (jehož totožnost je neznámá). Major Halliday ze-

mřel v psychiatrické léčebně před patnácti roky s utkvělou představou, že svou ženu uškrtil — pokud šlo o utkvělou představu —“

Odmlčel se.

„To jsou všechno zajímavá, ale poněkud nesouvislá fakta. Tím hlavním bodem celé záležitosti se zdá být otázka: je paní Hallidayová naživu, nebo je mrtvá? Jestli je mrtvá, kdy zemřela? A co věděla Lily Kimblová?

Zdá se, vzhledem k dané situaci, že musela vědět něco velice důležitého. Tak důležitého, že byla zabita, aby o tom nemohla promluvit.“

Gwenda zvolala: „Ale jak mohl někdo vědět — že se o tom chystala mluvit — kromě nás?“

Inspektor Last se na ni zamyšleně podíval.

„Důležitý bod, paní Reedová, je fakt, že z dillmouthské křižovatky vyjela vlakem ve dvě nula pět místo ve čtyři nula pět. Musela pro to mít nějaký důvod. A taky vystoupila už stanici před Woodleigh Boltonem. Proč? Zdá se mi možné, že poté, co napsala doktorovi, napsala ještě někomu jinému, a třeba navrhla schůzku ve Woodleighské oboře s tím, že v případě, kdyby nedopadla uspokojivě, zajela by za doktorem Kennedym a požádala ho o radu. Je možné, že měla nějakou určitou osobu v podezření, že té osobě napsala, naznačila, o čem ví, a navrhla setkání.“

„Vyděračství,“ řekl Giles bez obalu.

„Třeba to tak ani nemyslela,“ uvažoval inspektor Last. „Poháněla ji jen lačnost a naděje, co by z toho všeho mohla vyzískat, a zároveň jí to i trochu popletlo hlavu. Uvidíme. Možná že nám řekne víc její manžel.“

## V

„Já ji varoval, na mou duši,“ pronesl pan Kimble ztěžka. „Koukni, ať s tím nemáš nic společného,“ takhle jsem jí to řekl. Odjela za mými zády, tak to bylo. Myslela si, že ví sama všechno nejlíp, to byla celá Lily. Chytrá až moc.“

Dotazy ukázaly, že pan Kimble může jen málo přispět k objasnění.

Lily sloužila v domě U svaté Kateřiny, než ji poznal a začal s ní chodit. Moc milovala filmy a řekla mu, že podle všeho byla v domě, kde došlo k vraždě.

„Já na to moc nedal, to teda ne. Moc fantazíruješ, řekl jsem si. Prostý obyčejný fakta, to Lily nestačilo. Napovídala mi sáhodlouhý nesmysly o svém pánovi, jak voddělal její paní a tělo asi strčil do sklepa — a něco o nějakým francouzským děvčeti, že se koukla z okna a něco nebo někoho uviděla. ‚Holka zlatá, nevšímej si cizinců,‘ řekl jsem jí. ‚Jsou to samý lháři, jeden jako druhý. To není jako našinec‘ A když s tím nedala pokoj, tak už jsem ji neposlouchal, víte, protože si to všechno vybájila jen tak z ničeho. Lily si potrpěla na kriminální historky. Odbírala *Sunday News*, co otiskují seriál Slavní vrahové. Měla toho plnou hlavu, a když se jí to líbilo myslet si, že sloužila v domě, kde došlo k vraždě, no dobrá, řekl jsem si, takovýhle představy ještě nikomu neublíží. Jenže když na mě spustila kvůli odpovědi na ten inzerát, řekl jsem jí: ‚Dej s tím pokoj. Nemá cenu šťourat do trablů.‘ A kdyby byla dala na mě, mohla bejt dneska naživu.“ Na chvíli se zamyslel.

„Jo,“ povzdechl si, „byla by teďka naživu. Lily až moc chytračila.“

## • KAPITOLA 23

### • KDO Z NICH?

Giles a Gwenda nešli s inspektorem Lastem zpovídat pana Kimbla. Dojeli domů kolem sedmé večer. Gwenda byla bílá jak stěna a dělalo se jí nevolno. Dr. Kennedy předtím Gilesovi doporučil: „Dejte jí trochu brandy, přinutíte ji, ať něco sní, a pak ji uložte do postele. Prožila ošklivý šok.“

„Je to strašné, Gilesi,“ opakovala Gwenda, „tak strašné. Ta pošetilá žena si dojedná schůzku s vrahem, jde na ni s takovou důvěřivostí — a je zabita. Jako když jde ovce na porážku.“

„Miláčku, nemysli na to. Ostatně vždyť my sami jsme přece věděli, že někdo tu byl vrahem.“

„Ne. Nevěděli. Nevěděli jsme, že je tu teď. Mysleli jsme, že to bylo *tehdy* — před osmnácti roky. To mi nepřipadalo tak skutečné... To všechno mohl být omyl.“

„Tohle teď dokazuje, že to omyl nebyl. Měla jsi, Gwendo, celou tu dobu pravdu.“

Giles byl rád, že zastihl slečnu Marplovou u nich v domě.. Dohadovala se s paní Cockerovou o Gwendě, která odmítla brandy, protože prý jí to připomíná plavbu parníkem přes Kanál. Vzala si však trochu whisky s citrónem a potom, nalákána paní Cockerovou, si sedla a snědla omeletu.

Giles by byl rozhodně chtěl mluvit o jiných věcech, ale slečna Marplová začala hovořit o zločinu lehce povzneseným tónem, což Giles nakonec ocenil jako vyšší formu taktiky.

„Je to opravdu hrozné, má milá,“ řekla, „a samozřejmě veliký šok, ale člověk musí přiznat, že je to zajímavé. Já jsem ovšem už tak stará, že mě smrt tolik nešokuje jako vás — mě jen skličuje něco, co se bolestivě a dlouho vleče jako třeba rakovina. To opravdu podstatné na téhle záležitosti je, že s určitostí a nade vši pochybnost víme, že ubohá mladá Helena Hallidayová byla zabita. Celou tu dobu jsme si to mysleli, teď to ale *víme*.“

„A podle vás bychom už měli vědět, kde je její tělo,“ podotkl Giles. „Asi ve sklepe.“

„Ne, ne, pane Reede. Vzpomeňte si, co říkala Edith Pagetová, že sešla tam dolů hned příští ráno, protože ji rozrušilo, co jí pověděla Lily, ale nenašla tam vůbec žádné stopy. A víte přece, že by se nějaké stopy našly, když je člověk opravdu hledal.“

„Co se s ním tedy stalo? Odvezl je někdo v autě a shodil z útesu do moře?“

„To ne. No tak, moji milí, vzpomeňte si, co vám ze všeho nejdřív bylo nápadné, když jste sem přišli — vlastně bych měla říct, co bylo nápadné vám, Gwendo? Že z okna salónu není vůbec vidět na moře. Tam, kde jste cítila — a velmi správně —, že by měly vést dolů schody k trávníku — tam byly místo toho zasazeny keře. Schody, které jste pak dodatečně našla, tam původně opravdu vedly, ale byly pak přesunuty až na konec terasy. Proč se s nimi hýbalo?“

Gwenda na ní zírala a začínalo jí svítat „Myslíte, že je to tam, kde —“

„Pro takovou změnu musel existovat nějaký důvod a nezdá se, že to byla změna zrovna rozumná. Upřímně řečeno je to hloupost mít schody dolů k trávníku na takovémhle místě. Jenže konec terasy je velice poklidné místo — není na něj vidět odnikud z domu, kromě jediného okna — okna dětského pokoje v prvním poschodí. Je vám jistě jasné, že jestli někdo chce zakopat tělo, musí narušit povrch země a pro takovou akci musí mít nějaký *důvod*. Tady se naskytl důvod přesunout schody od dveří, salónu na konec terasy. Už jsem se dozvěděla od dr. Kennedyho, že Helena Hallidayová a její manžel si velice hleděli zahrady a hodně na ní sami pracovali. Zahradník, kterého zaměstnávali přes den, jenom plnil jejich příkazy. A tak kdyby přišel a zjistil, že se začala provádět nějaká změna a některé kameny už byly přesunuty, usoudil by jen, že Hallidayovi tu práci sami započali v jeho nepřítomnosti. Tělo mohlo být samozřejmě zakopáno na kterémkoli z těchto dvou míst, ale myslím, že si můžeme s jistotou říct, že bylo zakopáno na konci terasy, a nikoli přede dveřmi salónu.“

„Pročpak?“

„Pro to, co chudák Lily sdělila ve svém dopise — že změnila názor o úkrytu těla ve sklepě na základě toho, co spatřila Léonie, když se podívala z okna. Tohle tu věc zcela objasňuje, ne? Ta Švýcarka se podívala z okna dětského pokoje někdy během noci a uviděla, jak je kopán hrob. Možná že přímo viděla, kdo ho kope.“

„A nikdy nic neřekla na policii?“

„Moje milá, v době, kdy došlo ke zločinu, to nepadalo v úvahu. Paní Hallidayová údajně uprchlá s milencem — to bylo to jediné, co Léonie pochopila. Ostatně ona zřejmě anglicky moc neuměla. Zmínila se o tom Lily, asi ne tehdy, ale až později, že tu noc zpozorovala ze svého okna cosi podivného a podnítila tím Lily k přesvědčení, že došlo ke zločinu. Já ovšem nepochybuji, že Edith Pagetová Lily odbyla, že vykládá nesmysly, a ta, mladá Švýcarka přejala její názor a rozhodně neměla chuť se zaplést do jednání s policií. Cizinci bývají vždycky velice nervózní, když mají jednat s policií v cizí zemi. A tak odjela zpátky do Švýcarska a pravděpodobně na tu záležitost už nikdy ani nepomyslela.“

Giles řekl: „Jestli ještě žije — kdybychom ji tak mohli najít —“  
Slečna Marplová pokývla hlavou: „Třeba ano.“ Giles se zeptal: „Jak bychom to měli zařídit?“ Slečna Marplová odpověděla: „Policie by to mohla provést mnohem lépe než vy.“

„Inspektor Last sem má přijít zítra ráno.“

„Pak myslím, že bych mu měla říct — o těch schodech.“

„A což taky o tom, co jsem spatřila — nebo si myslím, že jsem spatřila — v hale?“ zeptala se Gwenda rozrušeně.

„Ano, má milá. Bylo od vás velice moudré, že jste o tom až do nynějška pomlčela. Velice moudré. Ale teď si myslím, že už nadešel čas.“

Giles zvolna pronesl: „Byla uškrncena v hale, potom ji vrah odtáhl po schodech nahoru a položil ji na postel. Kelvin Halliday přišel domů, ztratil vědomí po whisky s přídavkem uspávací drogy a v bezvědomí byl odveden do ložnice. Když přišel k sobě, myslel si, že svou ženu zabil. Vrah musel všechno sledovat někde poblíž. Jakmile Kelvin odešel za doktorem Kennedym, vrah mrtvou Helenu odnesl, pravděpodobně ji ukryl v křoví na konci terasy a počkal, až všichni odejdou do svých pokojů a usnou. Potom vykopal hrob a tělo v něm zahrabal. To znamená, že musel vyčkávat v domě prakticky celou noc.“

Slečna Marplová přikývla.

„On musel být přímo *na místě činu*. Vzpomínám si, že jste zdůrazňovala, jak je to důležitý fakt. Musíme zjistit, který z našich tří podezřelých nejlépe zapadá do téhle situace. Nejprve vezmeme v úvahu Erskina. Ten byl zcela určitě po celou dobu přímo na místě. Podle vlastního doznání sem přišel s Helenou z pláže okolo deváté večer. Rozloučil se s ní, ale udělal to opravdu? Co jestli ji místo toho uškrtil?“

„Ale vždyť to všechno mezi nimi už dávno předtím skončilo,“ zvolala Gwenda, „velice dávno. Sám přece říkal, že s Helenou skoro nikdy nebyl o samotě.“

„Ale Gwendo, copak nechápeš? Když si tu záležitost máme rozebrat, nemůžeme spoléhat na nic, co někdo jenom *řekl*.“

„To jsem ráda, že to od vás slyším,“ řekla slečna Marplová. „Víte, mně tak trochu dělalo starost, jak vy dva jste byli ochotni přijímat

jako daná fakta, cokoli vám kdo pověděl. Mám bohužel nedůvěřivou povahu, a zvlášť pokud jde o vraždy jsem si vytkla zásadu nevěřit ničemu, co mi lidé řeknou, dokud to není *ověřeno*.

Například se zdá být téměř jisté, že šaty, o nichž se Lily Kimblová zmínila, že byly odneseny v kufru, neodpovídaly tomu, co by si byla Helena sama s sebou odnesla. Řekla nám totiž nejen Edith Pagetová, že to ví od Lily, ale i Lily sama se o tom zmínila doktoru Kennedymu v dopise. Takže tohle je jeden *fakt*. Doktor Kennedy nám pověděl, jak byl Kelvin Halliday přesvědčený, že mu jeho žena tajně podává drogy, a Kelvin to sám ve svém deníku potvrzuje —, takže tady máme další fakt — a to velice podivný, vidíte? Ale tuhle věc teď rozebírat nebudeme.

Jen bych ráda zdůraznila, že spousta vašich domněnek se zakládala na tom, co vám kdo řekl — a možná i velice věrohodně.“

Giles na ni jen upřeně hleděl.

Gwenda, které se zas vrátila barva do tváří, usrkávala kávu a opírala se o stůl.

Giles řekl: „Tak si teď ověřme, co nám pověděli tři lidé. Napřed se podíváme na Erskina, Ten prohlašuje —“

„Ty máš na něj spadeno,“ přerušila ho Gwenda. „V jeho případě by to přece bylo plýtvání časem, protože je teď z toho definitivně venku. Nemohl přece zabít Lily Kimblovou.“

Giles však nezměnil tón: „On říká, že se setkal s Helenou na lodi cestou do Indie, že se do sebe zamilovali, on však nedokázal opustit ženu a děti a tak se dohodli, že se musí rozloučit. Dejme tomu, že to tak nebylo. On se třeba zoufale zamiloval do Heleny, ale ona s ním odejít nechtěla. Co když jí on vyhrožoval, že ji zabije, jestli se provdá za někoho jiného?“

„To je naprosto nepravděpodobné,“ namítla Gwenda.

„Takové věci se ale stávají. Vzpomeň si, jak jsi zaslechla, co mu říkala jeho žena. Ty to všechno připisuješ žárlivosti, ale může to být pravda. Možná, že ona s ním prožívala zoufalé chvíle, když se jednalo o druhé ženy — vždyť on je třeba tak trochu sexuální maniak.“

„Tomu nevěřím.“

„Nevěříš, protože je pro ženy přitažlivý. Já si osobně myslím, že na Erskinovi je něco podivného. Ale pokračujme v argumentech pro-

ti němu. Helena zruší zasnoubení, vrátí se domů, provdá se za svého otce a usadí se tady. A najednou se objeví Erskine. Přijede ostentativně na letní dovolenou se svou manželkou. To je opravdu dost divné počínání. On sám připouští, že se přijel podívat na Helenu. A teď budeme předpokládat, že on byl tím mužem, který s ní byl v salóně ten den, kdy Lily zaslechla Helenu říkat, že se ho bojí. *„Já se tě bojím — vždycky jsem se tě bála — myslím, že jsi šílený.“*

A protože se ho bojí, sprádá plány, jak se přestěhovat do Norfolk, ale dělá s tím tajností. Nikdo se to nesmí dozvědět. Totiž nesmí se to dozvědět, dokud Erskinovi neodjedou z Dillmouthu. Až potud tedy všechno do sebe zapadá. A teď přicházíme k té osudné noci. Co Hallidayovi dělali v časnějších večerních hodinách, to nevíme —“

Slečna Marplová si odkašlala.

„Musím vám povědět, že jsem zase mluvila s Edith Pagettovou. Vzpomněla si, že ten večer jedli dříve — už v sedm hodin, protože se major Halliday chystal na nějakou schůzi — asi prý Golf klubu nebo zdejší farnosti. Paní Hallidayová šla po večeři ven.“

„Správně. Helena se setká s Erskinem na pláži, patrně po předchozí dohodě. On příští den odjíždí. Možná odmítá odjet. Naléhá na Helenu, aby s ním odešla. Ona se vrací domů a on ji doprovází. Nakonec ji v záchvatu šílenství uškrtí. Dál se pak už všechno odehrávalo, jak jsme se na tom shodli. Ve svém poblouznění chce, aby Kelvin Halliday uvěřil, že sám Helenu zabil. Erskine později její tělo zakope. Vzpomínáte si, jak vyprávěl Gwendě, že se vrátil do hotelu až mnohem později, protože se procházel po Dillmouthu.“

„Tak mě napadá,“ ozvala se slečna Marplová, „co dělala v tu dobu jeho žena?“

„Asi šlela žárlivostí,“ odpověděla Gwenda. „A udělala mu scénu, když se vrátil.“

„Podle méj rekonstrukce je ale docela možné, že se to takhle odehrálo,“ řekl Giles.

„Jenže on nemohl zabít Lily Kimblovou,“ zdůrazňovala Gwenda, „protože bydlí v Northumberlandu. Takže uvažovat o něm je vyložené mrhání časem. Podívejme se na Waltera Fanea.“

„Správně. Walter Fane je typ potlačeného individua. Jenže slečna Marplová nám dodala jedno malé cenné svědectví. Walter Fane se jednou tak rozzuřil, že málem zabil svého bratra. Byl tenkrát ještě dítě, ale vyvolalo to zděšení, protože se zdál být vždycky tak jemné, poddajné povahy. Zkrátka a dobře, Walter Fane se zamiluje do Heleny Kennedyové. Nejen zamiluje, úplně se do ní zblázní. Ona ho odmítne a on odjede do Indie. Ona mu později napíše, že za ním přijede a vezme si ho. Vypraví se na cestu, tu ale přijde další rána. Dojede na místo, ale vzápětí ho pustí k vodě. Potkala ‚někoho na lodi‘. Odjede zase domů a provdá se za Kelvina Hallidaye. Walter Fane si patrně myslí, že Kelvin Halliday je tou příčinou, proč ho Helena odmítla. Užívá se, žije v sobě bláznivě nenávistnou žárlivost a vrátí se domů. Začne se chovat na oko přátelsky, jako by jí všechno prominul. Často se vyskytuje v jejím domě, stane se z něj na pohled krotký domácí kocour, věrný Bobík. Helena si však asi uvědomuje, že to není míněno doopravdy. Zhlédne, co se děje pod povrchem. Možná už dávno předtím vycítila v tom tichém mládenci cosi zneklidňujícího. A tak mu řekne: ‚Myslím, že jsem se tě vždycky bála.‘ A začne plánovat, v tajnosti, jak odejít z Dillmouthe a usadit se v Norfolku. Proč? Protože se bojí Waltera Fanea.

A teď se opět dostáváme k onomu osudnému večeru. V tomto případě nám ovšem není všechno tak docela jasné. Nevíme, co Walter Fane tu noc dělal, a ani nemáme možnost se to někdy dozvědět. Jenže on splňuje požadavek slečny Marplové ‚být na místě činu‘ v tom směru, že žije v domě vzdáleném jenom dvě tři minuty pěšky. Mohl tedy prohlásit, že si jde lehnout s bolením hlavy nebo se zavřít v pracovně údajně s nějakou prací — něco na ten způsob. Mohl provést všechno, o čem jsme hovořili, že vrah udělal. A já si myslím, že právě on z těch tří podezřelých by se s největší pravděpodobností dopustil chyb při balení šatů do kufru. Nevěděl by, co ženy nosí, aby vybral to správné.“

„Je to tak divné,“ řekla Gwenda, „když jsem ho onehdy navštívila v jeho kanceláři, měla jsem takový zvláštní pocit, jako by byl domem se staženými roletami... A dokonce mě napadla bláhová myšlenka — že v tom domě je nějaký mrtvý.“

Pohlédla na slečnu Marplovou.

„Zdá se vám to hodně hloupé?“ zeptala se.

„Ne, má milá. Myslím, že jste asi měla pravdu.“

„A teď,“ pokračovala Gwenda, „docházíme k Jackiemu Afflickovi. Afflickovy okružní jízdy. Jackie Afflick, který byl vždycky tak náramně chytrý. První fakt proti němu je přesvědčení doktora Kennedyho, že se u něj projevovalo počáteční stadium stihomamu. Což znamená, že nikdy nebyl docela normální. Vyprávěl nám o sobě a o Heleně, ale teď víme, že to byla snůška lží. On ji nepovažoval jen za roztomilé mládě — byl do ní šíleně, vášnivě zamilovaný. Jenže ona ho nemilovala. Jenom se bavila. Byla posedlá po mužích, jak říká slečna Marplová.“

„Ne, má milá, tohle jsem já neřekla. Nic takového.“

„Tak tedy nymfomanka, jestli se vám tenhle výraz víc líbí. Ale v každém případě měla s Jackiem Afflickem milostný poměr a pak toho chtěla nechat, což on nechtěl připustit. Její bratr ji z téhle bryndy dostal, Jackie Afflick jí to však nikdy nezapomněl ani nepromínil. Přišel o místo — podle něho tak, že ho Walter Fane falešně nařkl. To rozhodně dosvědčuje příznaky stihomamu.“

„Ovšem,“ souhlasil Giles. „Jenže na druhé straně, pokud je to pravda, tak to znamená další bod proti Walteru Faneovi — a dost závažný.“

Gwenda pokračovala:

„Helena odjede do ciziny, on opustí Dillmouth. Ale nikdy na Helenu nezapomene a když se ona do Dillmouthu vrátí coby vdaná žena, zajede sem a navštíví ji. Napřed prohlásil, že ji navštívil jenom jednou, ale později přiznal, že přišel víckrát. A vzpomínáš si, Gilesi, co řekla Edith Pagetová o tom ‚záhadném muži v bouráku‘? Z toho vidíte, že Afflick přicházel tak často, až z toho byly řeči mezi služebnictvem. Ale Helena si dala moc velký pozor, aby ho nepozvala ani jednou ke stolu — aby se nesešel s Kelvinem. Možná že z něj měla strach. Možná“

Giles ji přerušil:

„Tohle se ale dá vykládat dvojím způsobem. Dejme tomu, že ho Helena milovala, že to byla její první láska, která nevyhasla. Třeba spolu měli milostný poměr, který ona přede všemi tajila. Jenže on možná chtěl, aby s ním odešla, zatímco ona se ho pak už nabažila a

odmítla to. A tak tedy — tak tedy ji zabil. A nato následovalo vše ostatní. Lily napsala v dopise doktoru Kennedymu, že tu noc stál před domem bourák. Byl to vůz Jackieho Afflicka. Jackie Afflick byl také *„na místě činu“*.“

„Je to jenom domněnka,“ pokračoval Giles, „ale mně se zdá být docela logická. Jenom do té naší rekonstrukce musíme nějak zapasovat Heleniny dopisy. Lámal jsem si hlavu s těmi *„okolnostmi“*, za kterých by Helena mohla být přinucena, aby je napsala, jak se o tom zmínila slečna Marplová. Můžeme si je vysvětlit jedině tím, když připustíme, že Helena opravdu měla milence a předpokládala, že s ním odejde. Prověříme si to u všech našich tří podezřelých. Napřed se podíváme na Erskina. Řekněme, že ještě nebyl připravený na odchod od ženy a dětí a rodinný rozvrat, Helena však souhlasila, že opustí Kelvina a odjede někam, kam by za ní Erskine mohl čas od času přijíždět. V takovém případě by bylo třeba v první řadě rozptýlit podezření paní Erskinové, a tak Helena napíše pár dopisů, aby je její bratr dostal v patřičných časových intervalech, což by vypadalo, jako by Helena odjela s někým do ciziny. Tohle výborně zapadá do toho jejího tajnůstkářství, kdo je vlastně oním dotyčným mužem.“

„Když se ale chystala opustit manžela kvůli němu, proč by ji tedy zabíjel?“ optala se Gwenda.

„Protože si to třeba náhle na poslední chvíli rozmyslela. Došla k závěru, že přesto všechno o svého muže přece jen stojí. Erskina to nesmírně rozčililo, a tak ji uškrtil. A potom vzal její šaty a kufr a použil i ty napsané dopisy. Tohle vše to naprosto perfektně vysvětluje.“

„Totéž se ovšem dá použít i u Waltera Fanea. Umím si představit, že skandál by venkovského advokáta úplně zničil. Helena možná souhlasila, že odjede někam poblíž, kde by ji Fane mohl navštěvovat, ale přitom bude předstírat, že odjela do ciziny s někým jiným. Připravili proto ty dopisy, jenže ona si to nakonec rozmyslela, jak jsi to už nastínil. A tak ji Walter Fane šel zabít.“

„A co Jackie Afflick?“

„V jeho případě je to mnohem obtížnější. Neřekl bych, že jeho by se takový skandál dotkl. Třeba se Helena bála — nikoli jeho, nýbrž tvého otce — a tak usoudila, že bude lépe předstírat, že odjela do

ciziny —, anebo Afflickova žena měla asi tenkrát spoustu peněz a on je chtěl investovat do obchodu. Zkrátka pro ty dopisy je možné najít spoustu vysvětlení.“

„Kterému dáváte vy přednost, slečno Marplová?“ optala se Gwenda. „Já si myslím, že by to opravdu mohl být Walter Fane, jenže —“

V té chvíli se objevila paní Cockerová, aby sklidila ze stolu kávové šálky.

„Ach bože, madam,“ spustila, „úplně jsem zapomněla. To kvůli té ubožačce, co byla zavražděná, a vy a pan Reed jste do toho zapleteni. To pro vás, madam, rozhodně *zrovna teď* není nic dobrého. Pan Fane tu byl odpoledne a ptal se po vás. Čekal tu půl hodiny. Byl přesvědčený, že ho očekáváte.“

„To je divné,“ užasla Gwenda. „V kolik hodin tu byl?“

„Muselo to být tak kolem čtvrté nebo pár minut později. A hned nato se tu objevil další pán. Přijel ve velkém žlutém autě. Tvrdil, že ho určitě očekáváte. Nebyla s ním žádná řeč. Čekal tu dvacet minut. Napadlo mě, jestli jste náhodou nechtěla seznat nějakou společnost na čaj a nezapomněla na to.“

„Ne,“ divila se Gwenda, „to je zvláštní.“

„Zavolejme teď Faneovi,“ navrhl Giles. „Jistě nešel ještě spát.“

A za slovem následoval čin.

„Haló, to je pan Fane? Tady je Giles Reed. Slyšel jsem, že jste nás dnes přišel navštívit. — Cože? — Ne — ne, vím to docela určitě. To je velice zvláštní. Ano, taky mě to udivilo.“ Giles položil sluchátko.

„To je divné. Dnes ráno ho někdo sháněl po telefonu v kanceláři. Nechal mu tam vzkaz, aby se u nás odpoledne zastavil, že prý je to velice důležité.“

Giles a Gwenda se na sebe překvapeně zahleděli. Nato Gwenda řekla: „Zavolej Afflickovi.“

Giles opět přešel k telefonu, vyhledal telefonní číslo a požádal centrálu o spojení. Trvalo to o něco déle, ale potom se volaný hned hlásil.

„Pan Afflick? Tady je Giles Reed. Já —“

V tom okamžiku byl přerušen záplavou slov na druhém konci drátu.

Konečně se sám dostal ke slovu.

„Ale my jsme vám nevolali — ne, ujišťuji vás — nic takového — ano, ano, vím, že jste velice zaneprázdněný člověk. Ani ve snu by mě nenapadlo — Ano, ale řekněte, kdo vám to tedy volal — nějaký muž? — Ne, vždyť vám říkám, že já to nebyl. Ne — ne. No dobrá, souhlasím s vámi, že je to neobyčejně podivné.“

Zavěsil sluchátko a vrátil se ke stolu.

„Tak takhle to bylo,“ řekl. „Někdo, nějaký muž, který se vydával za mě, zavolal Afflicka a pozval ho, aby sem přijel. Prý je to naléhavé — a jde o velkou sumu peněz.“

Vyměnili si užaslé pohledy.

„Mohl to být kdokoli z nich,“ řekla. Gwenda. „Nechápeš, Gilesi? Kdokoli z nich *mohl zabít Lily Kimblovou a potom sem přijít, aby měl alibi.*“

„Alibi sotva, má milá,“ namítla slečna Marplová.

„Nemyslím vyložené alibi, ale prostě výmluvu, proč nebyl v kanceláři. Mám dojem, že jeden z nich mluví pravdu a druhý lže. Jeden z nich zavolal tomu druhému a pozval ho, aby sem přijel — jenže nevíme, kdo to byl. Je to teď jasný případ, je to jeden z těch dvou. Fane nebo Afflick. Já tvrdím — Jackie Afflick.“

„Já myslím, že Walter Fane,“ řekl Giles.

Oba se podívali na slečnu Marplovou.

Zavrtěla hlavou.

„Je tu ještě jedna možnost,“ řekla.

„Ovšem. Erskine.“

Giles se téměř rozběhl k telefonu.

„Co chceš dělat?“ zeptala se Gwenda.

„Objednám si meziměstský hovor s Northumberlandem.“

„Ale Gilesi, snad si vážně nemyslíš, že —“

„Musíme to vědět. Jestli bude doma — pak nemohl odpoledne zabít Lily Kimblovou. Žádná soukromá letadla nebo podobné hlouposti nepadají v úvahu.“

Mlčky čekali, až zazvoní telefon. Giles zvedl sluchátko.

„Objednali jste si hovor s majorem Erskinem. Mluvte, prosím, přepojují vás.“

Giles si nervózně odkašlal a vykoktal: „Er — Erskine? Tady je Giles Reed — ano, Reed.“

Vrhl vyplašený pohled na Gwendu, který jasně vyjadřoval: „Co mu teď k čertu mám říct?“ Gwenda vstala a vzala od něj sluchátko. „Major Erskine? Tady je Reedová. Právě jsme se dozvěděli o — o jednom domě. Linscott Brake. Je — je to — nevíte o něm náhodou? Je to, myslím, někde poblíž u vás.“

Erskinův hlas se otázel: „Linscott Brake? Ne, myslím, že jsem o něm nikdy neslyšel. Pod který poštovní úřad to spadá?“

„Je to strašně rozmazané,“ odpověděla Gwenda. „Víte, jak strašně nečitelné strojopisné nabídky ty agentury rozesílají. Ale stojí tu, že je to patnáct mil od Daithu, tak jsme si mysleli —“

„Bohužel, nikdy jsem o tom neslyšel. Kdo tam má bydlet?“

„No — ten dům je prázdný. Ale to nevadí — my už jsme se na jednom domě shodli. Promiňte, že jsme vás obtěžovali. Máte jistě spoustu práce.“

„Ne, naprosto ne. Jsem zaneprázdněný jenom domácími pracemi. Moje žena je pryč. A naše kuchařka musela odjet za svou matkou, takže tu vedu sám domácnost. Ale bohužel mi to nejde moc od ruky. V zahradě mi to jde lépe.“

„Já taky raději zahradničím, než obstarávám domácnost. Doufám, že vaše paní není nemocná“

„Ne, odjela jen na jeden den ke své sestře. Zítra se vrátí.“

„Tak tedy dobrou noc. A promiňte, že jsme vyrušovali.“

Položila sluchátko.

„Tak Erskine je z toho venku,“ prohlásila triumfálně. „Jeho žena je pryč a on se sám stará o domácnost. Takže je to jeden z těch dvou, vidíte, slečno Marplová?“

Slečna Marplová se tvářila vážně.

„Tak si myslím, moji milí,“ řekla, „že jste si tu záležitost ještě dost dobře nepromýšleli. Ach bože — začíná mi to dělat starosti. Kdybych tak jen přesně věděla, co si teď počít...“

## • KAPITOLA 24

### • OPIČÍ PRACKY

I

Gwenda se opírala lokty o stůl a bradou o ruce, zatímco očima nesoustředěně těkala po zbytcích na talířích z uspěchaného oběda. Musí se jich okamžitě ujmout, odnést nádoby do dřezu, umýt je a uložit a porozhlédnout se, z čeho by se později dala připravit večeře.

Nemusela však nijak spěchat. Cítila, že potřebuje trochu času, aby zažila prožité události. Všechno se dělo příliš rychle.

Události toho dopoledne, jak si je promýšlela, se zdály být chaotické a nepravděpodobné. Všechno se odehrálo tak rychle a neuvěřitelně.

Brzo ráno se objevil inspektor Last — o půl desáté. Přišel s ním inspektor Primer z policejního ředitelství a vrchní konstábl okresu, ten se však dlouho nezdržel. Případ zemřelé Lily Kimblové a všechny návaznosti, které s ním souvisely, teď dostal na starost inspektor Primer.

Inspektor Primer, člověk s klamně mírným jednáním a měkkým, uctivým hlasem, požádal Gwendu, zda by ji příliš neobtěžovalo, kdyby si jeho muži trochu zakopali v zahradě.

Z tónu jeho hlasu by se dalo soudit, že mu jde spíš o to, aby svému týmu poskytl trochu zdraví prospěšného cvičení, než o hledání mrtvol zakopaných před osmnácti roky.

Giles se v tu chvíli rozhodl promluvit: „Myslím, že bychom vám snad mohli pomoci s několika podněty.“

A pověděl inspektorovi o přesunu schodů vedoucích k trávníku a zavedl ho ven na terasu.

Inspektor se podíval vzhůru k mřížoví okna v rohu prvního poschodí a řekl: „Tam je asi dětský pokoj.“

A Giles přisvědčil, že ano.

Potom se inspektor, s Gilesem, vrátili do domu a dva policisté s rýči vyšli do zahrady. Dříve než inspektor mohl přistoupit ke kladení otázek, Giles řekl:

„Myslím, inspektore, že byste si měl napřed vyslechnout něco, co moje žena nesvěřila zatím nikomu kromě mě — a — ještě jedné osoby.“

Měkký, sugestivně soustředěný pohled inspektora se zaměřil na Gwendu. Bylo na něm patrné, že uvažuje. Gwendu napadlo, jestli si říká: „Můžu se spolehnout na to, co mi tahle žena poví, anebo patří k těm, co si rády vymýšlejí?“

Její pocit byl tak silný, že spustila jako v sebeobraně: „Možná, že jsem to zažila jen ve své fantazii. Asi ano. Ale zdá se to být tak strašně reálné.“

Inspektor Primer řekl uklidňujícím hlasem:

„No tak, paní Reedová, jen nám to pěkně povězte.“

A Gwenda vysvětlovala. Jak jí dům připadal známý, když ho poprvé spatřila. Jak se později dozvěděla, že tu opravdu žila jako dítě. Jak si vzpomněla na tapety v dětském pokoji, na spojovací dveře, na pocit, kudy by dolů k trávníku měly vést schody.

Inspektor Primer přikyvoval. Neřekl na to, že Gwendiny dětské vzpomínky nejsou nijak zajímavé, ale Gwenda uvažovala, jestli si to náhodou nemyslí.

Polom si dodala odvahy k závěrečnému sdělení, jak se náhle rozpomněla, když seděla v divadle, jak se v domě Na úbočí dívala zábradlím a spatřila, mrtvou ženu v hale.

„Měla zmodralý obličej — a zlaté vlasy — byla uškrcená — a byla to Helena — Jenže to bylo ode mne tak hloupé, že jsem vůbec nevěděla, kdo ta Helena byla.“

„My si myslíme, že —“ nakousl Giles, ale inspektor Primer s nečekanou autoritou ho pokynem ruky umlčel.

„Nechte, prosím, paní Reedovou, ať mi to poví vlastními slovy.“

A Gwenda zajímavě pokračovala s ruměncem ve tváři, zatímco jí inspektor Primer citlivě pomáhal s tak nenápadnou obratností, že ten jeho vysoce profesionální výkon ani nepostřehla.

„Webster?“ zeptal se inspektor zamyšleně. „Hra — *Vévodkyně z Amalfi*. Opíčí pracky?“

„To ale byla asi jen taková noční můra,“ ozval se Giles.

„Pane Reede, prosím.“

„Mohla to být jen noční můra,“ souhlasila Gwenda.

„Ne, myslím, že nebyla,“ řekl inspektor Primer. „Bylo by velice obtížné vysvětlit smrt Lily Kimblové, pokud bychom nepředpokládali, že v tomto domě *byla* zavražděna žena.“

Ta poznámka zněla tak rozumně a téměř útěšně, že Gwenda rychle pokračovala.

„To ale nebyl můj otec, kdo ji zavraždil. Opravdu ne. Dokonce i doktor Penrose říkal, že on nebyl ten typ a že by vůbec nikoho nedokázal zavraždit. A doktor Kennedy si byl naprosto jistý, že to neudělal, nýbrž si to jen namlouval. To znamená, že to byl někdo, kdo chtěl, aby to *vypadalo*, jako že vrahem je můj otec, a my si myslíme, že víme, kdo — totiž jeden ze dvou lidí —“

„Gwendo,“ napomenul ji Giles. „Vždyť ale doopravdy nemůžeme —“

„Tak si říkám, pane Reede,“ zasáhl inspektor, „jestli by vás neobtěžovalo, kdybyste se zašel podívat do zahrady, jak těm mým chlapcům jde práce od ruky. Řekněte jim, že jsem vás tam poslal.“

Zavřel za Gilesem zasklené dveře, zajistil je závorou a potom se vrátil ke Gwendě.

„Ted’ mi, paní Reedová, řekněte všechno, co máte na srdci. Nehleďte na to, jestli to bude trochu nesouvislé.“

Gwenda tedy ze sebe vylila všechny své vlastní i Gilesovy domněnky a úvahy a vylíčila kroky, které podnikli, aby zjistili, co se dalo, o mužích, o nichž usoudili, že patrně hráli nějakou roli v životě Heleny. Vylíčila i konečné závěry, ke kterým došli — jak Waltera Fanea a J. J. Afflicka kdosi zavolal jménem Gilese a pozval je na odpoledne do domu Na úbočí.

„Vám je ale jistě jasné, inspektore, že jeden z nich zřejmě lhal, ne?“

A inspektor odpověděl tichým, poněkud unaveným hlasem: „To je jedna z hlavních potíží v mé práci. Tolik lidí může lhát a tolik to obvykle taky dělá... I když ne vždycky z takových důvodů, z jakých byste myslela. A někteří lidé dokonce ani nevědí, že lžou.“

„Myslíte si, že já jsem taky taková?“ zeptala se Gwenda s obavou v hlase.

Inspektor se však usmál a odpověděl: „Já si myslím, že vy jste, paní Reedová, velice pravdomluvný svědek.“

„A myslíte si, že mám pravdu v tom, kdo ji zavraždil?“

Inspektor si povzdechl: „U nás není rozhodující, co si myslíme — je to věc ověřování. Kde kdo byl, jak kdo odůvodní své kroky a své počínání. My víme s dosti značnou přesností, přibližně v rámci dvaceti minut, kdy byla Lily Kimblová zabita. Mezi čtvrt a tři čtvrtě na tři. Kdokoli ji mohl zabít a potom sem včera odpoledne přijít, já sám si ty telefonní vzkazy neumím vysvětlit. Ani jednomu z těch lidí, o kterých jste se zmínili, to nedává alibi na dobu vraždy.“

„Ale vy zjistíte, co v tu dobu dělali, že? Mezi čtvrt na tři a tři čtvrtě? Vy se jich na to zeptáte?“

Inspektor Primer se usmál.

„Budeme klást všechny potřebné otázky, paní Reedová, tím si můžete být jistá. Všechny v pravý čas. Není dobré věci uspěchat. Musíte předem vědět, kam směřujete.“

Gwendě se najednou rozevřel pohled na tu klidnou, trpělivou, nesenzační práci. Neuspěchanou, nepodléhající osobním pocitům...

Řekla: „Já vím... ovšem. Vy jste profesionál. A já s Gilesem jsme jen amatéři. Mohlo by se nám podařit nějaké šťastné náhodné odhalení — jenže ve skutečnosti nevíme, jak na to.“

„Tak nějak to bude, paní Reedová.“

Inspektor se opět usmál, vstal a uvolnil závoru na skleněných dveřích. Potom, právě když se jimi chystal vyjít ven, se zarazil. Jako větrící pes, napadlo Gwendu.

„Promiňte, paní Reedová, není tamhle ta dáma slečna Marplová?“

Gwenda k němu přistoupila. Dole na zahradě slečna Marplová opět sváděla marnou bitvu se svlačci. „Ano, to je slečna Marplová. Je tak strašně laskavá, že nám pomáhá na zahradě.“

„Slečna Marplová,“ poznamenal inspektor. „Aha.“ A jak se na něj Gwenda tázavě zadívala a řekla: „Ona je úplně drahoušek,“ poznamenal:

„Tahle slečna Marplová, to je velice slavná dáma. Ta strčí do kapsy vrchní konstábl ze tří okresů. Zatím se ještě nestala mým šéfem, ale odvážím se tvrdit, že k tomu jednou dojde. Takže slečna Marplová má prsty i v tomhle případě.“

„Pomohla nám se spoustou nápadů,“ řekla Gwenda. „To si myslím,“ souhlasil inspektor. „To byl její nápad, kde hledat zemřelou paní Hallidayovou?“

„Ona řekla, že Giles a já bychom měli dobře vědět, kde hledat,“ odpověděla Gwenda. „A my si řekli, jak je to od nás hloupé, že nás to nenapadlo už dřív.“

Inspektor se lehce pousmál a sešel dolů za slečnou Marplovou. „Myslím, že nás ještě nikdo vzájemně nepředstavil, slečno Marplová, ale mně o vás jednou vyprávěl plukovník Melrose.“

Slečna Marplová se narovнала, zarděla se, sevřela v ruce hrst přilnavé zeleně.

„Ach ovšem, drahý plukovník Melrose. Byl vždycky tak nesmírně laskavý. Už od té doby —“

„Od té doby, co byl ve vikářově pracovně zastřelen kurátor místní farnosti. To už je ale dávno. Mezitím jste docílila další úspěchy. Například ten případ s otráveným perem v Lymstocku,“

„Zdá se, že toho o mně dost víte, inspektore —“

„Jmenuji se Primer. Ale vy tu zřejmě máte napilno.“

„Inu — snažím se tu podle svých sil pomoci na zahradě. Je k politování zanedbaná. Například tyhle svlačce, takový protivný plevel,“ vysvětlovala slečna Marplová s vážným pohledem upřeným na inspektora. „Jejich kořeny se táhnou pod zemí do takové vzdálenosti.“

„Myslím, že máte pravdu,“ řekl inspektor. „Je to tak vzdálené... tedy ta vražda. Osmnáct roků.“

„A táhnou se až bůhví kam,“ pokračovala slečna Marplová, „tak skrytě pod zemí... A jsou tak strašně škodlivé, inspektore, vždyť rdousí život tak krásných květín ...“

Jeden z policistů přicházel po pěšině. Potil se a na čele měl čmouhu od hlíny.

„Už jsme to našli, pane. Zdá se, že je to opravdu ona.“

## II

Tehdy započal strašidelný ráz toho dne, rozpomínala se Gwenda. Přišel Giles celý pobledlý a řekl: „Je tam — je to opravdu ona, Gwendo.“

Potom jeden z policistů telefonoval a přijel policejní lékař, malý uspěchaný človíček.

A tehdy paní Cockerová, ta klidná žena, kterou nic nepřivedlo z míry, vyšla do zahrady, vedena — nikoli, jak by se mohlo zdát — nezřízenou zvědavostí, nýbrž výhradně sháňkou kulinářských bylin potřebných do pokrmů připravovaných k obědu. A paní Cockerová, v níž zpráva o vraždě předchozí den vyvolala šokující pohoršení a obavy, jak to zapůsobí na zdraví Gwendy (neboť si vzala do hlavy, že dětský pokoj nahoře dostane za příslušný počet měsíců, nájemníka), dokráčela rovnou k místu hrůzného nálezu a rázem se jí z toho udělalo nanic alarmující měrou.

„Je to příšerné, madam. Kosti, ty jsem nikdy nesnášela. Tedy kosti z kostlivce, jestli to tak smím říct. A když je to zrovna tady v zahradě, vedle máty a toho všeho! Srdce se mi z toho div nerozskočí, tak mi tluče — sotva popadám dech. Jestli teda můžu být tak smělá, takhle kapka brandy...“

Gwenda, vyděšená jejími vzdechy a popelavou barvou, se rozběhla k příborníku, nalila do sklenky trochu brandy a donesla ji paní Cockerové.

Paní Cockerová si lokla a řekla: „Právě tohle, jsem madam, potřebovala —,“ když zničehožnic jí hlas vysadil a vypadala tak děsivě, že Gwenda křikla na Gilese a ten zas přivolal policejního lékaře.

„To je štěstí, že jsem byl právě po ruce,“ řekl později lékař. „Unikla smrti o vlasek. Bez lékařské pomoci by ta žena okamžitě zemřela.“

A nato inspektor Primer vzal karafu s brandy a dal se s lékařem do práce a zeptal se Gwendy, kdy z ní s Gilesem naposledy pili.

Gwenda odpověděla, že se jí už několik dní nedotkli. Byli pryč — na severu — a když pak měli párkrát chuť se napít, nalili si gin. „Já jsem si málem vzala trošku brandy včera,“ vzpomněla se Gwenda, „ale protože mi to připomíná plavbu přes Kanál, načal mi Giles novou láhev whisky.“

„To jste měla štěstí, paní Reedová. Kdybyste se byla včera té brandy napila, pochybuji, že byste dnes byla naživu.“

„Giles se té brandy už málem napil, ale pak si se mnou vzal whisky.“ Gwenda se zachvěla.

Ještě potom, když policisté a Giles odešli po uspěchaném obědě narychlo připraveném z konzerv (neboť paní Cockerovou odvezli do nemocnice), mohla Gwenda stěží uvěřit bláznivému sledu událostí toho dopoledne.

Jedna skutečnost se rýsovala zcela jasně: přítomnost Jackieho Afflicka a Waltera Fanea v domě předchází den. Kdokoli z nich se mohl dostat ke karafě s brandy, a jaký jiný účel měly mít telefonní vzkazy, než aby jednomu z nich poskytly příležitost otrávit její obsah? Gwenda a Giles se až příliš přiblížili k pravdě. Nebo se nějaká třetí osoba dostala zvenčí otevřenými dveřmi z terasy do jídelny, zatímco oni seděli v domě dr. Kennedyho a čekali, až Lily Kimblová přijde na schůzku? Třetí osoba, která nastrojila telefonáty, aby svedla podezření na ty druhé dva?

Jenže třetí osoba nedává smysl, uvažovala Gwenda. Třetí osoba by chtěla mít jednoho podezřelého, nikoli dva. Erskine byl zcela určitě v Northumberlandu. Takže buď Walter Fane zavolal Afflickovi a předstíral pak telefonický vzkaz sám sobě, nebo Afflick volal Faneovi a kamuflaval vlastní pozvání. Je to jeden z těch dvou a policie, která je chytřejší a má větší možnosti než ona a Giles, zjistí, kdo to je. A mezitím bude oba dva sledovat. Už se nebudou moct o něco takového pokusit znovu.

Gwenda se opět zachvěla. Trvá to nějaký čas, než si člověk zvykne na skutečnost, že se ho někdo pokusil zabít. „Bude to nebezpečné,“ varovala ji slečna Marplová už tak dávno. Jenže ona s Gilesem tu možnost nebezpečí nebrali dost vážně. Dokonce ani po zavraždění Lily Kimblové Gwendu nenapadlo, že by se někdo mohl pokusit zabít i ji a Gilese — jen proto, že se tak velice přiblížili k pravdě, co se stalo před osmnácti roky. K objasnění, co se tehdy muselo stát — a kdo to způsobil.

Walter Fane a Jackie Afflick.

Který z nich?

Gwenda zavřela oči a spatřila je v jiném světle nových poznatků.

Tichý Walter Fane, usazený ve své kanceláři — bledý pavouk uprostřed pavučiny. Tak klidný, na pohled tak neškodný. Dům se staženými roletami. Kdosi mrtvý v domě. Kdosi zemřelý před osm-

nácti roky — ale dosud přítomný. Jak zlověstně teď vypadal ten klidný Walter Fane. Walter Fane, co se kdysi tak vražedně vrhl na svého bratra. Walter Fane, za něhož se Helena opovržlivě odmítla provdat, jednou tady doma, a pak podruhé v Indii. Dvojnásobné odvržení. Dvojnásobná potupa. Walter Fane, tak klidný, tak bez emocí, který možná dokázal prosadit sám sebe jedině v náhlé vražedné násilnosti — třeba podobně jako kdysi ta klidná Lizzie Bordenová.

Gwenda otevřela oči. Přesvědčila sama sebe, že viníkem je Walter Fane, nebo ne?

Snad by přesto mohla ještě zauvažovat i o Afflickovi. S otevřenýma, nikoli zavřenýma očima.

Ten jeho křiklavý kostkovaný oblek, jeho autoritativní chování — pravý opak Waltera Fanea. Na Afflickovi není pranic utlačeného ani tichého. Možná však, že takové vystupování jenom předstírá, z komplexu méněcennosti. Tak se to stává, říkají odborníci. Když si nejste jisti sami sebou, musíte se vychloubat a prosazovat se a chovat se suverénně. Helena ho odmítla, protože pro ni nebyl dost dobrý. Bolestivá, nezapomenutá rána. Rozhodnutí uplatnit se ve světě. Pronásledování. Kdekdo je proti němu. Propuštěn ze zaměstnání po falešném nařčení, smyšleném jeho ‚nepřítelem‘. To jistě ukazovalo, že Afflick není normální. A jaký pocit moci a síly by takový člověk získal ze zabití. Ten jeho dobromyslný, žoviální obličej byl ve skutečnosti krutý. Byl to krutý člověk — a jeho útlá bledá žena to věděla a bála se ho. Lily Kimblová ho ohrožovala a Lily Kimblová zemřela. Gwenda a Giles zasáhli — pak i Gwenda a Giles musí zemřít. A Afflick zahrne do své pomsty i Waltera Fanea, který mu před mnoha lety dal vyhazov. To všechno do sebe tak krásně zapadalo.

Gwenda se otrásla, vymanila se ze svých představ a vrátila se do praktické skutečnosti. Giles se vrátí domů a bude mít chuť na čaj. Musí sklidit ze stolu a umýt nádobí od oběda. Přinesla si táč a odnesla nádobí do kuchyně. Všechno tam jen zářilo čistotou. Paní Cockerová byla učiněný poklad.

Na okraji kuchyňského dřezu ležel pár gumových chirurgických rukavic. Paní Cockerová si je vždycky natahovala při mytí nádobí. Její neteř, zaměstnaná v nemocnici, je dostávala za zlevněnou cenu.

Gwenda si je natáhla na ruce a pustila se do mytí. Aspoň si zachová pěkné ruce.

Umyla talíře a dala je okapat na stojánek, umyla i další kusy nádobí a vše úhledně uklidila.

Potom, stále pohroužena do myšlenek, vyšla do prvního poschodí. Napadlo ji, že by si mohla přeprat punčochy a pár svetrů. Gumové rukavice si tedy ponechala na ruku.

Domácí práce se teď octla v popředí jejích myšlenek, ale kdesi hlouběji pod nimi ji trápilo něco jiného.

Walter Fane nebo Jackie Afflick, řekla si předtím. Jeden nebo druhý. A dala si dohromady docela logické argumenty proti oběma. Snad právě tohle jí teď dělalo starosti. Vždyť — upřímně řečeno — je mnohem uspokojivější, když si člověk může snést argumenty jen proti *jednomu* podezřelému. Ted' už by měla mít jistotu, který z nich to je. A Gwendě ta jistota chyběla...

Kdyby tu tak byl ještě někdo další... Ale někdo další tu být nemohl. Vždyť Richard Erskine byl mimo podezření. Richard Erskine byl v Northumberlandu, když byla zabita Lily Kimblová a když kdosi otrávil obsah karafy s brandy. Ovšem, Richard Erskine je z toho naprosto venku.

Těšilo ji to, protože jí byl Erskine sympatický. Byl přitažlivý, velice přitažlivý. Jakou má smůlu, že je ženatý s takovou megalitickou ženou, s těma podezíravýma očima a hlubokým altovým hlasem — jakoby mužským hlasem...

Jakoby mužským hlasem ...

Tato myšlenka jí bleskla hlavou s podivnou pochybností.

Mužský hlas... Je možné, že by to byla paní Erskinová, a nikoli její manžel, kdo se včera večer ozval v telefonu, když tam Giles zavolal?

Ne, ne, určitě ne. Ovšemže ne. Ona a Giles by to přece poznali. Ostatně je zcela jasné, že paní Erskinová nemohla tušit, kdo vlastně volá. Ne, to mluvil samozřejmě Erskine, a jeho žena, jak říkal, byla pryč.

*Jeho žena byla pryč.*

Zcela určitě — ne, tohle je vyloučené... Mohla by to být *paní* Erskinová? Paní Erskinová, dohnána k šílenství žárlivostí? Paní Er-

skinová, která napsala dopis Lily Kimblové? Byla to žena, kterou Léonie spatřila v zahradě tu noc, kdy se podívala z okna?

Dole v hale se ozvalo bouchnutí. To přišel někdo hlavními dveřmi.

Gwenda vyšla z koupelny na plošinku schodiště a podívala se přes zábradlí. Ulevilo se jí, když spatřila, že je to dr. Kennedy. Zavolala na něj:

„Já jsem tady.“

Ruce v rukavicích držela před sebou — mokré, lesklé, tak divně šedorůžové — cosi jí to připomínalo...

Dr. Kennedy vzhlédl vzhůru, zacláněje si oči.

„To jste vy, Gwennie? Nevidím vám do tváře. Mé oči jsou oslňené —“

A tu Gwenda zaječela.

Viděla lesklé opičí pracky a slyšela ten hlas v hale —

„To jste byl vy,“ vyjekla. „To vy jste ji zabil — zabil jste Helenu... Ted' už to vím — Byl jste to vy... celou tu dobu — Vy...“

Přicházel k ní vzhůru po schodech. Pomalu. S pohledem upřeným na ni.

„Proč jste mě nenechala na pokoji?“ ptal se. „Proč jste se do toho museli plést? Proč jste ji museli přivést — zpátky? Právě když jsem začínal zapomínat — zapomínat. Vy jste ji přivedli zpátky — Helenu — mou Helenu. Všechno jste zase znovu vrátili... Musel jsem zabít Lily Kimblovou — a teď budu muset zabít vás. Tak jako jsem zabil Helenu... Ano, tak jako Helenu...“

Stál teď těsně u ní — napřahoval k ní ruce — vztahoval je — to věděla — po jejím hrdle. Hleděla mu do tváře, do té všední postarší tváře, dříve vždycky tak laskavé a milé, v které však teď žhnuly oči šilence...

Gwenda před ním ustupovala, zvolna, výkřik ji oněměl v hrdle. Jen jednou zaječela. Znovu však už nemohla. A i kdyby vykřikla, nikdo by ji neslyšel.

Vždyť v domě nikdo nebyl — Giles ani paní Cockerová, a ani slečna Marplová na zahradě. Nikdo. A sousední dům byl příliš daleko, aby ji slyšeli, kdyby křičela. A stejně křičet nemohla... Byla příliš vyděšená. Vyděšená z těch strašných vztahujících se rukou...

Mohla by ustupovat a on by ji následoval, až by se zastavila zády u dveří dětského pokoje a potom — potom — ty ruce by jí sevřely hrdlo...

Ze rtů se jí vydral žalostný zdušený vzlyk.

A nato se dr. Kennedy náhle zarazil a klopýtal pozpátku dolů, jak ho zasáhl do očí proud mýdlové vody. Vyjekl a mžoural očima a ruce mu vylétly k obličejí.

„To je štěstí,“ ozval se hlas slečny Marplové téměř bez dechu, jak zprudka vyběhla po zadním schodišti, „že jsem zrovna postříkovala mšice na růžích.“

## • **KAPITOLA 25**

### • **POSTSCRIPTUM V TORQUAY**

„Ale Gwendo, ovšemže mě ani ve snu nenapadlo nechat vás v domě samotnou,“ řekla slečna Marplová. „Věděla jsem, že je nablízku velice nebezpečný člověk a tak jsem nenápadně hlídkovala v zahradě.“

„Vy jste věděla, že to je — on — celou tu dobu?“ zeptala se Gwenda.

Všichni tři, slečna Marplová, Gwenda a Giles, seděli na terase hotelu Imperiál v Torquay.

„Změna prostředí bude pro Gwendu to nejlepší,“ navrhla předtím slečna Marplová Gilesovi a on s tím souhlasil. Také inspektor Primer byl stejného názoru a tak tedy se bez odkladu rozjeli do Torquay.

Na Gwendinu otázku slečna Marplová odpověděla: „Inu, má milá, zdál se mi podezřelý, i když co se týče nějakých usvědčujících faktů tu nebylo nic, z čeho by se dalo vyjít. Jenom takové náznaky, nic víc.“

Giles na ni zvědavě pohlédl. „Jenže já jsem žádné náznaky nepozoroval.“

„Ale milý Gilesi, jen uvažujte. Tak zaprvé, *on byl přece na místě činu.*“

„Na místě činu?“

„Samozřejmě. Když Kelvin Halliday k němu přišel, *právě se prý vrátil z nemocnice*. A nemocnice byla tenkrát, jak nám řeklo několik lidí, doslova hned vedle domu Na úbočí nebo U svaté Kateřiny, jak se tehdy jmenoval. Takže tahle skutečnost ho staví *na osudné místo v osudnou dobu*. A pak se vynořila spousta drobných, ale významných faktů. Helena řekla Richardu Erskinovi, že odjela do ciziny, aby se provdala za Waltera Fanea, protože se doma necítila šťastná. To znamená v soužití s bratrem. A přitom jí byl podle všeobecného názoru velice oddaný. Proč tedy byla nešťastná? Pan Afflick vám pověděl, že ‚tu ubohou dívku litoval‘. Já si myslím, že v tom měl na prostou pravdu. On ji opravdu *litoval*. Proč se musela scházet s mladým Afflickem tak potajmu? Podle jeho vlastního vyjádření do něj nebyla nijak vášnivě zamilovaná. Dělal to snad proto, že se nesměla scházet s mladými muži obvyklým způsobem? Její bratr byl ‚přísný‘ a ‚staromódní‘. Nepřipomíná vám to trochu pana Barretta z Wimpole Street?“

Gwenda se zachvěla.

„Byl to šílenec,“ řekla, „šílenec.“

„Ano,“ přitakala slečna Marplová. „Nebyl normální. Zbožňoval svou nevlastní sestru a jeho cit se stal nezdravě vlastnický. Takové věci se přiházejí častěji, než si myslíte. Otcové, co nechtějí, aby se jejich dcery vdávaly — nebo dokonce aby se scházely s mládenci. Jako ten pan Barrett. To mě napadlo, když jsem uslyšela o té tenisové síti.“

„O tenisové síti?“

„Ano, to mi připadalo moc významné. Představte si tu mladou dívku, jak přijde domů ze školy a touží po všem, co děvčata chtějí od života, po společnosti mláďenců, s kterými by si mohla zaflirtovat —“

„Byla tak trochu posedlá sexem.“

„*Nikoli*,“ namítla slečna Marplová důrazně, „To je to nejhanebnější na tom zločinu. Doktor Kennedy ji nezabil jen fyzicky. Když se pozorně zamyslíte, vybavíte si, že to jediné prohlášení o Helenině posedlosti po mužích nebo — jaký výraz jste to, má milá, použila — o tom, že byla nymfomanka, pochází vlastně jenom od doktora Kennedyho. Já se domnívám, že Helena byla naprosto normální děvče, které se chtělo bavit, mít se dobře a trochu si zaflirtovat a nakonec se

usadit s vyvoleným mužem — nic jiného. A podívejte, co podnikal její bratr. Zpočátku byl přísný a staromódní, co se týče její osobní svobody. Později, když si chtěla zvát hosty na tenis — což je zcela normální a neškodné přání —, zdánlivě souhlasil, ale jednou v noci tajně rozřezal tenisovou síť na cáry — a to je opravdu příznačný a sadistický čin. Potom — jelikož stále mohla chodit ven, na tenis a taneční zábavy — využil příležitosti při léčení její odřené nohy a ránu infikoval, takže se nehojila. Ano, myslím, že to udělal — vlastně jsem o tom přesvědčená.

Uvažte sami, ale já se domnívám, že si to vše Helena ani neuvědomovala. Věděla, že k ní bratr má hluboký vztah, ale nechápala, proč se cítí doma neklidná a nešťastná. Její pocity však skutečně byly takové a tak se nakonec rozhodla k cestě do Indie a ke sňatku s mladým Fanem. Prostě proto, že to pro ni znamenalo únik. Únik *před čím?* To nevěděla. Byla příliš mladá a nezkušená, aby to pochopila. Tak se tedy rozejela do Indie a cestou poznala Richarda Erskina a zamilovala se do něho. Ani tentokrát se nechovala jako dívka posedlá sexem, ale jako charakterní čestný člověk. Nenaléhala na Erskina, aby opustil svou ženu. Učinila pravý opak. Když však spatřila Waltera Fanea, poznala, že si ho nemůže vzít, a poněvadž nevěděla, co si počít, zatelegrafovala bratrovi o peníze na cestu domů.

Na zpáteční cestě se setkala s vaším otcem, a tu se jí naskytla další možnost úniku. Tentokrát únik přinášel naději na šťastný život.

Za vašeho otce, Gwendo, se neprovádala s předstíráním falešných citů. On se zotavoval po smrti vroucně milované choti, ona z nešťastné lásky. Mohli si být vzájemně prospěšní. Považuji za významný fakt, že se s Kelvinem vzali v Londýně a teprve potom se vypravili do Dillmouthu a sdělili tu novinu doktoru Kennedymu. Helena musela zřejmě instinktivně vytušit, že to bude moudřejší než mít svatbu v Dillmouthu, což by jinak bylo přirozené. Stále si myslím, že nevěděla, čemu musí čelit — ale byla neklidná a cítila se bezpečnější, když svému bratrovi oznámila sňatek jako *fait accompli*.

Kelvin se choval ke Kennedymu velmi přátelsky a měl ho rád. Zdá se, že Kennedy překonal sám sebe, aby vzbudil dojem, že má ze sňatku radost. Novomanželé si v Dillmouthu najali zařízený dům.

A nyní přicházíme k tomu velice důležitému bodu — k domněnce, že Kelvinovi podávala Helena drogy. Pro to máme jenom dvě možná vysvětlení, protože existují pouze dvě osoby, které k tomu měly příležitost. Buď Helena Hallidayová opravdu svého manžela omamovala drogami, a pokud to dělala, z jakého důvodu? Nebo mu drogy podával doktor Kennedy. Byl Hallidayovým lékařem, což vyplývá z toho, že se s ním radil. Důvěřoval Kennedyho odborným znalostem — a domněnku, že ho žena otravuje, mu vychytrale naočkoval Kennedy.“

„Může ale nějaká droga vyvolat u muže představu, že uškrtil svou ženu?“ zeptal se Giles. „Myslím, že žádná droga s tak *speciálním* účinkem neexistuje.“

„Milý Gilesi, už zase jste se chytil do pastí, protože zase věříte tomu, *co vám kdo řekl*. Vždyť jedině Kennedy tvrdil, že Halliday trpěl *takovým* druhem halucinací. Halliday o nich sám ve svém deníku nepíše. Míval halucinace, to ano, ale nezmiňuje se o jejich podstatě. Kennedy mu pravděpodobně vyprávěl o mužích, kteří uškrtili své ženy po takových stavech, jakými Kelvin Halliday trpěl.“

„Doktor Kennedy byl učiněný zloduch,“ povzdechla si Gwenda.

„Myslím, že v tu dobu už rozhodně překročil hranici mezi normálním duševním stavem a šílenstvím. A ubohá Helena si to začala uvědomovat. Ten den, kdy ji Lily Kimblová zaslechla, určitě mluvila se svým bratrem. ‚Vždycky jsem z tebe měla strach,‘ to byla jedna z vět, které řekla, a to velice významná. A tak se tedy rozhodla opustit Dillmouth. Přemluvila svého manžela, aby koupil dům v Norfolku a nikomu se o tom nezmiňoval. To samo o sobě bylo moc podivné. Tohle tajnůstkářství hodně odhalovalo. Helena se určitě bála, aby se to *kdosi* nedozvěděl — což ovšem neodpovídalo naší teorii o Walteru Faneovi nebo Jackiem Afflickovi, a teprve ne Richardu Erskinovi. To naznačovalo někoho, kdo měl mnohem blíž k jejímu domovu.

Až nakonec Kelvin Halliday, kterého to tajnůstkářství hnětlo a považoval je za nesmysl, o tom pověděl svému švagrovi.

Tím však zpečetil svůj osud i osud své ženy. Kennedy totiž nechtěl Helenu nechat odejít a žít si šťastně s manželem. Myslím, že nejprve chtěl jen drogami podlomit Hallidayovo zdraví. Ale odhalení, že se mu jeho oběť a Halliday chystají uniknout, ho úplně vyvedlo

z rovnováhy. Z nemocnice prošel zahradou do domu U svaté Kateřiny a vzal si s sebou chirurgické rukavice. Zastihl Helenu v hale a uškrtil ji. Nikdo ho neviděl, nebyl tu žádný svědek tak si to aspoň myslel. A tak — trýzněn láskou i šílenstvím — pronesl ta tragická slova, která byla tak výstižná.“

Slečna Marplová si povzdechla nevěřicným údivem.

„Jak jsem byla hloupá — tak hloupá! Všichni jsme byli hloupí. Mělo nás to hned napadnout. Vždyť ten citát z *Vévodkyně z Amalfi* byl opravdu klíčem k celé záležitosti. Ta slova říká bratr vzápětí nato, co se mu podařilo usmrtit svou sestru, aby se jí pomstil za sňatek s mužem, kterého milovala. Ano, byli jsme hloupí —“

„A co udělal Kennedy potom?“ zeptal se Giles.

„Potom provedl celý ten svůj ďábelský plán. Mrtvou Helenu odnesl nahoru do ložnice, šaty nacípal do kufru. Napsal Helenin vzkaz Kelvinovi a odhodil ho do koše na papíry, aby jím později Kelvina přesvědčil.“

„Já si ale myslím,“ ozvala se Gwenda, „že z jeho hlediska by bylo lepší, kdyby můj otec byl opravdu odsouzen pro vraždu.“

Slečna Marplová zavrtěla hlavou.

„Ba ne, to by nemohl riskovat. Měl v sobě spoustu chytrého skotského smyslu pro realitu a užitečný respekt před policií. Policie dlouho pátrá po usvědčujících důkazech, než uvěří, že je někdo vinný vraždou. Policie by mohla klást spoustu záludných otázek a provádět spoustu nebezpečných šetření; pokud se týče času a místa. Jeho plán byl jednodušší a zároveň i zlovolnější. Zaprvé stačilo jen přesvědčit Hallidaye, že zabil svou ženu, a zadruhé, že zešlél. Přemluvil ho, aby se odebral do nervového sanatoria, ale mám dojem, že ho doopravdy ani nechtěl tak naprosto přesvědčit, že to všechno byla jen utkvělá představa. Domnívám se, Gwendo, že váš otec tu jeho teorii přijal hlavně kvůli vám. Sám dál věřil, že Helenu zabil. A s tímto přesvědčením také zemřel.“

„Taková hanebnost,“ zvolala Gwenda, „hanebnost — hanebnost!“

„Ano,“ přisvědčila slečna Marplová. „Na to není jiného slova. A já si myslím, Gwendo, že proto vaše vzpomínka na zážitek z dětství zůstala tak silná. Ta noc skutečně načpěla zlem.“

„Ale co ty dopisy?“ zeptal se Giles. „Heleniny dopisy? Byly přece napsané jejím rukopisem, takže nemohlo jít o padělky.“

„Ovšemže šlo o padělky! A právě tady Kennedy sám sebe přecenil. Tolik usiloval o to, aby zarazil vaše a Gilesovo pátrání. Uměl pravděpodobně docela slušně napodobit Helenin rukopis, odborníka by však nedokázal ošálit. Vzorek Helenina rukopisu, který vám poslal spolu s jejím dopisem, nebyl vůbec dílem její ruky. Napsal ho sám, takže vše souhlasilo.“

„Proboha,“ užasl Giles. „Tohle mě nikdy nenapadlo.“

„To ne,“ řekla slečna Marplová. „*Věřil jste tomu, co vám pověděl.* Jenže věřit lidem je velice nebezpečné. To už léta nedělám.“

„A co ta záležitost s brandy?“

„To provedl toho dne, kdy se objevil ve vašem domě s Heleniným dopisem a hovořil pak se mnou v zahradě. Čekal nejprve v domě, zatímco paní Cockerová vyšla ven, aby mi sdělila, že přišel. Potřeboval k tomu jen minutu.“

„Panebože,“ povzdechl si Giles. „A na mne naléhal, abych Gwendu odvezl domů a *dal jí napít brandy* po návštěvě policejní stanice, když byla zabita Lily Kimblová. Jak to narafičil, aby se s Lily setkal už dříve?“

„To bylo velice jednoduché. V původním dopise, který jí zaslal, ji pozval, aby přijela vlakem ve dvě nula pět z dillmouthské křižovatky do Matchings Haltu a setkala se s ním ve Woodleighské oboře. Zřejmě pak vyšel z nízkého porostu, oslovil ji, když stoupala cestou vzhůru, a uškrtil ji. Potom jen zaměnil dopis, který jste viděli, za dopis, co měla u sebe (doporučil jí, ať si ho vezme s sebou kvůli pokynům na cestu). A potom se vrátil domů, aby se připravil na vaši návštěvu a sehrál komedii s čekáním na Lily.“

„Copak mu Lily opravdu vyhrožovala? Z jejího dopisu to nevyplývalo. Naznačovala v něm spíš podezření na Afflicka.“

„Možná že ano. Ale Lily hovořila s Léonie, s tou švýcarskou chůvou, která byla pro Kennedyho nebezpečná. Dívala se totiž z okna dětského pokoje a zahlédla ho, jak cosi kope na zahradě. Ráno jí Kennedy zcela otevřeně řekl, že major Halliday zabil svou ženu — že je blázen — a on, Kennedy, že se to snaží ututlat kvůli jeho dítěti. Kdyby se ovšem Léonie domnívala, že je její povinností to sdělit

policii, ať to učiní, ale znamenalo by to pro ni spoustu nepříjemností a tak dále.

Léonie ta zmínka o policii vyděsila. Zbožňovala vás a slepě věřila, že *Monsieur le docteur* jistě udělá, co je nejlepší. Kennedy jí dal slušnou sumu peněz a rychle ji vypravil zpátky do Švýcarska. Než však odjela, naznačila cosi Lily o tom, že váš otec zabil svou ženu a že ji viděla pohřbívat. To souhlasilo s tím, co si Lily sama tehdy myslela. Předpokládala tedy s určitostí, že Léonie viděla Kelvina Hallidaye kopat hrob.“

„To ovšem Kennedy nevěděl,“ poznamenal Giles.

„Ovšemže ne. Když dostal dopis od Lily, vyděsila ho zmínka, že jí Léonie pověděla o čemsi, co viděla z okna, a také zmínka o autě venku na cestě.“

„O autě? O autě Jackieho Afflicka?“

„Další nedorozumění. Lily si pamatovala, nebo si myslela, že si pamatuje, že venku na cestě stál vůz podobný autu Jackieho Afflicka. Ve své obrazotvornosti si už dříve vytvořila historku o záhadném muži, který chodí navštěvovat paní Hallidayovou. Jelikož v sousedství byla nemocnice, na silnici parkovalo nepochybně vždycky hodně vozů. Musíte si však uvědomit, že Kennedyho vůz opravdu tu noc stál před nemocnicí — a tak Kennedy usoudil, že Lily tím myslí jeho auto. Že je nazvala ‚parádní‘, to považoval za bezvýznamné.“

„Už tomu rozumím,“ řekl Giles. „Máte pravdu, na svědomí provinilce muselo to psaní působit jako vydírání. Jak je ale možné, že víte všechno o Léonie?“ Slečna Marplová pronesla sevřeným hlasem. „Víte, Kennedy se úplně sesypal. Jakmile ho policisté, které inspektor Primer nechal na místě, přišli zatknout, začal znovu a znovu mluvit o tom celém zločinu a o všem, co provedl. Zdá se, že Léonie zemřela krátce po návratu do Švýcarska. Prý přebrala nějaké spací prášky... Kdepak, Kennedy nechtěl riskovat žádné prozrazení.“

„Jako když se mě pokoušel zabit otrávenou brandy.“

„Byla jste pro něj velice nebezpečná, vy i Giles. Naštěstí jste mu nikdy nevyprávěla o své vzpomínce na mrtvou Helenu v hale. Kennedy netušil, že tam přece jen měl očitého svědka.“

„A co ty telefonáty Faneovi a Afflickovi?“ zajímal se Giles. „To bylo taky jeho dílo?“

„Ovšem. Kdyby došlo k vyšetřování, kdo otrávil brandy, oba mohli posloužit jako náramně podezřelé osoby. A kdyby Jackie Afflick jel vozem sám, mohla tím vzniknout spojitost s vraždou Lily Kimblové. Walter Fane by pravděpodobně měl v téhle věci alibi.“

„A přitom se mi zdálo, že mě má Kennedy docela rád,“ žasla Gwenda. „Malá Gwennie!“

„Musel přece hrát svou úlohu,“ vysvětlovala slečna Marplová. „Jen si představte, co to pro něj znamenalo. Po osmnácti letech se tu objevíte s Gilesem a začnete se vyptávat a vyhrabávat minulost a rušit věčný spánek vraždy, která se zdála být navěky pohřbená, ale byla jen zapomenutá... Vražda v retrospektivě... Pustit se do něčeho takového, to je strašně nebezpečné, moji milí. Měla jsem vážné starosti.“

„Chudák paní Cockerová,“ vzpomněla si Gwenda. „Unikla smrti jen o vlasek. Jsem tak šťastná, že bude zase v pořádku. Co myslíš, Gilesi, vrátí se k nám po tom všem?“

„Vrátí, jestli dětský pokoj dostane obyvatele,“ odpověděl Giles vážně. Gwenda se zarděla a slečna Marplová se pousmála a zahleděla se do dálky přes Torquay.

„Jak je to zvláštní, že se to muselo stát právě takhle,“ dumala Gwenda. „Že jsem si nechala na rukách gumové rukavice, dívala se na ně a on v té chvíli vstoupil do haly a řekl to, co se tak podobalo těm osudným slovům... Mé oči jsou oslněné...“

Gwenda se zachvěla.

„Zakryjte jí tvář... mé oči jsou oslněny... zemřela mladá...‘ Vždyť se to mohlo vztahovat i na mě... kdyby se neobjevila slečna Marplová.“

Odmlčela se a měkce dodala: „Ubohá krásná Helena, která zemřela tak mladá... Víš, Gilesi, ona už teď není v našem domě — není v hale. To jsem cítila už včera, než jsme odjeli. Zůstal jen dům. A ten dům je k nám vlídný. Můžeme se do něj vrátit, když budeme chtít...“

# **AGATHA CHRISTIEOVÁ**

## **ZAPOMENUTÁ VRAŽDA**

### **Poslední případ slečny Marplové**

Čtení na dovolenou

Z anglického originálu *Sleeping Murder, Miss Marple's Last Case*,  
vydaného nakladatelstvím Collins, London 1976,  
přeložila Jarmila Svobodová.  
Kresba na obálce Adolf Born.  
Graficky upravil Miloslav Fulín.  
Vydal Odeon, nakladatelství krásné literatury  
a umění, n. p., jako svou 4515. publikaci  
v redakci krásné literatury. Praha 1986.  
Odpovědná redaktorka Eva Slámová.  
Technická redaktorka Karolína Kotlářova.  
Vytiskly Tiskařské závody, n. p., závod 2,  
Praha 1, Karmelitská 6. 10,72 AA, 10,96 VA.  
605 22 825. Vydání první. Náklad 100 000 výtisků.  
13/34 01-073-86  
Cena kart. 18 Kčs

Nejproslulejší dáma zločinu 20. století Agatha Christieová napsala v nejisté době na počátku druhé světové války dva detektivní romány, jeden se slečnou Marplovou a druhý s Herculem Poirotem, a uložila je do trezoru ve své bance s instrukcí, aby byly vydány po její smrti jakožto poslední dva případy jejích slavných vyšetřovatelů. Detektivní odkazy čekaly na své vydání naštěstí ještě třicet let. Krátce před svou smrtí na podzim roku 1975 dovolila Christieová publikovat *Oponu* — Poslední případ Hercula Poirota, *Zapomenutá vražda* však byla vytažena z trezoru skutečně až po její smrti a vydána v Krimi klubu v roce 1976. Příběh nás zavádí do malého přímořského letoviska v jižní Anglii, kde si mladí novomanželé Reedovi z Nového Zélandu zakoupí dům. Mladá paní ale pomalu nabývá jistoty, že v tom domě už kdysi byla a zažila v něm vraždu.